

M.THESIS 533

T.C.
Gaziantep Üniversitesi
Sosyal Bilimler Enstitüsü
Eğitim Bilimleri Anabilim Dalı

ANA SINIFI VE İLKÖĞRETİM BİRİNCİ KADEME ÖĞRETMENLERİ İLE
YÖNETİCİLERİNİN “PORTFOLYO DEĞERLENDİRME YÖNTEMİ”NE
İLİŞKİN GÖRÜŞLERİ

Burcu AĞCA

Danışman
Yrd. Doç. Dr. Mehmet MURAT

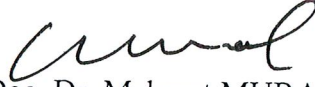
YÜKSEK LİSANS
TEZİ

GAZİANTEP
MART, 2005

7576

TUTANAK

Burcu Ağca'nın Eğitim Bilimleri Anabilim Dalında hazırlamış olduğu
“Ana Sınıfı ve İlköğretim Birinci Kademe Öğretmenleri ile Yöneticilerinin
‘Portfolyo Değerlendirme Yöntemi’ne İlişkin Görüşleri” konulu tezin savunması
yapılmış ve jürimiz tarafından oy birliğiyle başarılı bulunarak YÜKSEK LİSANS
TEZİ olarak kabul edilmiştir.

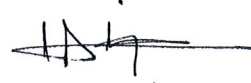
Yrd. Doç. Dr. Mehmet MURAT

Jüri Başkanı (Danışman)

Yrd. Doç. Dr. Zeynep HAMAMCI

Jüri Üyesi

Yrd. Doç. Dr. Halil İbrahim YAKAR

Jüri Üyesi

Prof. Dr. Osman ERKMEN

Enstitü Müdürü

ÖNSÖZ

Dünyada teknoloji hızla ilerlemekte, buna bağılı olarak da bireylerin ihtiyacı olan bilgi ve beceriler değışmekte, bilgi kavramına yeni anlamlar yüklenmektedir. Bireylerin ihtiyacı olan bilgi ve becerilerin değışmesi eğitim alanında da değışime ihtiyaç duyulmasına sebep olmaktadır. Öğretmenlerin ve yöneticilerin eğitim-öğretim ortamlarını her an yeni bilgilerin tartışılacağı, etkili, zengin öğrenme ortamlarına dönüştürmeleri ve öğrencilerin öğrendikleri her yeni bilgiyi ailesi, arkadaşları ve diğeri insanlarla paylaşarak gerçek yaşamda kullanmaları ile mümkün olabilir. Öğrenilen bilgilerin değılendirmesinin ise belli dönemlerde ve kısa süreli olmak yerine, eğitim-öğretimin içerisinde bir süreç dahilinde olması, öğrencilerde istenilen bilgi ve becerilerin kazandırılmasında yol gösterici olabilir. “Portfolyo Değılendirme Yöntemi” bunu gerçekleştirmeye çalışan alternatif bir değılendirme yöntemi olarak kabul edilebilir.

Portfolyo değılendirmesinin okullarda etkili uygulanabilmesi, öğretmenlerin ve yöneticilerin bu konuda yeterli bilgi ve beceriye sahip olmaları ile mümkün olabilir. Bu bilgi ve beceriyi elde etmelerinde söz konusu uygulamanın yapıldığı okullardaki öğretmenlerin ve yöneticilerin görüş ve deneyimlerinin önemli olduğu düşünölmektedir. Bu araştırma ile elde edilen sonuçların “portfolyo değılendirme yöntemi” ile ilgili yapılacak yeni çalışmalara ön ayak olması umulmaktadır.

Bu çalışmanın gerçekleştirilmesinde bana katkıda bulunanların başında yer alan ve araştırma süresince benden değerli görüşlerini esirgemeyen Gaziantep Üniversitesi Eğitim Fakültesi Öğretim Üyesi tez danışmanım Yrd. Doç. Dr. Mehmet MURAT'a, araştırma süresince benden desteğini esirgemeyen ve her konuda yardımcı olan Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Eğitim Bilimleri Bölümü Eğitim Yönetimi ve Denetimi ABD Öğretim Görevlisi Hüseyin ŞİRİN'e, anketleri yanıtlayan ve görüşmeleri gerçekleştiren Özel Sanko Okulları ana sınıfı ve ilköğretim birinci kademe öğretmenleri ile yöneticilerine, çevirilerde bana yardımcı olan Özel Sanko Okulları İngilizce Öğretmenlerine, özellikle Celal YİĞİT'e ve bana çalışmalarımnda destek olan aileme ve arkadaşlarıma tüm içtenliğimle teşekkür ederim.

Gaziantep – Mart 2005

Burcu AĞCA

ÖZ

ANA SINIFI VE İLKÖĞRETİM BİRİNCİ KADEME ÖĞRETMENLERİ İLE
YÖNETİCİLERİNİN “PORTFOLYO DEĞERLENDİRME YÖNTEMİ”NE
İLİŞKİN GÖRÜŞLERİ

AĞCA, Burcu

Yüksek Lisans Tezi, Eğitim Bilimleri

Tez Danışmanı: Yrd. Doç. Dr. Mehmet Murat

Mart, 2005, 112 sayfa

Bu araştırmanın temel amaçları; “Portfolyo Değerlendirme Yöntemi”nin avantajları, dezavantajları, geleneksel değerlendirme yöntemi ile arasındaki farkların neler olduğu, eğitimde nasıl kullanılacağı, portfolyo dosyaları içerisinde neler olması gerektiği, portfolyo uygulamasında yönetici, öğretmen, öğrenci ve veliye düşen görevlerin neler olduğu ve bu yöntemi uygulamak isteyen öğretmenler, yöneticiler ile rehberlik ve özel eğitim birimlerinin “Portfolyo Değerlendirme Yöntemi”nden nasıl faydalanabileceklerinin ortaya konmasıdır.

Bu araştırmaya, 2003-2004 eğitim-öğretim yılında Gaziantep İli, Şhitkamil İlçesi, Özel Sanko Okulları’nda görev alan, 19 öğretmen ve 6 yönetici

katılmıştır. Araştırmada “portfolyo değerlendirme yöntemi” konusundaki öğretmen ve yöneticilerin görüşleri “Portfolyo Değerlendirme Yöntemi Anketi”, “Portfolyo Değerlendirme Yöntemi Öğretmen Görüşme Formu” ve “Portfolyo Değerlendirme Yöntemi Yönetici Görüşme Formu” ile tespit edilmiştir. Anket verilerinin analizi için “t-Testi” ve “Tek Yönlü Varyans Analizi” teknikleri kullanılmıştır. Görüşme formları öğretmen ve yöneticiler ile bireysel görüşülerek doldurulmuş ve bu sırada görüşmeler kaydedilmiştir.

Araştırmada elde edilen anket bulgularına göre öğretmen ve yöneticilerin cinsiyetlerine, meslekte çalışma sürelerine ve mezun oldukları okul türlerine göre görüşleri arasında bir fark bulunmamıştır. Görevlerine göre incelendiğinde ise “Portfolyo Değerlendirme Yöntemi”ne yöneticilerin öğretmenlerden daha olumlu baktıkları tespit edilmiştir. Yapılan bireysel görüşmelerde de anket bulgularına benzer sonuçlar elde edilmiştir. Öğretmenler ve yöneticiler portfolyo değerlendirme yöntemi hakkında genellikle olumlu görüş bildirmekle birlikte söz konusu yöntemin bazı dezavantajları olduğunu da belirtmişlerdir. Bu doğrultuda öğretmen ve yöneticilerin “Portfolyo Değerlendirme Yöntemi”nin uygulanması, avantajları ve dezavantajları ile bu yöntemi uygulamak isteyen okulların öğretmen ve yöneticilerine önerileri konularında görüş ve öneriler ortaya konmuştur.

Bilim Dalı Kodu: EB

ABSTRACT

KINDERGARTEN AND PRIMARY EDUCATION TEACHERS AND
ADMINISTRATORS OPINIONS ON “PORTFOLIO ASSESSMENT METHOD”

AĞCA, Burcu

Graduate Program Thesis, Educational Sciences

Advisor: Assist. Prof. Dr. Mehmet Murat

March, 2005, 112 pages

The basic aim of this qualitative research is to put forward the advantages and the disadvantages of “Portfolio Assessment Method”, the differences from the traditional one, the application of the method in education, the materials that should be in the portfolio files, the duties of administrators, teachers, students and parents, the benefits for teachers, administrators, guidance and private educational units.

To this research, 19 teachers and 6 administrators who were employees at Sanko Schools, which is located in Şehitkamil district of Gaziantep province participated at the educational year of 2003-2004. In this research, the opinions of teachers and administrators about “Portfolio Assessment Method” were obtained by “Portfolio Assessment Method Questionnaire”, “Teacher Interview Form of Portfolio

Assessment Method” and “Administrator Interview Form of Portfolio Assessment Method”. “t-test” and “One-way Variance Analysis” techniques were used for the analysis of questionnaire data. Interview forms were filled with talking to teachers and administrators individually and the sessions were recorded during this period of time.

According to the research results, there has been no difference between the opinions of teachers and administrators with respect to sexuality, time duration in profession and the kinds of school at which they graduated. But if it is examined for the duties of teachers and administrators, it has been seen that administrators have more positive attitudes towards to “Portfolio Assessment Method” than teachers. The similar results were obtained at individual interviews and questionnaire evidences, too. Although teachers and administrators have positive opinions about portfolio assessment method, they also pointed out that this method has some disadvantages. In this aspect, teachers’ and administrators’ opinions and suggestions on the application, the advantages and the disadvantages of “Portfolio Assessment Method” and also suggestions for the other teachers and administrators who want to apply this method in their school are included in the research paper.

İÇİNDEKİLER

	Sayfa
ÖNSÖZ.....	I
ÖZ.....	III
ABSTRACT.....	V
İÇİNDEKİLER.....	VII
TABLolar LİSTESİ.....	XI
EKLER LİSTESİ.....	XII

BÖLÜM I

1. GİRİŞ.....	1
1.1. Öğrenme Biçimleri.....	3
1.1.1. Beyin Temelli Öğrenme.....	3
1.1.2. Çoklu Zeka Teorisi.....	4
1.2. Ölçme ve Değerlendirme.....	8
1.2.1. “Portfolyo Değerlendirme Yöntemi”.....	9
1.2.1.1.“Portfolyo Değerlendirme Yöntemi”nin Amaçları	12
1.2.1.2.“Portfolyo Değerlendirme Yöntemi”nin Avantajları ve Dezavantajları	13
1.2.1.3.“Geleneksel Değerlendirme Yöntemi ile “Portfolyo Değerlendirme Yöntemi” Arasındaki Farklılıklar	16
1.2.1.4.“Portfolyo Değerlendirme Yönteminin” Çeşitleri.....	18

1.2.1.5. “Portfolyo Değerlendirme Yönteminin” Özellikleri.....	20
1.2.1.6. “Portfolyo Değerlendirme Yönteminin” Kullanılışı.....	21
1.2.1.6.1. Çalışmaların Biriktirilmesi ve Muhafaza Edilmesi..	22
1.2.1.6.2. Tutulabilecek Farklı Portfolyo Dosyaları.....	23
1.2.1.6.3. Portfolyo İçindeki Çalışmalara Eklenmesi Gerekenler.....	23
1.2.1.6.4. Portfolyo İçindeki Çalışmaların Değerlendirilmesinde Kullanılacak Kriterlerin Oluşturulması.....	24
1.2.1.6.5. Portfolyo Değerlendirme Süreci.....	24
1.2.1.6.6. Portfolyonun İncelenme Zamanı ve Sıklığı.....	25
1.2.1.6.7. Portfolyo İçinde Bulunacak Çalışmaların Seçimi ve Sayısı.....	25
1.2.1.6.8. Portfolyonun İncelenmesinde Göz Önünde Bulundurulacak Noktalar.....	27
1.2.1.6.9. Portfolyodaki Bilgilerin İlgili Kişilerle Paylaşılması.....	28
1.2.1.6.10. Portfolyoda Bulunabilecek Materyaller	29
1.2.1.7. Çoklu Zeka Kuramına Dayalı Öğrenme Ortamlarında “Portfolyo Değerlendirme Yöntemi”nin Yeri	31
1.2.1.8. İşbirliği İçinde Portfolyo Kullanımı	33

1.2.1.9. “Portfolyo Değerlendirme Yöntemi”nde Öğrencinin Rolü..	35
1.2.1.10. “Portfolyo Değerlendirme Yöntemi”nde Öğretmenin Rolü.....	36
1.2.1.11. “Portfolyo Değerlendirme Yöntemi”nde Velinin Rolü.....	38
1.2.1.12. “Portfolyo Değerlendirme Yöntemi”nde Yöneticinin Rolü.	40
1.2.1.13. Rehberlikte “Portfolyo Değerlendirme Yöntemi”nin Kullanımı.....	41
1.2.1.14. Özel Eğitimde “Portfolyo Değerlendirme Yöntemi”nin Kullanımı.....	41
1.2.1.15. İlgili Araştırmalar.....	44

BÖLÜM II

2. PROBLEM.....	46
2.1. Problem Durumu.....	46
2.1.1. Problem Cümlesi	48
2.2. Alt Problemler.....	48
2.3. Araştırmanın Amacı.....	49
2.4. Araştırmanın Önemi.....	49
2.5. Sayıtlılar	50
2.6. Sınırlılıklar.....	50
2.7. Tanımlar.....	51

BÖLÜM III

3. YÖNTEM.....	53
3.1. Araştırma Modeli.....	53
3.2. Evren.....	54
3.3. Veri Toplama Araç ve Gereçleri.....	55
3.4. Geçerlik ve Güvenirlik Çalışmaları.....	56
3.5. Verilerin Toplanması ve Çözümü.....	56

BÖLÜM IV

4. BULGULAR VE YORUM.....	58
4.1. Birinci Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorumu.....	58
4.2. İkinci Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorumu	66
4.3. Üçüncü Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorumu.....	68

BÖLÜM V

5. ÖZET, SONUÇ VE ÖNERİLER.....	95
5.1. Özet.....	95
5.2. Sonuç.....	97
5.3. Öneriler.....	101

KAYNAKÇA.....	103
---------------	-----

ÖZGEÇMİŞ.....	112
---------------	-----

TABLolar LİSTESİ

Tablo No		Sayfa
Tablo 1.	“Geleneksel Değerlendirme Yöntemi” ile “Portfolyo Değerlendirme Yöntemi” Arasındaki Temel Farklılıklar.....	17
Tablo 2.	Anketteki Maddelerin Öğretmen, Öğrenci, Veli Grupları Altındaki Dağılımları	59
Tablo 3.	Öğretmenlerin ve Yöneticilerin Cinsiyetlerine Göre; Öğretmenlere, Öğrencilere ve Velilere Ait Maddeler ile İlgili Ortalamalar, Standart Sapmalar ve “t” Değerleri.....	60
Tablo 4.	Öğretmenlerin ve Yöneticilerin Görevlerine Göre; Öğretmenlere, Öğrencilere ve Velilere Ait Maddeler ile İlgili Ortalamalar, Standart Sapmalar ve “t” Değerleri.....	62
Tablo 5.	Öğretmenlerin ve Yöneticilerin Eğitimci Olarak Toplam Çalışma Sürelerine Göre; Öğretmenlere, Öğrencilere ve Velilere Ait Maddeler ile İlgili Tek Yönlü Varyans Analizi Sonuçları.....	64
Tablo 6.	Öğretmenlerin ve Yöneticilerin Mezun Oldukları Okullara Göre; Öğretmenlere, Öğrencilere ve Velilere Ait Maddeler ile İlgili Ortalamalar, Standart Sapmalar ve “t” Değerleri.....	65
Tablo 7.	Yöneticilerin ve Öğretmenlerin Anket Maddelerine Verdiklerin Yanıtların Ortalamaları, Standart Sapmaları ve “t” Değerleri.....	66

EKLER LİSTESİ

Ek No		Sayfa
Ek 1.	“Portfolyo Değerlendirme Yöntemi” Anketi.....	108
Ek 2.	“Portfolyo Değerlendirme Yöntemi” Öğretmen Görüşme Formu.....	110
Ek 3.	“Portfolyo Değerlendirme Yöntemi” Yönetici Görüşme Formu.....	111

BÖLÜM I

1. GİRİŞ

Eğitim örgütleri, bireylerin davranışlarını üst sistemin politikalarına uygun olarak değiştirmek üzere yapılandırılmış örgütlerdir. Söz konusu bu örgütler hazırladıkları programlarla bireyin davranışlarını değiştirme sürecini işletirler. Davranış değiştirme süreci, öğrenme -öğretme etkinliklerinde bütününün aktif olarak kullanıldığı bir ortamı gerektirmektedir. Böyle bir ortam okullarla mümkün olabilmektedir.

Tekin'e (2000:3) göre okullar; öğrenciler ve öğretmenler hakkındaki şu iki sayıtlı üzerinde temellenir: (1) öğrenciler okula öğrenmek için giderler, (2) öğretmenlerin okullardaki temel işlevi bu öğrenmeyi kolaylaştırmaktır. Okullar kazandırılması bakımından iki tür davranışla ilgilendirler. Bunlardan biri, öğrenciye onun daha önce hiç yapmamış olduğu bir davranış kazandırmak, diğeri ise öğrencinin daha önceden edinmiş olduğu bir davranış, yeni bir içerik içinde ve eskisinden biraz daha değişik bir biçimde yapmasını sağlamaktır.

Lunenburg okulu, kurumsal amaçları gerçekleştirmesi beklenen kişilerin işleri ve birbirleriyle olan etkileşim biçimleri tarafından nitelenen toplumsal bir sistem olarak tanımlamıştır (Akt: Aydın 2002:2).

Toplumsal sistemler, sistemi oluşturan insan ögesinin tüm ihtiyaçlarını karşılayabilmek ve yeni ihtiyaçlar yaratabilmek için çaba sarf ederler. Bu çaba aynı zamanda sistemin devamlılığı için de bir zorunluluktur. İhtiyaçlara yanıt veremeyen toplumsal sistemler yok olma ile karşılaşabilirler. Günümüzde gelişen ve değişen teknolojik olanaklar, iletişim hızındaki değişim, bireylerin ihtiyaçlarını yeniden yapılandırmaktadır. Söz konusu değişim toplumsal sistemlerden biri olan okulu da etkilemektedir. Günümüzde bu değişimin etkileriyle okullar sorgulanarak, geleneksel okullar ve alternatif okullar kavramları geliştirilmiştir. Geleneksel okullarla ilgili yakınmalar ve rahatsızlıklar gerek aileleri ve gerekse eğitim yetkililerini yeni arayışlara ve alternatif uygulamalara yöneltmiştir (Aydın, 2002:29-30).

Günümüzde, geleneksel okulların benimsediği yöntemlerle yetişen ezberci ve yaratıcılıktan uzak bireyler toplumun ihtiyaçlarını karşılayamamaktadır. Bu da alternatif yöntemlerle eğitim-öğretim yapan okullara olan ihtiyacı arttırmaktadır.

Alternatif eğitim kavramı sınırları çok geniş biçimde farklı uygulamaları içine almaktadır. Alternatif eğitim veren okullardaki öğretim yöntem ve teknikleri öğrencilerin bireysel özelliklerine hitap etmekte, onların ilgi ve yetenekleri çerçevesinde eğitim programlarını yapmaktadırlar. Bu şekilde eğitim veren okullarda ailelerin ve diğer ilgili kişilerin katılımı sağlanarak, toplum kaynakları öğrencilerin hizmetine sunulmaktadır. Alternatif eğitim veren okullar genellikle öğrenci merkezlidirler. Bu okullar öğrencilerin doğuştan getirdikleri ilgi ve heveslerin

bireysel proje ve çabalarla harekete geçirilerek, onlara kılavuzluk yapılmasını düşünmekte; okulların çoğu öğrencilerin değerlendirilmesinde onların performanslarını izlemeyi ve geliştirdikleri uzun dönemli projelere bakmayı tercih etmektedirler. Geleneksel eğitim veren okullar, psikolojik ve sosyo kültürel özellikleri açısından risk altında olan gençleri eğitmekte ortaya çıkan yetersizlikleri kapatmakta oldukça güçlük çekmektedir. Uzmanlar ve toplum kuruluşları gençlerin kendilerine özgü psikolojik ve sosyo kültürel özellikleri, dikkatle ele alınmadıkça eğitilmelerinin zor olduğunu keşfetmektedirler. Bazı özel sektör eğitim yöneticileri bu keşfe alternatif okul programları geliştirerek yanıt vermektedirler (Aydın, 2002:34-37).

1.1. Öğrenme Biçimleri

Geliştirilen alternatif okul programları içerisinde öğrencilerin birbirlerinden farklı bireyler oldukları ve eğitim-öğretim programlarının da bu doğrultuda öğrencilerin bireysel özelliklerine göre planlanması gerektiği yaklaşımını benimseyen öğrenme biçimlerinin belli başlıcaları olarak beyin temelli öğrenme ve çoklu zeka teorisi düşünülebilir.

1.1.1. Beyin Temelli Öğrenme

Belli bir ölçüde, çoğu kez de bilinçsiz olarak, birçok okul ve birey beyin temelli öğretimle ilgilenmektedir. Geleneksel okullara alternatif okul programlarından biri beyin temelli öğrenmedir. Beyin temelli öğretimin temel amacı;

öğretimi, öğrenenler için hayatla iç içe, zengin ve uygun tecrübelerle doldurmak ve öğrencinin kazanacağı tecrübelerin, özünü kavramasını sağlamaktır (Caine ve Caine, 2002:3-39).

Bu amaca ulaşmak için, öğrencilere etkinlik ve projeler için pek çok seçenek verilmektedir. Öğretim yöntemleri müzik ve doğal ortamları kullanarak karmaşık, hayatla iç içe ve bütünleştirilmiştir. Beyin temelli öğrenme, içeriğin kesin ve entelektüel açıdan zorlayıcı olmasına karşın, eğlenceli bir tecrübedir ve öğrenciler üst düzeyde, içsel kaynaklı bir güdülenme yaşarlar. Öğreneni; zeka, yaratıcılık, duygu ve fizyolojisi ile bir bütün olarak ele alır. Öğrenme, öğretim durumlarına katılan öğrenenin kendine özgü yetenek ve katkılarını da hesaba katar. Öğrenmenin; sınıf, okul, toplum, ülke ve dünya gibi bağlamların çokluğu içinde gerçekleştiğini kabul eder. Öğrenenlerin bütün içinde parçaları incelemesine izin verir. Beyin temelli öğrenme, öğrenen için anlamlıdır (Caine ve Caine, 2002:3-39). Öğrenilen bilgilerin, zihinde öğrenen tarafından kalıcı tecrübelere dönüştürülmesini sağlamaktadır.

1.1.2. Çoklu Zeka Teorisi

Öğrenme biçimleriyle ilgili bir başka konuda zekadır. Howard Gardner'ın Çoklu Zeka Kuramı, öğrenme modellerden biridir. Eğitimi sadece mantıksal/matematiksel ve sözel zekaya odaklanmaktan uzaklaştırmaya çalışmaktadır (Caine ve Caine, 2002:38-39).

Gardner, 1983 yılında yayınlanan “Zihnin Çerçevesi” (Frames of Mind) kitabında yedi ayrı beceri önermiştir. Bunlar: “sözel-dilsel, mantıksal-matematiksel, görsel-uzamsal, müziksel-ritmik, bedensel-kinestetik, kişiler arası ve içsel” zekalarıdır. Daha sonra Gardner, 1996 yılında zeka olarak adlandırılmayı hak eden bir beceri daha keşfettiğini açıklamıştır. Bu da “doğa” zekasıdır. Gardner daha kaç tane daha zeka olabileceği konusunda ise kesin bir yorumda bulunmamaktadır. Bu beceri yada zekalar her bireyde doğuştan var olmakta ama farklı kültürlerde farklı biçimlerde ortaya çıkabilmektedir. Gardner’ın geliştirdiği kurama göre, zeka biyopsikolojik bir potansiyeldir ve şöyle tanımlanabilir: “Zeka bir veya daha fazla kültürel yapıda değeri olan bir ürüne şekil verme ya da problemleri çözme yeteneğidir”. Bu zekaların hepsi iç içe geçmiştir ve bireyleri sınıflandırmak amacıyla değil, onları tanımak amacıyla belirlenir. Bireyler kendilerini tanıdıkça, güçlü ve zayıf yönlerini (zekalarını) fark ettikçe gelecekleri ile ilgili daha uygun adımlar atabilirler. Bu kuramın iki temel özelliği onu geleneksel anlayıştan ayırmaktadır. Birincisi, kuramın zeka tanımı gerçek yaşamda problem çözmeye ve bir ürün elde etmeye dayanır. İkinci özellik ise zekanın çoğul olarak ele alınmasıdır. (Bümen, 2002:4-18).

Bümen (2002:9-18) çoklu zeka alanlarını ve alanların temel özellikleri kısaca aşağıdaki gibi açıklamıştır.

1. Sözel – Dilsel Zeka: Sözcükler zekası ya da bir dilin temel işlemlerini açıkça kullanabilme yeteneğidir.

2. Mantıksal – Matematiksel Zeka: Sayılar ve akıl yürütme zekası ya da tümdengelim ve tümevarım ile akıl yürütme, soyut problem çözme ve birbiri ile ilişkili kavramlar, düşünceler arasındaki karmaşık ilişkileri anlama yeteneğidir.

3. Görsel – Uzamsal Zeka: Resimlerle şekillerle düşünebilme, görsel dünyayı algılayabilme, şekil renk ve dokuları zihin gözleriyle görebilme ve bunları sanatsal formlara dönüştürebilme yeteneğidir.

4. Müziksel – Ritmik Zeka: Seslere melodilere karşı duyarlılık gösterebilme yeteneğidir.

5. Bedensel – Kinestetik Zeka: Aklın ve vücudun mükemmel bir fiziksel performansla birleştirilerek belli bir amaca yönelik faaliyetlerin sergilenebilmesi yeteneğidir.

6. Kişiler Arası Zeka: İnsanlar ile birlikte çalışabilme, sözel ve bedensel zeka dilini etkili bir biçimde kullanarak, çok farklı karakterlere sahip insanlarla kolaylıkla iletişim kurabilme, insanları yönetebilme, ikna edebilme ve onlarla uyumlu çalışabilme yeteneğidir.

7. İçsel Zeka: Kendimiz hakkında duygu ve düşünceleri şekillendirebilme, yaşamı sürdürebilme ve yaşadıklarımızdan öğrendiklerimizle, hayat felsefemizi

oluşturabilme, yaşamımızı bu doğrultuda planlama, kişisel istek ve hayaller oluşturabilme yeteneğidir.

8. Doğa Zekası: Dünyadaki tüm canlıları tanıma, araştırma ve canlıların yaratılışları üzerine düşünme yeteneğidir.

Her birey bu zeka alanlarının tamamına sahip olamayabilir. Bir kişide mantıksal – matematiksel, kişiler arası ve sözel – dilsel zeka alanları daha gelişmiş olabilirken, bir başka kişide içsel, müziksel ritmik ve görsel uzamsal zeka alanları daha baskın olabilir. Nadiren bir kişide tüm zeka alanlarının aynı ölçüde gelişkin olduğu görülebilir. Her birey bu sekiz zeka alanından en az bir tanesinde “zeki” olma özelliğini taşıyabilir. Eğitimde Çoklu Zeka Kuramının kullanılması ile bireylerin gelişmiş olan zeka alanlarından yola çıkılarak diğer zeka alanlarının da geliştirilmesi sağlanabilir. Böylece bireyler sahip oldukları kapasiteyi son sınırına kadar kullanabilir ve bu da öğrenmeyi en üst seviyelere çekebilir.

Çoklu Zeka Kuramının uygulandığı sınıflarda öğrenciler kendi ilgi ve yetenekleri doğrultusunda eğitim alabilir ve öğrenmeye çok daha istekli olabilirler. Eğitim öğretim ortamları zengin öğrenme ortamlarına dönüştürülebilir ve öğrencilerin öğrendikleri yeni bilgileri, gerçek yaşamda kullanmaları sağlanabilir. Dersler içerisinde öğrencilerin düşünme becerilerini geliştirici etkinliklere daha çok yer verilebilir. Bu da öğrencilerin yaratıcılıklarının gelişmesine ve ileriki yaşantılarında daha üretken bireyler olmalarına yardımcı olabilir.

1.2. Ölçme ve Değerlendirme

Eğitim öğretim sürecinde hangi teknik ya da yöntemler kullanılırsa kullanılsın söz konusu bu sürecin en kritik aşaması ölçme ve değerlendirme aşaması olarak tanımlanabilir. Ölçme ve değerlendirme kritiktir çünkü; hedeflenen davranışlara ne derecede ulaşıldığı, ulaşılamadıysa bunun nereden kaynaklandığı bu aşamada belirlenebilmektedir.

Ölçme genel olarak bir objenin belirli bir niteliğinin belirli kurallara göre sınıflandırılarak, derecelendirilerek ya da birimlerle sayısal olarak ifade edilmesidir. Değerlendirme ise; temel öğeleri ve bir süreç olarak, objektif ya da subjektif kaynaklardan elde edilen verileri (ölçme sonuçlarını), belirli ölçütlere göre yorumlayarak yargılara varmadır (Özguven, 2000:47-48).

Çoklu Zeka Kuramının uygulandığı öğrenme ortamlarında farklı araçlar eğitim ve öğretim sürecine katılabilir. Ölçme ve değerlendirme faaliyetleri de bu doğrultuda çeşitlendirilebilir. Ancak Türk Eğitim sistemi içerisinde okullarda uygulanmakta olan geleneksel ölçme ve değerlendirme yöntemlerinin yüzeysel bilgilerin tanınmasına yönelik oluşu ile öğrencilerin anlamlı öğreneme fırsatları ellerinden alınabilmektedir. Bunun önüne geçmek için eğitim anlayışındaki değişmelere paralel olarak değerlendirme anlayışı ve uygulamalarında da değişime gidilebilir.

Bu değişim doğrultusunda yeni değerlendirme anlayışının; güvenilir, performans temelli, gerçekçi ve uygulanabilir özelliklere sahip olması gerektiği söylenebilir. Bu anlayış öğrenme sürecindeki öğrenciyi bir bütün olarak, performans ve ürüne dayalı değerlendiren portfolyo değerlendirmesidir (Grace, 1992:2).

1.2.1. “Portfolyo Değerlendirme Yöntemi”

Arter ve Spandel’e (1992:36); öğrenci portfolyosu “öğrencilerin çabalarını, ilerlemesini veya verilen alanlardaki başarı hikayesini gösteren öğrenci çalışmalarının amaçlı olarak bir araya getirilmesi”dir. Arter ve Spandel (1992); Gilman ve McDermott (1994); John ve VanLeirsburg (1992) portfolyonun; öğrencinin ne bildiğini ve yapabildiğini daha ayrıntılı bir şekilde gösteren ve çalışmanın yapıldığı süreçleri ortaya koyan çoktan seçmeli ve diğer formattaki testlere bir alternatif olma özelliği taşıdığını söylemektedir (Akt: Hall ve Hewitt-Gervais, 2000:3).

Portfolyo, öğrencinin öğrenme sürecinde neleri nasıl öğrendiğinin, nasıl düşündüğünün ve hangi soruları sorduğunun, nasıl analiz sentez yaptığının, neler ürettiğinin ve yarattığının, diğer bireylerle zihinsel, duygusal ve sosyal olarak nasıl etkileşim içinde bulunduğunun kayıtları olarak tanımlanabilir.

Portfolyolar öğrencilerin eğitim süreci içinde geçtikleri aşamaların bileşimini sergiledikleri çalışmalar ya da bir öğrencinin en iyi çalışmalarının güçlü ve zayıf noktalarının değerlendirildiği bir klasör olarak isimlendirilebilir. Portfolyo bir

öğrencinin en iyi çalışmasını gösterebildiği gibi, öğrenci çalışmasının taslağını, özdeğerlendirmesini, öğretmen ve aile değerlendirmesi gibi diğer gelişim bilgilerini de kapsayabilir. Portfolyonun başlıca amacının öğrencinin öğrendiklerini ve gelişimini çevresindekilere göstermesini sağlamak olduğu söylenebilir.

Meisels ve Steele'e (1991) göre; portfolyolar öğrencilerin kendi çalışmalarının değerlendirmesine katılmalarını, çocukların bireysel gelişmesinin takibinin tutulmasını ve çocukların bireysel olarak genel performanslarının kalitesinin değerlendirilmesi için dayanak oluşturmaktadır. Portfolyoların yaygın kullanım, çocukların gelişimlerine uygun olarak ihtiyaçlarının daha fazla karşılanmasını sağlayacak öğretim biçimlerine doğru sınıf uygulamalarında ve eğitim politikalarında değişikliğe neden olabilir (Akt: Grace, 1992:3).

Portfolyo öğrencilerin yaptıkları işleri, çabalarını, gelişimlerini ve belli alanlardaki başarılarını gösteren çalışmaların koleksiyonudur. Değerlendirme amaçlı öğrenci portfolyolarının kullanılmasında, öğrenci çalışmalarının birikimli kayıtlarının tutulmasında, fotoğrafçı, mimar gibi sanatçıların eserlerinin, başkalarına gösterilmek üzere kayıtlarının tutulmasından ilham alınmıştır (Akt: Genesee, Upshur, 1996:99).

Pet'e (1990) göre; öğrencilerin okul ve okul öncesi derslerdeki başarı ve performansları 1980'lerin sonları ve 1990'ların başlarından itibaren artmaya başlamıştır. Otantik değerlendirmeler, performans tabanlı, gerçekçi ve öğretim açısından uygundur. Otantik değerlendirmenin bir yöntemi, öğrencinin çalışmalarının bir araya getirilmesinden oluşan portfolyonun incelenmesidir (Akt: Grace, 1992:1).

“Portfolyo değerlendirme yöntemi” ile öğrenci gelişiminin dinamik ve aktif bir biçimde değerlendirildiği söylenebilir. Bu anlamda portfolyonun öğrencinin yapamadıklarını değil, yapabildikleri dikkate aldığı düşünülebilir. Çalışmalarını portfolyoda toplayan bir öğrenci, kendi gelişimini izleyerek motivasyonunu ve dolayısıyla da öğrenmesini arttırabilir. Portfolyo, her bir öğrencinin kendini ifade etme, yansıtma ve analiz etme özelliklerini geliştirmede bir araç olma görevini de yerine getirebilir.

Cole Ryan ve Kick’e (1995) göre, portfolyo değerlendirmesi, öğrencinin eğitim alanındaki gelişimini incelemek, ölçmek, öğrenme sürecini veya değişimleri belgeleyerek süreci sınamak için bir yol olarak kullanılabilir. Portfolyo test sonuçlarının ötesinde öğrencinin yaptıkları ve içselleştirdiklerinin detaylı tanımını yapar. Otantik değerlendirme ve performans değerlendirmesinde esas olan, öğrencilerin bildikleri ve yapabildikleri şeyleri anlatmaları yerine, bunları göstermeleri yani uygulamalarıdır. Shaklee, Barbour, Ambrose ve Handsord (1997) ise otantik değerlendirmede; bilginin çeşitli kaynak ve yöntemlerden yararlanarak, bir çok zaman noktasının incelenmesiyle elde edilebileceği görüşündedirler (Akt: Sewell, Marczak ve Horn, 2003:1).

Valencia ve Calfee (1991:333), öğrenci portfolyolarını “otantik değerlendirme, akademik ilerlemenin belgelenmesi, öğretmen-öğrenci katılımına ilişkin eğitimci kaygıları ve değerlendirmenin iyileştirilmesine yönelik güçlü bir araç” olarak tanımlamıştır. Paulson ve Meyer (1991) ise, portfolyoyu “öğrenmenin

iyileştirilmesi için öğretim ve değerlendirilmenin birlikte yer almasına olanak sağlayan, öğretim ve değerlendirilmenin kesişmesi” olarak tanımlamışlardır. Calfee ve Perfumo (1993) portfolyo yaklaşımının, öğretmenlerin kendi programlarını daha fazla sahiplenmesini sağladığını ve kendilerini işlerinin anlamı üzerine bir kez daha düşünmeye sevk ettiğini gözlemlemiştir. Öğrenci öğrenmesinin değerlendirmesine odaklanmış bir portfolyo projesinin yürütülmesi için okulun çabasını tarif ederken, Hebert (1992) kendisini, öğretimlerinin, öğrencilere ilişkin inançlarının ve okula dair görüşlerinin toplumla ilişkisinin yoğun bir değerlendirmesini yaparken bulduklarını gözlemlediğini belirtmiştir. Valencia ve Calfee (1991) portfolyo hareketinin sadece bir değerlendirme çabası olarak değil, müfredat, öğretim ve değerlendirmeye ilişkin tüzel ve eş zamanlı profesyonel gelişime davet olarak görülmesi gerektiğini söylemektedirler. Calfee ve Perfumo da (1993), “Çeşitli uygulamalarda portfolyo yaklaşımı işbirlikçi öğrenme ve öğretimin profesyonelleştirilmesini içeren diğer temel reform unsurlarıyla benzer olarak değerlendirilebilir.” demektedir. Portfolyolar tipik olarak öğrencinin gelişimiyle birlikte öğrenci tecrübesinin gelişimsel yönlerini vurgulayan öğrenmeye yönelik bir süreç yaklaşımı ile benzer görüldüğünü belirtmektedirler (Akt: Hall ve Hewitt – Gervais, 2000:2-3).

1.2.1.1. “Portfolyo Değerlendirme Yöntemi”nin Amaçları

Öğrencilerin bireysel farklılıkları ve çeşitli beklentileri olduğundan hareketle, her bir öğrencinin öğrenme sürecindeki gelişimini daha sağlıklı izleyebilmek “portfolyo değerlendirme yöntemi”nin amaçlarından biridir. Bununla

birlikte öğrencinin sorumluluk bilincini geliştirerek kendisine verilen sorumluluklar çerçevesinde kendini değerlendirme becerisi kazanmasını sağlamak ile mümkün olabilir. Tüm süreci içene alacak şekilde öğrencinin öğrendiklerinin somut resmini çizebilmesini ve müfredata bağlı olarak yapılan yazılı ve sözlü değerlendirmelerin dışına çıkıp alternatif ölçme-değerlendirme yöntemi geliştirerek öğrencinin geleneksel değerlendirme yöntemlerinin uygulanamadığı alanlardaki öğrenimlerini belgelemeyi sağlamak portfolyo değerlendirme yöntemi”nin amaçlarına hizmet eder. Bunlarla birlikte portfolyo değerlendirmesinin işbirlikçi bir sınıf ortamı içerisinde öğrencinin yeteneklerini sergilemesini, ilgi alanlarını artırmasını ve öğrencinin gelecekteki öğretmenlerinin onun bu becerilerinden haberdar olmasını sağladığı düşünülebilir. Ailelerin okul çalışmalarına katılım ve geri bildirimini artırarak öğrenci, öğretmen, aile ve yönetim arasındaki iletişimi kuvvetlendirmek de portfolyo değerlendirme yönteminin gerçekleştirmeyi amaçladığı konulardan biridir (Sewell, Marczak ve Horn, 2003:4).

1.2.1.2. “Portfolyo Değerlendirme Yöntemi”nin Avantajları ve Dezavantajları

Bu amaçlar doğrultusunda “portfolyo değerlendirme yöntemi” öğrenci gelişiminin izlenmesinde birikmiş kayıtların devamlılığını sağlayarak öğrencinin öğrenmesine bütüncül bir bakış açısıyla bakmayı sağlayabilir. Değerlendirmedeki öğrenci ilgisini artırarak öğrencinin kendi çalışmaları için sorumluluk almasını, eleştirel ve işbirlikçi bir şekilde kendisini değerlendirmesini sağlayabilir. Öğrenci kayıtlarının somut bir şekilde tutulması içsel öğrencilerdeki gelişimin de daha rahat anlaşılmasına yardımcı olur. Bunlara ilaveten öğrencinin öğrenmedeki heyecanını,

kendine güvenini ve problem çözme yeteneği ile birlikte okul çalışmaları hakkındaki eleştirel düşünme becerisini geliştirebilir. Öğrenme amaçlarının öğrenciler ile birlikte düzenlenmesi işbirlikçi değerlendirme için fırsatlar yaratarak paylaşımcı sınıflar oluşturulmasını sağlayabilir. Öğrenci öğrenmesindeki somut kanıtların, aileler, diğer eğitimciler ve öğrenciler ile paylaşılmasını sağlayarak iletişimi artırabilir (Genesee ve Upshur, 1996:100; Hall ve Hewitt-Gervais, 2000:2; Koca ve Lee 1998:3).

Farklı bir görüş olarak “portfolyo değerlendirme yöntemi” bireysel amaç veya sonuçları olan programları değerlendirmeye, program ve bireyi değişik durumlardan tanıyan birçok farklı insandan bilgi almaya yardımcı olabilir. Öğrencinin kendi davranışını ve davranışı sonucundaki değişikliği görmesine yarayan bilgiyi elde etmesini, çalışmaları üzerindeki sahiplik duygusunu artırmasını, nerede olduğunu öğrenmesini ve nereye gitmek istediğine karar vermesini sağlamada aktif rol üslenmesini sağlayabilir. Grup veya topluluk içindeki öğrencinin kendi güç, ihtiyaç ve özellikleriyle bir birey olduğunu görmesini, gelecek için analiz ve plan yapmasını sağlayabilir (Sewell, Marczak ve Horn, 2003:2).

Bütün bunların ışığında “Portfolyo değerlendirme yöntemi”nin öğrencilerin performanslarına derinlemesine bakılabilmesini; öğrencilerin meşgul oldukları iş miktarını, bilgiyi değiştirmekte kullandıkları düşünce süreçlerini, öğretmenlerinin veya arkadaşlarının düzeltme ve önerilerine bağlı olarak

çalışmalarını gözden geçirip düzeltmelerini, yani geleneksel değerlendirme metotlarında gizlenen öğrenme sürecinin görülmesini sağladığı düşünülebilir.

“Portfolyo değerlendirme yöntemi”nin faydalarının yanı sıra bazı dezavantajlarının da olduğu düşünülmektedir. Bu yöntem test sonuçları gibi daha nicel ölçme teknikleri kadar güvenilir ve objektif olmayabilir. Bu yöntemi ilk defa kullanacak öğretmenler ve öğrenciler tarafından bireysel kriterlerin koyulması ve uygulanması zor olabilir. Amaç ve kriterler açık bir şekilde ifade edilememişse çeşitli eserlerin bir araya getirildiği dosyalar olarak kalabilir. Diğer nitel veri formları gibi portfolyo değerlendirmesinin de değişikliği göstermek için bir araya getirilmesi, analizi zor ve zaman alıcı olabilir. Somut, kesin hedefleri ve amaçları olan programları değerlendirmede, program ve öğrencileri nicel ve standart yollarla sıralayarak standart normlarla karşılaştırmada kullanışlı olmayabilir (Sewell, Marczak ve Horn, 2003:3).

“Portfolyo değerlendirme yöntemi” ile ilgili bir başka zorluk güç ve kontrolle ilgilidir. Öğretmenler, sınıf kontrolünü öğrencilerle paylaşmakta zorlanabilirler. Öğrenciler de böyle bir sorumluluğa alışkın olmadıkları için bunu üzerlerine almaktan çekinebilir ya da bunu kötüye kullanmak isteyebilirler.

1.2.1.3. “Geleneksel Değerlendirme Yöntemi” ile “Portfolyo Değerlendirme Yöntemi” Arasındaki Temel Farklılıklar

Standart test geliştirmede yaşanan ciddi gelişme ve ilerlemelerin yanında, bazı eğitimciler eğitimsel ölçme sürecinin psikometrik dayanaklarının artık istenmediğini belirtmektedirler (Bümen, 2002:88). Geleneksel değerlendirme yönteminin süreç içindeki değerlendirmede yetersiz olduğu alanların değerlendirilmesinde “portfolyo değerlendirme yöntemine başvurulabilir.

“Portfolyo değerlendirme yöntemi” ile “geleneksel değerlendirme yöntemi” arasındaki temel farklılıklar Tablo 1’de verilmektedir.

Tablo 1

“Geleneksel Değerlendirme Yöntemi” ile “Portfolyo Değerlendirme Yöntemi”

Arasındaki Temel Farklılıklar

Geleneksel değerlendirme yöntemi	Portfolyo değerlendirme yöntemi
Çocuğun performansını olumsuz etkileyen bir stres yaratır.	İlginç, etkin, canlı ve heyecanlı yaşantılar sağlar.
Belli bir öğrenci yüzdesinin başarabileceği bir standart yaratır.	Her öğrenciye başarıma fırsatı verecek ortam oluşturur.
Öğretmenleri, öğrencileri yalnızca sınavda test edebilecek bir öğretim programına doğru sınırlar.	Öğretmenlerin anlamlı bir öğretim programı geliştirmelerine olanak tanır
Bilginin bir zihinde, bir anda ve bir sınavlık değerlendirilmesini temel alır.	Öğrenci başarısının daha gerçekçi bir resmini elde etmek için süreç temelli bir yaklaşım izlenir.
Yanlış, eksik, düşük puan vb. gibi öğrencilerin yapamadığı şeylerin yorumlanmasına odaklanır.	Öğrencilerin neler yapabildikleri yada neler yapmaya çalıştıklarına yönelir.
Test puanı gibi önemsenen tek bir veriye odaklanır.	Öğrencinin gelişimini izleyebilmek için değerlendirmelerde çoklu yöntemler kullanılır.
Tüm öğrencilere tek bir yaklaşımla hitap eder.	Her öğrenciye “biricik” birer insan muamelesi yapar.
Değerlendirme ve öğretimi birbirinden bağımsız etkinlikler olarak görür.	Değerlendirme ve öğretimi birbirine bağımlı, ilişkili etkinlikler olarak görür.
Öğrenciler nadir olarak tekrar gözden geçirme, düşünme, düzeltme şansı bulur.	Öğrencilere özeleştiri ve gözden geçirme şansı verir.
Sonuçları tümüyle anlamak ve yorumlamak için iyi bir istatistik bilgisi gerektirir.	Öğrencinin performansını veli, öğrenci gibi istatistik bilgisi bulunmayanların da anlayabileceği biçimde açıklar.
Öğrencileri, öğrenmenin doğal yapısını bozan, yapay bir öğrenme ortamına koyar.	Öğrencileri doğal öğrenme ortamında değerlendirir.
Genellikle öğrenci etkileşimini yasaklar.	İşbirliğine dayalı öğrenmeyi destekler.
Öğrencileri birbirleri ile karşılaştırır.	Öğrencileri kendi geçmiş performanslarıyla karşılaştırır.

(Duffy, Jones ve Thomas 1999:1-4; Kemp ve Toperoff, 1998:2-8; Sewell, Marczak ve Horn, 2003:1-5; Şirin, 2002:5).

Pek çok değerlendirme yöntemi öğrencileri değerlendirme nesnelere olarak ele alıp, değerlendirme sorumluluğu ve görevini öğretmenlerin eline bırakabilmektedir. Öğrencilerin sorumluluk ve kontrol sahibi olmaları için geleneksel değerlendirme yöntemleri çok az fırsat verebilmektedir. Portfolyolar ise öğrenci çalışmalarını yansıtarak, onların karar alma sürecinde yer alan bireyler olarak yetişmelerini sağlayabilir. Öğrencileri, güçlü ve zayıf oldukları yönleri değerlendirerek kendi hedeflerini belirlemeleri için teşvik edebilir. Aynı zamanda portfolyolar öğrenci kayıtlarının devamlılığı sağlayarak öğrenci gelişiminin takibini sağlaması bakımından da faydalı olabilir. Ayrıca portfolyolar rutin olarak öğrenci ve öğretmen tarafından tartışılırsa, öğrencinin görüşlerinden, nasıl öğrendiğinden, başvurduğu yöntemlerden vb. haberdar olunabilir. Bu öğrencinin ilgisini ve kendi öğrenmesindeki sorumluluğunu arttırabilir.

1.2.1.4. “Portfolyo Değerlendirme Yönteminin” Çeşitleri

Portfolyo değerlendirmesinin bir çok versiyonu olmasına rağmen genelde iki ana çeşitte toplanırlar: Süreç ve ürün portfolyoları. Bunlar kullanımdaki tek portfolyolar olmadığı gibi birbirinden kesin olarak ayrılan saf çeşitler de değildir. Öğretmenler ve katılımcılar süreç portfolyolarından maddeler seçip bunları ürün portfolyosuna ekleyebilirler. İlk aşama belirli bir zamanda bir amaç doğrultusunda gerçekleşen süreç portfolyosu geliştirmektir. Kriterleri ve amaçları içermelidir. Sonraki aşama ise bir ürün portfolyosu geliştirmektir. Bu aşama portfolyonun en iyi parçaları olarak da bilinir. Öğrenci çalışmalarının en iyi örneklerini içerir. Bu

portfolyo aynı zamanda en son hedefleri gösteren unsurları içerir (Sewell, Marczak ve Horn, 2003:6, Duffy, Jones ve Thomas 1999:2-3)

Bunlardan farklı olarak portfolyoyu klasik ve elektronik portfolyo olarak tanımlamak da mümkündür. Bu portfolyo çeşitlerinden sadece biri kullanılabileceği gibi bunları etkileşimli olarak bir arada kullanmakta mümkün olabilir.

Klasik portfolyo öğrenci çalışmalarının, dosya, klasör, kutu vb bir şeylerin içerisinde biriktirilmesidir. Bir portfolyoda yer alan materyaller, kronolojik sıraya ve kategoriye göre tasnif edilmelidir. Portfolyodaki bütün bilgilerde tarih olduğu için, görüşmeler, sistemli gözleme ilişkin formlar, testler, kontrol listeleri, envanterler, çalışma kağıtları, sonuçları ve diğer bilgilerin düzenlenmesi basit olacaktır. Meisels ve Steele (1991) müfredat alanına ve gelişim kategorisine göre materyallerin düzenlenmesi gerektiğini söylemektedir (Akt: Grace, 1992:3).

Elektronik portfolyo ise öğrenci çalışmalarının, elektronik ortamda muhafaza edilmesidir. Çoklu ortam olanaklarından daha fazla faydalanmayı sağlar. Çalışmaları arşivlemede ve sunmada daha ekonomiktir. Elektronik ortamdaki öğrenci çalışmaları seyirciye açıktır. Çalışmaları incelemek isteyen öğretmenler, aileler, öğrenciler ve ilgili kişiler rahatlıkla, Internet yardımıyla çalışmaları inceleyebilirler. Elektronik portfolyolar bilgisayar ve Internet kullanımının daha işlevsel gerçekleştirilebileceği üst sınıflardaki (ilköğretim ikinci kademe) öğrenciler için daha kullanışlıdır (Abrenica, 2002:3).

1.2.1.5. “Portfolyo Değerlendirme Yöntemi”nin Özellikleri

Borton ve Collins'e (1997) göre değerlendirme için bir portfolyo tipi geliştirmede belirli özellikler esastır. Bunlar: Portfolyolar çok kaynaklı olmalıdır; öğrenciler, öğretmenler, aileler, program katılımcıları ve diğer toplum üyelerinin görüşleri ve gözlemleri, öğrenci ürünleri, test sonuçları, fotoğraflar, çizimler, ses, görüntü kasetleri vb içermelidir. Otantik olmalıdır; üretilen ürünler program aktiviteleriyle, amaç ve kriterleriyle bağlantılı ve orijinal olmalı, öğrencinin ilgi ve yeteneklerini yansıtmalıdır. Dinamik olmalıdır; gelişim ve değişimi kapsamalı, veri veya kaynaklar sadece değerlendirmeden önce değil, belli zaman noktalarında bir süreç içinde toplanmalıdır. Net olmalıdır; amaçlar açık olarak belirlenmiş olmalıdır. İç içe girmiş olmalıdır; kaynaklar program aktiviteleriyle ve hayat deneyimleriyle uyum içinde olmalıdır. Sahipliğe dayalı olmalıdır; öğrenciler, kaynakları seçme ve amaçları belirlemeye yardımcı olmalı, böylece süreci benimseyerek sadece başkaları tarafından değerlendirilmeyip, kendi kendini değerlendirmeli ve bunları yansıtmalıdır. Çok amaçlı değildir; öğrencinin performansının yanı sıra, programın etkililiğini de değerlendirmelidir. Aynı zamanda aile, öğretmen ve toplum üyeleri arasında iyi bir iletişim aracı olarak hizmet vermelidir (Akt: Sewell, Marczak ve Horn, 2003:7).

1.2.1.6. “Portfolyo Değerlendirme Yöntemi”nin Kullanılışı

Paulson, (1991) portfolyoların kullanıldıkları sınıflar ve bu çalışmaları yapan öğrenciler kadar çeşitli olabileceğini söylemekte ve portfolyoların değerlendirmede öğrencileri birbirleri ile karşılaştırmak için değil, onların zamanlarındaki bireysel gelişimlerini belgelemek için kullanılması gerektiğini söylemektedir (Akt: Grace, 1992:2). Öğrencinin mevcut çalışması, daima önceki çalışmaları ile karşılaştırılarak öğretmenin uygun gelişimsel beklentileri ve müfredat ile uyum gösteren bir performans standardına doğru öğrencinin ilerlemesini işaret etmelidir (Grace, 1992:3).

Sewell, Marczak ve Horn (2003:5) ile Pierce ve O’Malley’e (1992:8) portfolyonun dizaynı için bazı faktörlere dikkat edilmesi gerektiğini söylemektedirler. Başlarken bilinmesi gereken ilk faktör, portfolyonun hangi amaca hizmet edeceğine karar verilmesidir. “Öğrenci gelişimiyle ilgili bilgilenmek için mi kullanılacak? Süreci mi rapor edecek? Özel ihtiyaçları mı tanımlayacak? Ya da aynı anda bunların hepsi için mi kullanılacak?” gibi sorular “portfolyo değerlendirme yöntemi”ni kullanmaya başlamadan evvel sorulması gereken sorulardır. Diğer bir faktör, değerlendirme kriterlerinin belirlenmesidir. Neyin başarılı olarak kabul edileceğine ve buna ulaşmak için hangi stratejilerin kullanılması gerektiğine öğrenciler ile birlikte karar verilmesi ve bu kriterleri karşılamak için yapılması gerekenlerin maddeler halinde sıralanması gerektiğini söylemektedirler. Bir diğer faktör olarak ise kaynakların belirlenmesi gerektiğinden bahsetmektedirler. “Hangi

kaynaklar kullanılmalıdır? İyi kararların verilmesi ve belirlemelerin yapılması için ne kadar kaynağa ihtiyaç vardır? Ne sıklıkla kaynak toplanmalıdır? Kaynakların uyumu nasıl şekillenmelidir?” gibi soruların önemli olduğunu düşünmektedirler.

Aktivitelerin başlangıcında, öğrencilere doğru yolu göstermek, portfolyonun aktif ve etkin kullanımında öğretmenlere rehber olmak önemli bir role sahiptir. Yapılacak ilk ve en önemli şey, portfolyonun sınıfta nasıl uygulanacağına öğrenciler ile birlikte karar vermek olmalıdır. Bu durum portfolyoyu daha önce kullanmış öğrenciler ile daha önce hiç kullanmamış öğrenciler arasından eşitlik yaratacaktır. Portfolyonun sınıfta nasıl kullanılacağına, portfolyoyu daha önce uygulamış olanların kullandıkları yöntemler gözden geçirerek karar verilebilir. Bu aşamada portfolyoyu daha önce uygulamış birileri sınıfa, süreci açıklaması ve uygulamaları göstermesi için davet edilebilir (Genesee ve Upshur 1996:98).

Portfolyo değerlendirme sürecinde aşağıdaki faktörlere dikkat edilmesi “portfolyo değerlendirme yöntemi”nin daha etkili kullanılmasını sağlayabilir.

1.2.1.6.1. Çalışmaların Biriktirilmesi ve Muhafaza Edilmesi

Dosya, kutu veya herhangi dayanıklı ve genişletilebilir kap çalışmaların biriktirilmesi ve muhafaza edilmesi için kullanılabilir. Eğer herkes aynı tip dosyayı kullanırsa, dosyaların saklanması daha kolay olacaktır. Dosyaların üzerinde öğrenci isimleri açık olarak belirtilmelidir. Öğrenciler dosyalarının üzerlerini süsleyebilirler.

Bu onlarda sahiplik duygusu yaratacaktır. Portfolyolar, öğretmenlerinin yardımı olmadan, öğrencilerin çalışmalarını yeniden gözden geçirip, güncelleştirebilmeleri ve başkalarına gösterebilmeleri için, öğrencilerin kolayca erişebilecekleri yerlerde muhafaza edilmelidir (Genesee ve Upshur 1996:99).

1.2.1.6.2. Tutulabilecek Farklı Portfolyo Dosyaları

Öğrencilerin tüm çalışmaları içerisinde biriktirdiği tek bir portfolyosu olabileceği gibi; yazı, okuma, fen, resim vb. farklı portfolyoları da olabilir. Ayrıca, öğrenciler en iyi çalışmaları ve gelişimlerini gösteren diğer çalışmaları için iki ayrı portfolyoya da sahip olabilirler. En iyi çalışmalarının bulunduğu portfolyo, aile ve ziyaretçilere göstermek için; diğer çalışmalarının bulunduğu portfolyo ise, öğrenci gelişiminin izlenmesi ve öğrenme amaçlarının ortaya konması amacıyla kullanılabilir (Genesee ve Upshur 1996:99).

1.2.1.6.3. Portfolyo İçindeki Çalışmalara Eklenmesi Gerekenler

Portfolyo içerisindeki çalışmaların her biri, düzgün bir şekilde tarihlenmiş olmalı ve niçin o dosyaya konulduğuna, öğrencinin neden o çalışmadan hoşlandığına ve o çalışmayı neden seçtiğine dair kısa notlar, yorumlar eklenmelidir (Genesee ve Upshur 1996:100). Portfolyo en az bir ödevin bütün taslak aşamalarını içermeli, analitik yeterliliklerini göstermek amacıyla okuduklarıyla ilgili günceler hazırlamaları istenerek onlara rehberlik edilmelidir (Mullin,1998:3).

1.2.1.6.4. Portfolyo İçindeki Çalışmaların Değerlendirilmesinde Kullanılacak Kriterlerin Oluşturulması

Dönemin başlarında, beyin fırtınaları ile öğrencilerin değerlendirme kriteri belirlemeye başlamaları sağlanabilir. Bu süreç, öğrenci ve öğretmen için açıklayıcı ve öğretici olur. Dönemin çeşitli zamanlarında öğrencilere, gruplar halinde kriterleri tartışmak için zaman verilmelidir. Her grup, kriterlerin nasıl işe yaradığını ve bunun nedenlerini arkadaşlarına sunmalıdır. Sınıfça varılan kararlar bir kağıda yazılıp, son değerlendirme tasarısını oluşturmak için kullanılabilir. Bu, eğitim ve öğretim için harcanacak zamanı alsa da dersin amacı tartışıldığı için eğitimseldir (Mullin,1998:3).

1.2.1.6.5. Portfolyo Değerlendirme Süreci

Öğrencileri motive etmek ve onların aktif olarak değerlendirme sürecine katılmalarını sağlamak adına çeşitli değerlendirme stratejilerine başvurabilir. Portfolyoların çeşitli şekillerde değerlendirilebilmesine rağmen, Mullin'e (1998:3) göre her değerlendirmede beş rehber soru düşünülmelidir. "Portfolyo ne tür bir yapıya (biçime) sahip olmalıdır? Portfolyo ne tür parçalar içermelidir? Öğrenci ve öğretmen, çalışmayı ne zaman değerlendirmelidir? Öğrenci ve öğretmen, çalışmayı nasıl değerlendirmelidir? Dönem sonunda portfolyoya ne olmalıdır?" soruları Mullin'in düşünülmesini önerdiği sorulardır.

Bir değerlendirme stratejisi örneği olarak Mullin'in (1998:4) aktardığına göre, Ballard'ın İngilizce öğrencileri portfolyolarında bazı ana hatlara göre değerlendirme yapmışlardır. Kağıtlarını, iyi-kötü yönlerine ve ödev boyunca öğrendikleri şeylere göre en etkiliden, en az etkiliye doğru sıraya dizmişler, dersin sonunda yazma ile ilgili öğrendiklerini ve kendi yazma yollarını tartışmışlar ve son olarak da yazma ile ilgili hissettiklerini tartışıp, yazmayla ilgili o anki geçerli görüşleriyle derse başlamadan önceki görüşlerini karşılaştırmışlardır.

1.2.1.6.6. Portfolyonun İncelenme Zamanı ve Sıklığı

Her öğrencinin portfolyosunun incelenmesi ve analizi sistematik olarak 4-6 haftada bir öğretmen ya da öğrencilerle birlikte yapılabilir. Sistematik incelemenin, sömestr sonunda veya belli bir not verme döneminin sonunda yapılmasının daha uygun olacağı düşünülmektedir. Öğrencilerle birlikte portfolyoların incelenmesi, ortak hedef belirlenmesi açısından önemlidir. Öğrenci olmaksızın portfolyoların incelenmesi ise, öğretimin verimliliğinin incelenmesi ve öğretimsel planlama için yararlıdır (Genesee ve Upshur 1996:101).

1.2.1.6.7. Portfolyo İçinde Bulunacak Çalışmaların Seçimi ve Sayısı

Portfolyodaki çalışmaların sayısı, portfolyoların depolanması, kaydedilmesi, incelenmesi ve değerlendirilmesinde ortaya çıkabilecek sebeplerden dolayı sınırlandırılmalıdır. Her çalışmanın portfolyoya konması gereksiz çalışmaların birikmeye başlaması gibi bir tehlike yaratabileceğinden çok basit

şeylerin portfolyonun içine eklenmemesi gerekmektedir. Portfolyoyu periyodik olarak gözden geçirmek ve güncellemek gerekir. Portfolyoya konulacak materyallerin sayısına öğretmen ve öğrenci bir arada karar vermelidir (Genesee ve Upshur 1996:101; Kemp ve Toperoff, 1998:5).

Portfolyo dosyası öğretmen tarafından ya da öğrencilerle birlikte değerlendirilirken öğrencinin yaptığı çalışmaların güzel ve eksik yönleri tespit edilerek bu konularda öğrenciye bir takım sorular sorulup bu soruların yazılı yada ses kayıtlarının portfolyo dosyalarına girmesi sağlayabilir.

Genesee ve Upshur, (1996:105) portfolyo dosyasına girecek çalışmaları seçerken sorulabilecek bazı örnek sorular sunmaktadır. Bu sorular şunlardır: “Bu çalışmayı iyi veya ilginç bir proje kılan nedir? Bu projenin en ilginç kısmı nedir? Bu projenin en zor kısmı neydi? Bu projeden ne öğrendin? Bu projeyi yaparken hangi yeteneklerini kullandın? Bu proje senin portfolyodaki diğer projelerden ne yönden farklıdır? Bu projenin en iyi kısmı nedir? Niçin? Bu projenin en zayıf kısmı nedir? Niçin? Bu projeyi nasıl daha iyi hale getirebilirsin? Bu projeyi tamamlamak için hangi kaynakları kullandın? Nasıl yardım aldın?”

Öğrencilerin portfolyo dosyasına girecek çalışmalar dosyaya konmadan önce her gün ya belli aralıklarla veli tarafından kontrol edilebilir. Portfolyo dosyalarında biriktirilen öğrenci çalışmalarının ve kayıtlarının belli dönemlerde, öğretmen, öğrenci ve veli tarafından gözden geçirilerek değerlendirilmesi ve ilgili yönergelerin doldurulması faydalı olabilir. Bu yönergelerde öğrencinin, öğretmenin

ve velinin o çalışmayı niçin seçtiği ve o çalışmanın kendileri için ne anlam ifade ettiğini öğrenmeye yönelik sorular yer alabilir. Tüm seçilen çalışmalar doldurulan yönergeleri ile birlikte ayrı bir dosyada biriktirilip öğrencinin ilköğretim hayatı boyunca muhafaza edilebilir.

1.2.1.6.8. Portfolyonun İncelenmesinde Göz Önünde Bulundurulacak Noktalar

Portfolyo dosyalarının incelenmesi esnasında belli başlı noktalara dikkat edilmesi portfolyo değerlendirmesinin etkili ve verimli uygulanabilmesi için öncelikle hedef belirlemede gerçekçi olunması, öğrencilere olumlu ve destekleyici yaklaşılması öğrencilerin kendilerine güvenlerinin ve cesaretlerinin artmasında yardımcı olabilir. Süreç içerisinde öğrencilerin başardıkları şeyleri bilmeleri ve yeni çalışmaların bunlar üzerine kurulması, kullandıkları özel teknik veya stratejilerden dolayı ödüllendirilmeleri ve ortaya çıkardıkları ürünler kadar, süreçler ve stratejilerin de tartışılması gerekmektedir. Bunlara ilaveten öğrencilerin ilerlemeleri, yaşadıkları zorluklara ilişkin endişelerinin dikkatli bir şekilde incelenmesi ve bunlara yanıt verilmesi, yapılmamış veya yanlış yapılmış noktalar yerine doğru yapılmış noktalar üzerinde odaklanılması, çok fazla öneride bulunmak yerine öğrencinin daha özgür çalışmasının ve tartışmalarda öğrencilerin baskın olmasının sağlanması gerçekleştirilmeye çalışılmalıdır (Genesee ve Upshur 1996:102).

1.2.1.6.9. Portfolyodaki Bilgilerin İlgili Kişilerle Paylaşılması

Portfolyoların, anne babalarla, diğer öğretmen ve eğitim uzmanları ile paylaşılması portfolyonun olumlu etkilerini arttıracakı düşünülmektedir. Paylaşılmayan portfolyolar sadece öğrenci çalışmalarından oluşan koleksiyonlardır. Portfolyonun, öğrencinin belli bir programa yerleştirilmesi veya standart test süreçlerine bağlı olarak notların gözden geçirilmesi için yapılan bir inceleme sürecinin parçası olarak idareciler ile paylaşılması faydalı olabilir. Portfolyo dosyaları, bir sonraki sınıfta öğrencileri okutacak olan öğretmenler ile de paylaşılabilir. Böylece öğretmenler öğrencilerin özelliklerini ve becerilerini önceden öğrenebilir ve uygun öğretim biçimini planlayabilirler (Genesee ve Upshur 1996:105).

Portfolyolar, portfolyo paylaşım günlerinde anne-baba, öğrenci ve öğretmen ile birlikte 10 veya 15 dakikalık zaman dilimleri içerisinde randevulu olarak bireysel ya da tüm öğrencilerin, velilerin, yöneticilerin ve diğer öğretmenlerin katılımı ile incelenebilir. Tüm öğrenci ve velilerin bir arada gerçekleştirdikleri bir portfolyo paylaşım günün; öğrencilerin ve velilerin tüm öğrencilerin çalışmalarını görmesini sağlaması gibi avantajının yanı sıra anne-babaların kendi çocuklarının çalışmalarını detaylı bir şekilde inceleme şansını yitirmeleri gibi bir dezavantajı da olabilir.

1.2.1.6.10. Portfolyoda Bulunabilecek Materyaller

Genesee ve Upshur'a (1996:101) göre öğrenci çalışmalarının portfolyoda toplanması çok kolay gerçekleşmez. Bu öğretmenlerin işbirliği içerisinde sıkı çalışmalarına bağlıdır. Öğretmenler portfolyoyu, aktif ve etkileşimli olarak, eğitim-öğretimin içinde kullanmalıdırlar.

Grace (1992:3-4) öğretmenler ve ailelerin öğrencilerin gelişimlerini takip edebilecekleri ideal bir portfolyoda bulunması gerekenler şunlardır: Anekdot kayıtları; (Northwest Regional Educational Laboratory 1991'e göre; anekdot kayıtları, öğrencilerin etkinliklerinin gerçekçi ve yargıdan uzak notlarıdır Akt: Grace, 1992:3) anlık olayların kaydı için kullanılmalıdır. Kontrol listesi (rubrik); düzenli olarak yapılan etkinlikler temel alınarak gözlemlenen becerilerin edinilmesiyle ilgili öğretimsel hedefler ve gelişme temelli olmalıdır. Derecelendirme ölçekleri ve envanterler; farklı durumlarda ve yönlerde başarının olması gibi değişik yön ve bileşenlerin olduğu durumlarda davranışın gözlenmesi esnasında kullanılmalıdır. Gözlem formları; öğrencilerin tek başına, günün farklı zamanlarında ve değişik durumlarda küçük ve büyük gruplar içerisinde izlenerek gözlem sonuçlarının kaydedilmesidir. Öğrenci görüşmeleri; öğrencilerle periyodik olarak okul süreçleri, ilgileri, hedefleri ve diğer konularda görüşmeler yapılmasıdır. Çalışma kağıtları; öğrencinin sahip olduğu becerileri ve güçlü noktaları tanımlamak için kullanılmalıdır.

Bümen (2002:94) ile Koca ve Lee (1998:2) ideal bir portfolyoda aşağıdaki kayıtların da bulunabileceğini belirtmektedir: Yazılı çalışmalar; yazı örnekleri, okudukları kitapların listesi, kitap raporları, kısa hikayeler, şiirler, ders çalışırken oluşturduğu zihin haritaları, kavram haritaları, röportajlar vb. Ses kayıtları; ses kayıt araçlarıyla şarkı söyleme, enstrüman çalma gibi müziksel beceriler ile hikaye ya da şiir okuma örnekleri, anı, fikir, tartışma, skeç gibi sözel becerilerin kaydı. Video kayıtları; öğrenci becerilerinin ya da projelerinin video kamerayla kaydedilmesi vb. Fotoğraflar; öğrencilerin çeşitli sanat ve bilim projelerinde yakalamış olduğu ilginç pozlar, sahnelere dair fotoğrafların saklanması vb. Öğrenci dergileri ve gazeteleri; öğrencilerin okul yaşantıları, yazıları ve çizimlerini içeren gazete veya dergilerin incelenmesi vb. Öğrenci başarı cetvelleri; öğrencilerin yaptıkları ödev ve projelerle ilgili kaydettikleri başarı cetvellerinin incelenmesi vb. İnfomal testler; öğrencilerin belli bir alandaki becerilerinin ortaya çıkarıldığı standardize edilmemiş testlerin uygulanması vb. Standartlaştırılmış testlerin informal kullanımı; standartlaştırılmış testlerin yönetmeliklere göre kullanılmayıp zaman sınırının olmadığı, soruların sınıfta öğrencilere sorulup yanıtlandığı, resim, üç boyutlu yapı, müzik ya da diğer yollarla yanıt verilebileceği bir biçimde uygulanması vb. Ölçüt dayanaklı değerlendirmeler; öğrencileri bir norm çerçevesinde değil, bir beceri setine göre değerlendirilmesi vb. Sınıf krokileri; sınıfın kuş bakışı görünümünün yer aldığı krokilerde her gün hangi öğrencilerin nerede yer aldığı, hangi etkinlikleri yaptığının belirlenmesi vb. Takvim kayıtları; öğrencilerin aylık olarak her gün hangi etkinlikleri yaptıklarını kaydetmeleri vb.

1.2.1.7. Çoklu Zeka Kuramına Dayalı Öğrenme Ortamlarında “Portfolyo Değerlendirme Yöntemi”nin Yeri

Öğrenciler çoklu zeka proje ve etkinlikleriyle kaynaştıkça, uygulama ile değerlendirme süreçleri arasında paralellik sağlama çabası ortaya çıkmıştır. Yapılan incelemelerde son on yıldır portfolyo değerlendirmesinin sadece sözel dilsel ve mantıksal matematiksel zekaları kullanarak sınırlandırıldığı görülmüştür. Çoklu Zeka Kuramı ise bu dosyaların konu uygun olduğunda sekiz zekaya doğru genişletilebileceğini savunmaktadır (Bümen, 2002:96).

Çoklu zeka uygulanan ortamlarda tutulan portfolyo dosyasında bulunabilecek materyaller farklılık göstermektedir. Sözel – dilsel zeka ile ilgili olarak; müsvedde notlar, yazma projelerinin temel taslakları, en iyi kompozisyon örnekleri, araştırmaların yazılı açıklamaları, tartışma, münazara ve problem çözme süreçlerinin ses kayıtları, final raporları, okuma becerilerinin ölçüldüğü kontrol listeleri, okuma ve hikaye anlatmaya dair ses kayıtları, çözülmüş kelime bulmacalarından örnekler vb. bulunabilir. Mantıksal – matematiksel zeka ile ilgili olarak; matematik becerilerinin ölçüldüğü kontrol listeleri, en iyi alıştırma ya da çalışma sayfaları örnekleri, hesaplama, problem çözme ile ilgili notlar, fen deneyleri ile ilgili deney raporları, fen projelerinde çekilmiş fotoğraflar, fen projeleri ile ilgili dokümanlar, çözülmüş mantıksal bulmaca ya da beyin fırtınası örnekleri, üretilmiş ya da öğrenilmiş bilgisayar programları örnekleri vb. bulunabilir. Görsel – uzamsal zeka ile ilgili olarak; projelerin fotoğrafları, üç boyutlu maketler, şekiller, tablolar,

akış çizelgeleri, kavram haritaları, resim, çizim ya da kolajların fotoğraf ya da örnekleri, projelerin video kayıtları, çözülmüş görsel – uzamsal bulmaca örnekleri vb. bulunabilir. Bedensel - kinestetik zeka ile ilgili olarak; proje ve gösterilerin video kayıtları, üretilmiş projelerin örnekleri, el becerileri ya da iş teknik projelerinin fotoğrafları vb. bulunabilir. Müziksel – ritmik zeka ile ilgili olarak; müzikal performans, ya da kompozisyon ses kayıtları, yazılı puanların örnekleri (icra etme ya da düzenleme), öğrencilerin yazmış olduğu şarkı, melodi, ritim örnekleri, öğrencilerin çeşitli müzik parçalarını derlediği kasetler vb. bulunabilir. Kişiler arası zeka ile ilgili olarak; birine yazılmış ya da başkalarından gelmiş mektuplar, grup raporları, veli, öğretmen ya da uzmanların yazılı dönütleri, öğretmen – öğrenci toplantı raporları, veli – öğretmen – öğrenci toplantı raporları, akran gruplarının raporları, işbirliğine dayalı öğrenme projelerinde yazılmış yazılar, fotoğraflar ve video görüntüleri, toplumsal projelerle ilgili dokümanlar (sertifikalar, fotoğraflar vb. bulunabilir. İçsel zeka ile ilgili olarak; günlük yazıları, kendi kendini değerlendirme (özdeğerlendirme) denemeleri, kontrol listeleri, çizimleri, başkalarını değerlendirme örnekleri, anketler, hedef ve planlarla ilgili görüşme kayıtları, ilgi envanterleri, hobi ve etkinliklerle ilgili örnekler, bireysel gelişim ile ilgili hazırlanmış tablolar, çalışmalar hakkında yazılmış notlar vb. bulunabilir (Bümen 2002:96-98). Doğa zekası ile ilgili olarak: doğaya yapılan bir gezi hakkında alınan notlar, çekilen resimler, kamera görüntüleri, doğal olayların çizelgesi, hazırlanan koleksiyonlar, doğa ile yapılan ilişkilendirmelerin yazılı örnekleri ya da resimleri, yapılan doğa resimleri, besledikleri hayvan ya da bitki hakkında tutulan günlükler vb. bulunabilir.

1.2.1.8. İşbirliği İçinde Portfolyo Kullanımı

Öğrenci çalışmalarının portfolyo içerisinde biriktirilmesi ve çalışmaların değerlendirilmesinde, ne tür çalışmaların dosyalanacağı, dosyalanan çalışmaların ya da kayıtların öğrencilere ne gibi katkısının olacağı vb. konularda kararı öğretmenin ve öğrencinin bir arada alması işbirlikçi sınıf ortamının özelliklerindedir. İşbirlikçi bir sınıf ortamında öğretmenin amaçları ve standartlarının öğrenciler için anlamlı hale gelmesi, öğrencilerin dersle ilgili düşüncelerini, beklentilerini ve amaçlarını arkadaşlarına açma olanağı sağlaması, grup içinde kararların oybirliğiyle verilmesi, uygulama ve değerlendirme sürecinde dostça bir iklim oluşturulması sağlanabilir (Çelik, 2000:92). Bunlar öğrencilerin değerlendirme sürecine katılımlarını cesaretlendirebilir. Öğrenciler, öğrenmelerinde daha büyük söze sahip olup daha fazla sorumluluk üstlenebilirler. Bunlar öğrencilerin ileriki yıllardaki profesyonel uygulamalar için temel yeterliliklerin gelişmesini sağlayarak eğitsel deneyimlerinin genişliği ve derinliğini artırabilir.

İşbirliği içinde kriter belirlemenin en faydalı yönü, süreç ve kavramlarla ilgili soruların, çalışma başlamadan önce ortaya çıkmasıdır. Portfolyo değerlendirmesi sırasında öğrenciler; sınıf materyalleri veya amaçları konusunda açıklık arayabilir, gramer, cümle yapısı ve metnin görsel etkisi gibi yüzeysel özelliklere verilecek değerleri kararlaştırabilir, mektup, makale veya kontrol listesi gibi formlarla yansıtıcı dönütler yazarak çeşitli formatları kullanmayı öğrenebilirler.

Genesee ve Upshur'a (1996:106-107) göre portfolyoların işbirliği içinde kullanımı otomatik olarak gerçekleşmez. Bunun için öğretmenlerin bilinçli ve sistematik planlaması gereklidir. Öğrencilerin mümkün olduğunca portfolyoya ilişkin karar alma süreçlerinin tamamına veya birçoğuna dahil edilmeleri gerekebilir. Öğrenciler ile çalışmaların nasıl değerlendirileceği, değerlendirme için hangi kriterlerin nasıl kullanılacağı hakkında görüşülebilir. Portfolyo görüşmeleri periyodik olarak planlanabilir. Portfolyoların incelenmesine anne ve babalar dahil edilmesi, çocuklarının çalışmalarını incelemeleri ve çalışmalar hakkında yorumlarının alınmasını sağlayabilir. Çalışmalar anne ve babaların incelemesi için eve gönderilebilir. Eve gönderilecek çalışmalar ile birlikte yönergelerin de gönderilmesi gerekebilir. Bireysel öğrenci portfolyoları küçük gruplar halinde veya bütün sınıfın birlikte incelenmesi için organize edilebilir. Öğrenciler portfolyolarını diğer öğrenciler ile birlikte gözden geçirmeleri, paylaşımları için teşvik edilebilirler. Bu durum öğrencilerin birbirlerine nasıl olumlu ve yapıcı geri dönütler vereceklerini öğrenmeleri açısından önemli olabilir. Öğrenci portfolyoları üzerinde yapılan tartışmaların pozitif işbirliği içerisinde ve portfolyoları incelenen öğrencilerin kontrolü altında olduğuna, geleneksel değerlendirme ve not verme prosedürlerinin özelliklerini taşıması açısından dikkat edilebilir. Öğrencilere karşı daima olumlu, işbirlikçi ve destekleyici bir tutum takınılması onların değerlendirme sürecine istekle katılmalarını sağlayabilir. Portfolyoların öğrencilerin ve öğretmenlerin kolayca erişebilecekleri yerlerde bulundurulması, onların istedikleri zaman portfolyolarını inceleyebilmelerine ve kendi aralarında paylaşımında bulunabilmeleri açısından faydalı olabilir.

1.2.1.9. “Portfolyo Değerlendirme Yöntemi”nde Öğrencinin Rolü

“Portfolyo değerlendirme yöntemi” öğrenciye yöneliktir. Bu yöntem ile öğrenci, “geleneksel değerlendirme yöntemleri” içerisinde görüldüğü gibi belli biçime ya da duruma sokulacak edilgen bir araç olarak görülmekten uzaklaşabilir. Belli bilimsel standartlar ve ilkeler çerçevesinde öğrencinin gelişimi ve kendini gerçekleştirilmesi temel hedef olarak görülebilir. Portfolyo süreci öğrenciyi, yansıtıcı öğrenen olması için teşvik ederek neleri öğrendiğini, öğrendiklerini nasıl kullanabildiğini, nerelerde zorlandığını ve gelecekte neler öğrenebileceğini daha rahat görmesini sağlayabilir.

“Portfolyo değerlendirme yöntemi” öğrenci için; bir sınav kağıdı üzerindeki başarısını görmek yerine, bir öğretim süreci içerisinde gelişimini takip etmeyi mümkün kılması, öğrenme süreci içerisinde harcadığı zamanı, çalışmalarını, performansını, müsveddelerini, eksikliklerini ve düzeltmelerini ayrıntılı bir şekilde görmesi, müsveddeden, karalamalara ve düzeltmeye kadar çalışmasının her bölümünün önemli olduğunu ve birbiriyle ilişkili olduğunu fark etmesini sağlaması açısından önemli olabilir. Öğrencilerin kendi çalışmalarını değerlendirmeye rehberlik etmesini, daha bağımsız bir değerlendirmeci ve araştırmacı olması için pratik yollar bulmasını sağlayabilir. Öğrencinin başarılı olduğu alanları keşfederek sonraki öğrenmeleri için motivasyonunu artırması, yaratıcılık, muhakeme ve yorum gibi becerilerinin gelişmesini, eleştirel düşünmesini, kendi görüş ve düşüncelerini açıklamasını ve eleştiri kabul edebilmesini sağlaması açılarından da önemli olduğu

düşünülmektedir. Öğrencinin kendi öğrenmesinden sorumlu olmasını ve en iyi hangi yöntemlerle öğrendiğini keşfetmesi sağlayabilir. Bunlarla birlikte öğrencilerin birbirlerini etkilemelerini kendi bildiklerini arkadaşları ile paylaşarak birbirlerinin öğrenmelerine yardımcı olmalarını, kendi çalışmaları ile beraber arkadaşlarının çalışmalarını da değerlendirerek daha objektif bir bakış açısı kazanmalarını sağlayabilir. Öğrencinin okulda yaptığı çalışmaları ailesine yansıtması, ailesi ile iletişimini geliştirmesi açısından da avantajlı görünmektedir (Arter ve diğerleri 1995:4; Koca ve Lee, 1998:3; Pierce ve O'Malley, 1992:1-9; Duffy, Jones ve Thomas 1999:1-2)

1.2.1.10. “Portfolyo Değerlendirme Yöntemi”nde Öğretmenin Rolü

Öğretmen boyutu eğitim sistemimizin temel boyutlarından birisidir. Öğretmen niteliğinin eğitime etkisi kaçınılmazdır. Eğitim sistemimiz ve eğitsel olanaklarımız düşünüldüğünde “öğretmen”in yerine başka bir şey konulması mümkün görülmemektedir. Günümüzde değişen toplumsal ve ekonomik koşullar eğitimin rolünü de değiştirmektedir. Bu nedenle öğretmene; bu koşullara ayak uydurabilecek ve koşulları geliştirebilecek esneklik, gelişime açık olma, bu koşullarla değişen öğrencinin özelliklerini tanıyabilme, okulu öğrenci kadar kendisi için de bir eğitim ortamı olarak görebilme becerilerinin kazandırılması gerekir. Türk Milli Eğitiminin felsefesine göre her öğretmene, okuldaki varlık sebebinin öğrenci olduğu, eğitimin, öğrenciler için kendilerini geliştirme sürecinde yer alan, bir araç olduğu bakış açısı kazandırılmalıdır. Bu anlayışla öğrencinin bu gelişimini

sağlayabilmek amacıyla; işbirliğine açık, insan ilişkilerinde yeterli, alanın sınırlarını bilen, öğrencinin gelişimini süreç olarak değerlendirebilen bireyler olması öğretmenin vazgeçilmez özellikleri olmalıdır (MEB, 2004).

Öğretmen “portfolyo değerlendirme yöntemi”nde öğrenciye rehber olarak yapılacak olan çalışmaların değerlendirme kriterleri (kontrol listesi), çalışma ile birlikte öğrenciye verilebilir. Öğretmen ve öğrencinin aynı kriterleri göz önünde bulundurarak çalışmaları değerlendirmesi iki taraf içinde faydalı olabilir. Öğrenciler tarafından seçilen ve değerlendirilen çalışmaların haricinde öğretmenler de konunun amacını ve öğrencinin gelişimini dikkate alarak öğrencinin yaptığı çalışmalar içerisinden beğendiklerini seçebilir, seçtiği çalışmalar ile ilgili yorumlarını öğrenci portfolyosuna ekleyebilirler. Mullin’e (1998:5) göre portfolyolar öğretmenlerin, öğrencilerinin öğrenme zorluklarını teşhis etmelerine, öğrencilerinin gelişimini süreç içinde değerlendirmelerine ve eğitimcilerin öğretmenliklerinin gelişmesine yardımcı olurlar.

“Portfolyo değerlendirme yöntemi” öğretmen için; her öğrencinin gelişimi ile ilgili müsvedde, karalama, düzeltme ve sonuca giden performansının, dönem sonunda geniş bir kaydının elinde olmasını, öğrencinin bireysel özelliklerini ve gereksinimlerini daha iyi anlamasını, değerlendirme için fazla zaman harcamayarak, arta kalan zamanının öğrenciler için daha verimli olabilecek bir şekilde kullanılmasını sağlaması açılarından faydalı olabilir. Bir öğrenciyle ilk defa karşılaşan bir öğretmen, öğrencinin portfolyosunu inceleyerek o öğrencinin arka

planı hakkında daha kolay bilgi sahibi olabilir. Öğretmen öğrencilerinin portfolyolarını inceleyerek öğretimle ilgili fikirlerini geliştirip öğrencilerinin bir bütün olarak gelişim aşamalarını izleme şansını yakalayabilirler. “Portfolyo değerlendirme yöntemi” sayesinde öğretmenler arasında öğretim materyallerinin ve tekniklerinin paylaşımı gerçekleşebilir, öğretmenler kendilerini yenilemek ve geliştirmek üzere motive olabilirler. Bunlara ilaveten öğretmenlerin öğrencileri ile daha informal iletişim içerisinde bulunmalarını sağlaması açısından “portfolyo değerlendirme yöntemi” avantajlı görülmektedir (Duffy, Jones ve Thomas 1999:1-4; Koca ve Lee, 1998:3; Pierce ve O’Malley, 1992:2-3).

1.2.1.11. “Portfolyo Değerlendirme Yöntemi”nde Velinin Rolü

Anne-baba, çocuğun kişiliğinin oluşmasında temel olan özdeşleşme modelleridir. Çocukların davranışları büyük ölçüde anne-babalar ile olan etkileşimlerine bağlıdır. Aileler okula çoğunlukla; çocuklarıyla ilgili şikayet, parasal yardım istenmesi, öğrencinin notunun bildirilmesi, uyarı vb. nedenlerle çağrılmaktadır. Bunların sonucunda ailelerde beliren duygular, genellikle çekinme, korku, boş vermişlik ve öfke olmaktadır. Bu olumsuzlukları gidermek, anne ve babaların çocuklarının eğitiminde etkin rol almalarını sağlamak amacıyla belli aralıklarla toplantılar düzenlemek, toplantılara birlikte katılmalarını sağlamanın en yararlı yöntem olduğu düşünülebilir (MEB, 2004).

Bu amaçla; okullarda, okul-aile ve öğretmenler arasında işbirliği gerçekleştirilebilir. veliler öğrencilerin gelişim dönemleri ve akademik durumları

hakkında bilgilendirilebilir, velilerin okula sahip çıkmalarını ve etkin bir şekilde eğitim hizmetlerine katılmalarını sağlamak üzere toplantılar yapılabilir. Portfolyonun hangi öğrenci daha çok biliyor sorusuna yanıt arayan standart ölçme değerlendirmenin yerine kullanılamayacağı; portfolyoda, bu öğrenci “ne biliyor” sorusuna yanıt arandığı veliye anlatılabilir (Sewell, Marczak ve Horn, 2003:2-4).

Velilere portfolyo değerlendirme yönteminin ne olduğu, faydaları ve velilerden neler beklendiğinin ayrıntılı bir şekilde anlatılarak bireysel görüşmelerin (portfolyo paylaşım gününün) nasıl ve ne zamanlarda yapılacağı hakkında bilgi verilebilir. Öğrenci başarılarının artırılmasına yönelik olarak, velilerle işbirliği yapılmasının gerekliliği üzerinde durularak öğrencilerin bireysel farklılıkları dile getirilebilir. Velilere, çocukları tarafından eve getirilen çalışmalarını değerlendirdiklerinde, okulda çocuklarının neler yaptığını daha yakından inceleme fırsatına sahip olabilecekleri gibi, çocuklarının evdeki çalışmaları ve davranışlarından da öğretmenini haberdar edebileceklerinden bahsedilebilir. Okulun olanakları çerçevesinde, öğrencilerin sosyal etkinliklere katılmaları için, veli desteğinin gerekliliği ve bu etkinliklerin öğrencinin kendine güven duyması ve başarı duygusu kazanmasında, önemli olduğu gibi konular üzerinde durulabilir.

“Portfolyo değerlendirme yöntemi”nin veli açısından; aileler ve öğretmenler arasındaki ilişkinin güçlendirilmesini, ailelerin öğrencilerin çalışmalarına katılma isteklerinin artmasını, velilerde temel çalışma anlayışının geliştirilmesinin, kendi evlerinde anne, baba ve diğer aile fertlerinin

gösterebilecekleri kişisel dikkatin en iyi şekilde kullanılmasını, öğrenci gelişimlerinden velilerin haberdar olmasını, çocuklarının yeteneklerini keşfetmelerini ve kapasitelerinin farkına varmalarını, ailenin okula daha yakın olması ve çocukların eğitimine katkıda bulunabilmelerini sağlaması gibi avantajlarının olduğu düşünülebilir (Sewell, Marczak ve Horn, 2003:2-4).

1.2.1.12. “Portfolyo Değerlendirme Yöntemi”nde Yöneticinin Rolü

Okul yöneticisi, bir eğitim lideri olmak durumundadır ve asıl işi idari düzenden çok, öğrencinin öğrenmesi için en uygun öğrenme ortamının oluşturulmasıdır. Her işin öğrenci ve eğitsel hedefler açısından, nitelik ve ihtiyaçlara göre düşünülmesi gerekir. Çünkü eğitim örgütlerinin var olmasının nedeni öğrencinin bizzat kendisidir (MEB, 2004).

Okul yöneticisi daha çok informal bir ortam içinde çalışmalı, yetkiden daha fazla etki yollarına baş vurmali ve davranış bilimlerinde iyi yetişmiş olmalıdır (Bursalıoğlu, 2000:33). Okul yönetiminde katılımcı yönetim önem taşıdığından yöneticiler, okul ile ilgili herhangi bir değişikliğe gitmeden önce bu değişiklikten en çok etkilenecek olan öğretmenlerin, öğrencilerin ve ailelerin değişim ile ilgili görüşlerini alabilirler.

1.2.1.13. Rehberlikte “Portfolyo Değerlendirme Yöntemi”nin Kullanımı

Portfolyolar “rehberlik ve psikolojik danışma hizmetleri servisleri” tarafından da kullanılabilir. Rehberlik ve psikolojik danışma hizmetlerinin amacı; öğrencilerin kendilerini gerçekleştirmelerine, eğitim sürecinden yetenek ve özelliklerine göre en üst düzeyde yararlanmalarına ve gizil güçlerini en üst düzeyde kullanmalarına ve geliştirmelerine yönelik olmasıdır. (MEB, 2004).

“Portfolyo değerlendirme yöntemi”, öğrencilerin, yetenek ve özelliklerini kullanarak, geliştirmeleri ve kendilerini gerçekleştirmeleri sağlamaya katkıda bulunması nedeni ile rehberlik servisi tarafından, öğrencilere eğitsel, mesleki ve bireysel rehberlik yapma ve bireyi tanıma amaçlı kullanılabilir. Öğrencinin iş dünyası, meslekler ve bunları edinme yolları ile ilgili edindiği bilgilere nasıl tepkiler verdiği ve bunlardan ne gibi sonuçlar çıkardığı, öğrencinin portfolyo dosyasında biriktirilerek, öğrencinin bundan sonraki öğrenim hayatında yön gösterme amaçlı kullanılabilir. Öğrencilerin kendilerine ilişkin farkındalık düzeylerinin yükseltilmesinde, sorunlarının tespit edilip, öğrencinin de bunları fark etmesinin sağlanmasında ve sorunların çözümü esnasında portfolyodan faydalanılabilir.

1.2.1.14. Özel Eğitimde “Portfolyo Değerlendirme Yöntemi”nin Kullanımı

Özel eğitimde, eğitim programlarının bireylerin eğitsel performansları dikkate alınarak ve programın amaçları bireye uyarlanarak uygulanması gerektiğinden bahsedilmektedir (MEB, 2004).

Özel eğitim okul ve sınıflarında normal okul programları uygulanır, ancak; öğrencilerin özellikleri ve öğrenme yeterlilikleri dikkate alınarak, söz konusu programlarda denkliği bozmayacak şekilde düzenlemeler yapılabilir (MEB, 2003). Özel eğitim okul ve sınıflarında eğitim gören öğrencilerin değerlendirilmesinde öncelikle bireyselleştirilmiş eğitim planlarında konulan amaçların gerçekleştirilmesi esas alınabilir. Bireyselleştirilmiş eğitim programları, bireyin tüm gelişim alanlarında, gözlem, gelişim ve değerlendirme ölçekleri kullanılarak ve hedeflenen amaçların gerçekleşme düzeyi doğrultusunda değerlendirilebilir. Portfolyodan özel eğitimde; zihinsel öğrenme, görme, işitme, ortopedik yersizlikleri, dil ve konuşma güçlüğü, öğrenme güçlüğü, hiperaktivite ve dikkat eksikliği, otistik ve duygusal uyum güçlüğü ile sosyal uyum güçlüğü olan öğrencilerin değerlendirilmesi gibi konularda faydalanılabilir.

Zihinsel öğrenme yetersizliği olan öğrencilerde, aile ve öğretmenler, öğrencinin sınıf tekrarı yapıp yapmayacağına karar verirken öğrencilerin bir yıl boyunca sistemli bir şekilde biriktirilmiş olan kayıtlarından yani portfolyolarından faydalanabilirler.

Görme yersizliği olan öğrencilerin değerlendirilmesinde, Braille (kabartma yazı), daktilo, bilgisayar gibi cihazlardan faydalanılır (MEB, 2004). Bunlara bu öğrenciler için özel olarak hazırlanmış çalışma kağıtları, envanterler vb dahil edilebilir. Ses kayıtları, video görüntüleri vb kullanılabilir.

İşitme yetersizliği olan öğrencilerin başarıları; yazılı sınavlar, ödevler ve projeler ile değerlendirilir (MEB, 2004). Yapılan çalışmaların portfolyo içerisinde biriktirilmesi işitme yetersizliği olan öğrencinin gelişiminin izlenmesinde faydalı olabilir.

Ortopedik yetersizliği olan öğrencilerden; yazmada güçlük çektiği belirlenenler sözlü olarak değerlendirilir (MEB, 2004). Bu değerlendirmeler ses kayıt cihazı yada video görüntüsü olarak kaydedildiği takdirde portfolyo içerisinde muhafaza edilebilirler. Sinir sisteminin zedelenmesi ile ortaya çıkan yetersizliği olanlar ise, çoktan seçmeli testler, derecelendirme ölçekleri, kontrol listesi veya envanterler ile değerlendirilebilirler

Dil ve konuşma güçlüğü olan öğrencilerin değerlendirilmesinde yazılı sınavlar, ödevler ve projeler dikkate alınabilir. Öğrenme güçlüğü, hiperaktivite ve dikkat yetersizliği olan öğrencilerin bu özellikleri göz önüne alınarak, kısa yanıtı ve az sorulu yazılı sınavlar, ödevler ve projelerle değerlendirilebilirler. Otistik ve duygusal uyum güçlüğü olan öğrencilerin değerlendirilmeleri; öğrencilerin hazır oldukları zamanlarda yapılabilir. Sosyal uyum güçlüğü olan öğrencilerin değerlendirilmesinde, rehberlik ve psikolojik danışma hizmetleri servisinin görüşü dikkate alınarak, esnek ve hoşgörülü davranılabilir (MEB, 2004). Tüm bu özel eğitime ihtiyaç duyan öğrencilerin süreç içerisinde değerlendirilmesinde, gelişimlerinin belirlenmesinde ve kendilerine uygun olan programlara yönlendirilmelerinde portfolyo değerlendirme yönteminden faydalanılabilir.

1.2.1.15. İlgili Araştırmalar

Türkiye’de konu ile ilgili yapılmış bir araştırmaya rastlanmamıştır. Yurt dışında ise Amerika’nın Florida eyaletinde 13 ilköğretim okulunda, anasınıfından beşinci sınıfa kadarki sınıflarda görev yapan öğretmenlere portfolyoların sınıflarda öğretim ve değerlendirme açısından kullanımına ilişkin bir anket uygulanmış. Daha sonra 44 öğretmen ile görüşme yapılmış. Öğretmenler, portfolyoların sınıflarda öğretim ve değerlendirme açısından kullanımına ilişkin yapılan ankette portfolyoların kullanımına ilişkin kararların, öğrencinin olgunluk ve beceri düzeyinden, uygulamanın amaçlarından ve uygulamanın yapıldığı sınıf ortamından ciddi olarak etkilendiği tespit edilmiş. Ayrıca portfolyoların ürün ya da süreç portfolyosu olup olmadığının da önemli olduğu görülmüş (Hall ve Hewitt – Gervais, 2000:2-3).

Yapılan anket sonucunda öğretmenlerin yaklaşık beşte birinin öğretimi tasarlama ve planlama, öğretim tekniklerini ve materyallerini değerlendirme, öğrencinin kendisini değerlendirmesi özelliklerinden dolayı portfolyo değerlendirmesinin çok önemli olduğunu belirtmiş. Öğretmenlerin sadece % 4’ü ise portfolyo değerlendirmesinin, öğrencilerin arkadaşlarının değerlendirmesini teşvik etmesinden dolayı çok önemli olduğunu belirtmiş. Görüşme sonucunda ise öğretmenlerin %64’ü sınıflarındaki öğretim ve değerlendirmede olumlu bir değişikliğin olduğunu dile getirmişler. Öğretmenlerin dörtte biri portfolyoların öğrencilerin zayıf alanları üzerinde odaklanmalarına ve planlanmaya yardımcı

olduğunu belirtmiş. Görüşmeye katılan öğretmenler en önemli dezavantaj olarak zamanı göstermiş. Öğretmenlerin %18'i portfolyo değerlendirmesinin daha çok kağıt üzerinde çalışma ürettiğini ve bazılarının gereksiz olduğunu belirtmiş. Bazı katılımcılar portfolyo ile birlikte öğretimin daha karmaşık olduğunu, bazıları ise zamanın boşa harcandığını söyleselerde portfolyonun her şeye rağmen yapmaya değer olduğunu belirtmişler. Öğretmenlerin 1/3'ü veya daha fazlası ürün portfolyolarını, öğrencilerle, anne-babalarla ve diğer öğretmenlerle iletişim gibi işlevlerinden ötürü çok önemli olarak derecelendirmişler. Öğretmenlerden öğrenci portfolyosundaki unsurların önemini derecelmeleri istendiğinde öğretmenlerin %77'sinin performans gelişimini, % 66'sının her bir parçayı, yarıdan fazlasının portfolyoya dahil edilen çalışmaların çeşitliliğini, daha az orandaki öğretmenin ise öğrencinin kendini yansıtmasının ve portfolyoda yer alan bilginin miktarının çok önemli olduğunu belirtmişler (Hall ve Hewitt – Gervais, 2000:7-9).

Öğretmenler ile yapılan görüşmelerde anne-baba, öğrenci ve öğretmenlerle iletişim konusunda, portfolyoların önemli etkisinin olduğu görülmüş. Öğretmeler tarafından portfolyo değerlendirme yöntemi hakkında en çok dile getirilen, veli-öğretmen arasındaki iletişimi kolaylaştırması olmuş. Öğretmenlerin %27'si portfolyoların veli görüşmesinde temel noktayı teşkil ettiğini belirtmiş, %59'u portfolyo değerlendirme yönteminin öğrenciler ile iletişimi kolaylaştırdığını, %66'sı ise öğretmenler arasındaki iletişimi kolaylaştırdığını düşünmüş (Hall ve Hewitt – Gervais, 2000:9).

BÖLÜM II

2. PROBLEM

Bu bölümde “portfolyo değerlendirme yöntemi uygulayan ana sınıfı ve ilköğretim birinci kademe öğretmenleri ile yöneticilerinin söz konusu değerlendirme yöntemine ilişkin görüşleri” konulu araştırmanın problem durumu, alt problemleri, araştırmanın amacı, önemi, sayıtlılar, sınırlılıklar ve tanımlar yer almaktadır.

2.1. Problem Durumu

Bilginin hızla üretildiği çağımızda bireylerin gerekli becerileri kazanması, bu becerileri kullanarak kendisine mal edebilmesi, analiz, sentez ve değerlendirme becerilerini geliştirebilmesi, bunlara dayanarak ürünler ortaya koyabilmesi çağdaş bir eğitim ile mümkün olabilir. Geleneksel eğitim yaklaşımlarının yetersiz kaldığı içinde bulunduğumuz bilgi ve teknoloji çağında çoklu zeka ve yapılandırıcı eğitim yaklaşımları ön plana çıkmaktadır (Talim Terbiye Kurulu, 2004:5). Bu eğitim yaklaşımlarında öğrencinin istenen bilgi ve becerileri kazanıp kazanmadığının tespitinde öğrenciyi eğitim öğretim süreci içerisinde izleyen ve değerlendiren “portfolyo değerlendirme yöntemi”nden faydalanılabilir.

Eğitim öğretimde, tartışma, örnek olay, beyin fırtınası, bireysel ve grup projeleri gibi farklı öğretim yöntem ve tekniklerin kullanılması ile öğrencilerde kalıcı

öğrenme deneyimlerinin sağlandığı düşünülmektedir. Bu yöntem ve tekniklerle yapılan öğretimin değerlendirilmesinin sürece değil sonuca odaklanan klasik değerlendirme yöntemleriyle yapılması, öğrencinin öğrenme deneyimlerinin kazanılması esnasında göstermiş olduğu performansı, çabayı ve gelişimi göstermediğinden yetersiz kalabilmektedir. Portfolyo değerlendirme yönteminin uygulandığı okullardaki öğrencilerde, sorumluluk bilinci, kendi kendini değerlendirme ve yaratıcılık gibi becerilerin geliştiği düşünülmektedir. Bu yöntem onların sorgulayıcı, araştırmacı, yansıtıcı bireyler olarak yetişmesine yardımcı olabilmektedir. Portfolyo değerlendirme yöntemi genel olarak öğrencinin çalışmaya ve okula ilişkin tutumunu etkileyecek kararlar almasına yönelik paylaşımcı bir yaklaşımı teşvik edebilmektedir. Öğrencilerin gelecekteki öğretmenlerine, öğrenciler hakkında ayrıntılı bilgi sunup, öğretmenler arasında öğretim materyalleri ve tekniklerinin paylaşımına katkıda bulunarak öğretmeni standart testlerin sınırlamalarından kurtarıp, öğrenciler üzerin daha rahat odaklanabilmesini ve öğrencilerle sürekli ve yakın ilişkiler kurabilmesini sağlayabilmektedir. Yöneticilerin ise karar mekanizması öğrenci ve öğretmenler ile paylaşmasını kolaylaştırabilmektedir. Bunlarla birlikte veli ile olan iletişimi artırıp, öğrenci çalışmalarına veli katılımını ve geri bildirimini sağlaması açısından da bu yöntemin okullarda uygulanmasının önemli olduğunu düşünülebilir.

“Portfolyo değerlendirme yöntemi”nin okullarda uygulanabilmesi öğretmenlerin ve yöneticilerin bu konuda yeterli bilgi ve beceriye sahip olmaları ile mümkün olabilir. Bu bilgi ve beceriyi elde etmelerinde söz konusu uygulamanın

yapıldığı okullardaki öğretmenlerin ve yöneticilerin görüşlerinin, deneyimlerinin ve önerilerinin öğrenilmesi faydalı olabilir.

2.1.1. Problem Cümlesi

Bu nedenle “Portfolyo değerlendirme yöntemi” uygulayan ana sınıfı ve ilköğretim birinci kademe öğretmenleri ile yöneticilerinin söz konusu uygulamaya ilişkin görüşleri nasıldır?” problem durumuna cevap aranmaya çalışılmıştır.

2.2. Alt Problemler

Problem durumuna bağlı olarak üç alt problem geliştirilmiştir.

1. Gaziantep Özel Sanko Okulları ana sınıfı ve ilköğretim birinci kademe öğretmenleri ile yöneticilerinin portfolyo uygulamalarına ilişkin görüşlerinde;

- a) cinsiyetlerine,
- b) görevlerine,
- c) meslekte çalışma sürelerine,
- d) mezun oldukları okul türlerine, göre bir farklılık var mıdır?

2. Gaziantep Özel Sanko Okulları ana sınıfı ve ilköğretim birinci kademe öğretmenleri ile yöneticilerinin söz konusu uygulamaya ilişkin görüşlerinde bir farklılık var mıdır?

3. Gaziantep Özel Sanko Okulları ana sınıfı ve ilköğretim birinci kademedeki öğretmenler ve yöneticiler söz konusu uygulama ile ilgili neler düşünmektedirler?

2.3. Araştırmanın Amacı

Bu araştırmanın genel amacı, portfolyo değerlendirme yönteminin Türk Eğitim Sistemi içerisindeki uygulanabilirliğini ortaya çıkarmak ve mevcut uygulamaları ise daha etkili hale getirebilmektir. Bu genel amaca ulaşabilmek için ; söz konusu yöntemi okullarında uygulayan Gaziantep Özel Sanko Okulları öğretmenleri ve yöneticilerinin, uygulamaya ilişkin görüşleri betimlenerek, deneyimleri ortaya çıkarılmaya çalışılmıştır.

Portfolyo değerlendirme yöntemini uygulayan öğretmen ve yöneticilerin görüşlerinden ve konu ile ilgili literatürden yola çıkılarak söz konusu yöntemin nasıl kullanılacağı, avantaj ve dezavantajları, geleneksel değerlendirme yöntemi ile arasındaki farklılıklar, yöntemin uygulanmasında yönetici, öğretmen, öğrenci ve veliye düşen görevler, rehberlik ve özel eğitim birimlerinin portfolyodan nasıl faydalanabilecekleri araştırmanın özel amaçları olarak sıralanabilir.

2.4. Araştırmanın Önemi

Okullarda, istendik davranış değiştirme süreci sonunda, istenilen davranışlara ne derece ulaşıp ulaşılmadığının gözlemlenmesi ve bunların kayıt

altına alınması önemlidir. Okullarda bu amaçla farklı ölçme ve değerlendirme yöntemleri kullanılmaktadır. Portfolyo değerlendirme yöntemi kullanıla gelen ölçme yöntemlerine alternatif bir süreç sunmaktadır. Portfolyo değerlendirme yöntemine ilişkin; bu yöntemi uygulayan ana sınıfı ve ilköğretim birinci kademe öğretmenleri ile yöneticilerinin görüşlerinin belirlenmesinin, söz konusu yöntemin daha etkili bir şekilde uygulanması, uygulamadaki aksaklıkların giderilmesi ve bu yöntemi okullarında uygulamak isteyen öğretmen ve yöneticilere ışık tutması açılarından önemli olduğu düşünülmektedir.

2.5. Sayıtlılar

1. Araştırmaya katılan öğretmenler ve yöneticiler araştırma süreci boyunca kendilerine sunulan ölçme araçlarına yansız biçimde yanıt vermişlerdir.

2. Çalışma kapsamında hazırlanan ve kullanılan ölçme araçlarının gözlenmek isteneni geçerli ve güvenilir olarak ölçebildiği varsayılmaktadır.

3. Araştırmacı tarafından yapılan gözlemlerin, objektif olarak değerlendirildiği varsayılmıştır.

2.6. Sınırlıklar

1. Araştırma evrenini 2003-2004 eğitim-öğretim yılında Gaziantep ili Şehitkamil İlçesi Özel Sanko Okulları ana sınıfı ve ilköğretim birinci kademedeki “portfolyo değerlendirme yöntemi”ni uygulayan öğretmenler ve yöneticiler oluşturmaktadır.

2. Araştırma ölçme araçlarının bulguları ile sınırlıdır.

2.7. Tanımlar

Geleneksel Okul: Tice'nin (1994) John Dewey'in 1938'de yazdığı "Deneyim ve Eğitim" başlıklı makalesinde geleneksel okulu şöyle tanımlanmıştır: Daha açık, bireyi merkeze alan, keşfedici, zengin etkileşimleri içeren yaklaşımlara karşın daha tepeden inmece, bir örnek, uyumcu, eşitlikçi olmayan; hazırlayıcı bir yaklaşım ve temel değerlere karşın, sürekli değişen deneyimlerin yaşamsal, anlamlı, sürekli olduğu ilkesini benimseyen bir eğitim anlayışı geleneksel olanı temsil etmektedir (Aydın, 2002:29-30).

Alternatif Okul: Coeyman (2000) alternatif okulu kamu sisteminin bir parçası olmaya devam eden ve geleneksel akademik ortamlarda başarısız olan öğrencileri akademik olarak besleyip, destekleyen geleneksel yaklaşımların dışındaki okullar olarak tanımlamaktadır (Akt: Aydın, 2002:29-30).

Otantik: Gerçek olan, gerçeğe veya aslına dayanan, orijinal, mevsuk (TDK, 2004).

Dereceleme Ölçeği: Kişisel yargılar aracılığıyla bir özelliğin çeşitli derecelerinin nicel olarak ölçülmesidir (Selçuk 1999:77).

İşbirlikçi Öğrenme: Johnson, Johnson ve Holubec (1994:3) öğrencilerin öğrenmelerini en yüksek düzeye çıkarmak için birlikte çalışmayı sağlayan, küçük grupların öğretimsel kullanımüdür (Akt: Saban 2000:137)

BÖLÜM III

3. YÖNTEM

Bu bölümde araştırma modeli, evreni, veri toplama araç ve gereçleri ve bu araçların geçerlik - güvenirlik çalışmaları, verilerin toplanması ve çözümü üzerinde durulmuştur.

3.1. Araştırma Modeli

Bu araştırma tarama modelinde gerçekleştirilen bir çalışmadır. Karasar (2000:34) tarama modelinin varolan durumu aynen resmetmeyi amaçladığını söylemektedir. Bu çalışmada Gaziantep Özel Sanko Okullarında “portfolyo değerlendirme yöntemi”nin uygulanışıyla ilgili olan durum ortaya konmaya çalışılmıştır.

Bu araştırma “portfolyo değerlendirme yöntemi” ile ilgili öğretmen ve yöneticilerin görüşlerini anlamak ve “portfolyo değerlendirme yöntemi”nin Türk Eğitim Sistemi içerisinde uygulanabilirliğini keşfetmek amacıyla yapılmıştır. Bunun için öncelikle, konu ile ilgili literatür taranarak kuramsal bilgi toplanmıştır. Toplanan kuramsal bilgi doğrultusunda “portfolyo değerlendirme yöntemi” uygulayan Gaziantep Özel Sanko Okulları’nda ana sınıfından beşinci sınıfa kadarki sınıflarda görev alan öğretmen ve yöneticilerinin “portfolyo değerlendirme

yöntemi”nin öğretmen, öğrenci ve veli üzerindeki etkileri hakkında görüşlerini almak üzere “Portfolyo Değerlendirme Yöntemi” Anketi geliştirilmiştir (Ek 1). Son olarak da “portfolyo değerlendirme yöntemi”ni öğretmen ve yöneticilerin nasıl algıladığı, sınıflarda nasıl kullandıkları, velinin bu yöntem hakkında neler düşündüğü ve bu yöntemi uygulamak isteyen okulların yöneticileri ve öğretmenleri için neler önerebilecekleri hakkındaki görüşlerini ortaya koymak üzere öğretmenler için “Portfolyo Değerlendirme Yöntemi” Öğretmen Görüşme Formu (Ek 2), yöneticilere içinse “Portfolyo Değerlendirme Yöntemi” Yönetici Görüşme Formu (Ek 3) olmak üzere iki ayrı yarı yapılandırılmış görüşme formu geliştirilmiştir. Niteliksel araştırma yöntemleri doğrultusunda hazırlanan yarı yapılandırılmış görüşme formları, öğretmenler ve yöneticilerle görüşme saatleri kararlaştırılarak görüşülmüştür.

3.2. Evren

Bu çalışma 2003-2004 eğitim-öğretim yılı içerisinde Gaziantep İli Şehitkamil İlçesi Özel Sanko Okulları’nda yürütülmüştür.

Araştırma evrenini; 2003-2004 eğitim-öğretim yılında Gaziantep ili Şehitkamil ilçesi Özel Sanko Okulları’nda görev alan “4 ana sınıfı, 15 ilköğretim birinci kademe öğretmeni ve 6 yönetici oluşturmaktadır. Evrenin tümüne ulaşılması nedeni ile örneklem alınmamıştır.

3.3. Veri Toplama Araç ve Gereçleri

“Portfolyo değerlendirme yöntemi” uygulayan Gaziantep Özel Sanko Okulları’nda ana sınıftan beşinci sınıfa kadar görev alan 19 öğretmen ve 6 yöneticinin “portfolyo değerlendirme yöntemi” hakkındaki görüşlerini almak üzere araştırmacı tarafından literatür taramadan elde edilen bilgilere dayanılarak “Portfolyo Değerlendirme Yöntemi Anketi” geliştirilmiştir. Anket beşli derecelendirme ölçeği kullanılarak Likert tipinde geliştirilmiştir. Ankette 24 madde bulunmaktadır. Maddeler kendi içerisinde öğretmen, öğrenci ve veli ile ilgili maddeler olmak üzere üç gruba ayrılmıştır. Ankette öğretmen ile ilgili 10 madde, öğrenci ile ilgili 10 madde ve veli ile ilgili 4 madde bulunmaktadır. Anketteki maddeler “portfolyo değerlendirme yöntemi”nin sınıflarda uygulanabilirliği, avantajları ve dezavantajları ile ilgilidir.

Araştırmanın diğer veri toplama aracı yine Gaziantep Özel Sanko Okulları ana sınıfı ve ilköğretim birinci kademe öğretmen ve yöneticilerine uygulanmak üzere geliştirilen yarı yapılandırılmış “Portfolyo Değerlendirme Yöntemi Öğretmen Görüşme Formu” ve “Portfolyo Değerlendirme Yöntemi Yönetici Görüşme Formu”dur. Görüşme formları da yine literatür taramadan elde edilen bilgilere dayanılarak araştırmacı tarafından geliştirilmiştir. Görüşme formları öğretmen ve yöneticiler ile odalarında görüşme saatleri kararlaştırılarak görüşülmüş, görüşmeler teybe kaydedilmiştir.

3.4. Geçerlik ve Güvenirlik Çalışmaları

“Portfolyo Değerlendirme Yöntemi Anketi”, “Portfolyo Değerlendirme Yöntemi Öğretmen Görüşme Formu” ve “Portfolyo Değerlendirme Yöntemi Yönetici Görüşme Formu” Gaziantep ve Gazi Üniversitelerinde görev alan 2 uzman akademisyene kapsam geçerliği, 3 edebiyat öğretmenine dilbilgisi kurallarına uygunluğu ve 2 sınıf öğretmenine ise anket maddelerinin anlaşılabilirliği açılarından gösterilmiştir.

“Portfolyo Değerlendirme Yöntemi Anketi”nin iç tutarlılık güvenirlilik katsayısı hesaplanmış ve .88 bulunmuştur.

3.5. Verilerin Toplanması ve Çözümü

Veriler araştırmacı tarafından literatür tarama, anket ve görüşme teknikleri ile toplanmıştır. Araştırmada “Portfolyo Değerlendirme Yöntemi Anketi” ile “Portfolyo Değerlendirme Yöntemi Öğretmen Görüşme Formu” ve “Portfolyo Değerlendirme Yöntemi Yönetici Görüşme Formu” kullanılmıştır.

Anketin güvenilirliği ve öğretmenlerin ankete verdikleri yanıtların istatistiksel hesaplamaları SPSS 11.00 kullanılarak gerçekleştirilmiştir. İlk olarak “Portfolyo Değerlendirme Yöntemi Anketi” 19 öğretmen ve 6 yöneticiye uygulanmıştır. “Portfolyo Değerlendirme Yöntemi Anketi”ndeki maddeler; kendi içerisinde “öğretmen, öğrenci ve veli” ile ilgili maddeler olarak gruplandıktan sonra

öğretmen ve yöneticilerin cinsiyetlerinin, görevlerinin ve mezun oldukları okulların onların “öğretmen, öğrenci ve veli” gruplarındaki maddelere verdikleri yanıtları arasında fark olup olmadığını tespit etmek amacıyla “t-testi”; eğitimci olarak toplam çalışma sürelerinin, onların “öğretmen, öğrenci ve veli” gruplarındaki maddelere verdikleri yanıtları arasında fark olup olmadığını tespit etmek amacıyla ise “tek Yönlü Varyans Analizi” yapılmıştır. Daha sonra öğretmen ve yöneticilerin anketteki her bir maddeye vermiş oldukları yanıtlar arasında fark olup olmadığını tespit etmek amacıyla, öğretmen ve yöneticilerin anket maddelerine verdikleri yanıtlara “t-Testi” yapılmıştır. İstatistiksel hesaplamaların sonuçları araştırmacı tarafından yorumlanmıştır. Anlamlılık düzeyi .05 olarak alınmıştır.

Son olarak Gaziantep Özel Sanko Okulları ana sınıfı ve ilköğretim birinci kademe sınıf öğretmenleri ve yöneticileri ile randevulu olarak zümre odaları ve müdür odalarında görüşmeler yapılmıştır. 10 ile 15 dk arasında süren görüşmeler teybe kaydedilmiş ve daha sonra öğretmen ve yöneticilerin sorulara verdikleri yanıtlar teker teker dinlenerek yazılmıştır.

BÖLÜM IV

4. BULGULAR VE YORUM

Bu bölümde araştırma problemleri doğrultusunda elde edilen bulgular ve bu bulgulara dayalı yorumlar yer almaktadır. Araştırmada öğretmenlere ve yöneticilere ilk olarak anket uygulanmış ve ilgili problemler üzerinde istatistiksel işlemler yapılmıştır. Son olarak da görüşme formları uygulanmış, öğretmen ve yöneticilerin görüşme formuna verdikleri yanıtlar araştırmanın problem ve alt problemleri doğrultusunda yazılmıştır.

4.1. Birinci Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorumu

Bu bölümde; “Gaziantep Özel Sanko Okulları ilköğretim birinci kademe öğretmenleri ve yöneticilerinin portfolyo uygulamalarına ilişkin görüşlerinde;

- a) cinsiyetlerine,
- b) görevlerine,
- c) meslekte çalışma sürelerine,
- d) mezun oldukları okul türlerine, göre bir farklılık var mıdır?”

şeklindeki araştırmanın birinci alt problemine ilişkin bulgular ve bulguların yorumu sunulmuştur.

Gaziantep Özel Sanko Okulları ana sınıfı ve ilköğretim birinci kademe sınıf öğretmenleri ile yöneticilerine uygulanan “Portfolyo Değerlendirme Yöntemi Anketi”nin öğretmen, öğrenci ve veli ile ilgili maddeler olarak gruplanması Tablo 2’de verilmiştir.

Tablo 2

Anketteki Maddelerin Öğretmen, Öğrenci, Veli Grupları Altındaki Dağılımları

Öğretmenler ile ilgili maddeler	<p>3. Portfolyo değerlendirmesi, öğrencinin gelecekteki öğretmenlerine bilgi sunar.</p> <p>5. Portfolyo değerlendirmesi, öğretmenler arasında öğretim materyallerinin ve tekniklerinin paylaşımına elverişli bir yöntemdir.</p> <p>6. Portfolyo değerlendirmesi, öğretmenlere, öğrencinin gelişim aşamalarını bir bütün olarak takip edebilme olanağı verir.</p> <p>9. Portfolyo değerlendirmesi, günümüz koşullarında uygulanması kolay bir yöntemdir.</p> <p>12. Portfolyo değerlendirmesinin uygulanabilmesi uzun bir zaman süreci gerektirmektedir.</p> <p>13. Portfolyo değerlendirmesi, öğrencinin geleneksel değerlendirme yöntemlerinin kullanılmadığı alanlardaki öğrenimlerinin belgelenmesini sağlar.</p> <p>19. Portfolyo değerlendirmesi, öğrenci başarısının değerlendirilmesinde tek başına yeterli bir yöntemdir.</p> <p>22. Portfolyo değerlendirmesi, Özel Sanko Okulları’nda etkili bir şekilde uygulanmaktadır.</p> <p>23. Portfolyo değerlendirmesine geçiş benim için kolaydı.</p> <p>24. Portfolyo değerlendirmesi, diğer okullara da tavsiye edebileceğim bir yöntemdir.</p>
Öğrenciler ile ilgili maddeler	<p>1. Portfolyo değerlendirmesi, öğrencinin kendini değerlendirme becerisi geliştirmesini sağlar.</p> <p>2. Portfolyo değerlendirmesi, öğrencinin sorumluluk bilincinin gelişmesini sağlar.</p> <p>4. Portfolyo değerlendirmesi, öğrencinin yeteneklerini sergilemelerini sağlar.</p> <p>7. Portfolyo değerlendirmesi, öğrenme süreci içerisinde öğrencinin harcadığı zamanı, performansı, eksiklik ve düzeltmeleri ayrıntılı bir şekilde gösterir.</p> <p>8. Portfolyo değerlendirmesi, öğrencinin yaratıcılığını geliştirmesini sağlar.</p> <p>15. Portfolyo değerlendirme süreci içerisinde öğrenci, kendisine ilişkin ileriye dönük hedefler belirleme fırsatını elde eder.</p> <p>17. Portfolyo değerlendirmesi, öğrenciye işbirliği içerisinde bir ekip olarak çalışmayı öğretir.</p> <p>18. Portfolyo değerlendirmesi, her öğrenciye “başarıma fırsatı” verecek ortam oluşturur.</p> <p>20. Portfolyo değerlendirmesi ile her öğrenciye “biricik” birer insan muamelesi yapılır.</p> <p>21. Portfolyo değerlendirmesi, öğrenciye toplum içinde konuşma ve sunum yapma becerisi kazandırır.</p>
Veliler ile ilgili maddeler	<p>10. Portfolyo değerlendirmesi, aile ve öğretmen arasındaki ilişkinin güçlendirilmesini sağlar.</p> <p>11. Portfolyo değerlendirmesi, öğrenci çalışmalarına, ailelerin katılma isteklerini artırır.</p> <p>14. Portfolyo değerlendirme öğrenci hakkında velilere güvenilir bir bilgi verme yoludur.</p> <p>16. Portfolyo değerlendirme, öğrencinin çok yönlü gelişiminden ailenin haberdar olmasını sağlar.</p>

Araştırmanın birinci alt problemi doğrultusunda “Portfolyo Değerlendirme Yöntemi Anketi”ne öğretmen ve yöneticilerin verdikleri yanıtların istatistiksel hesaplamaları ve yorumları aşağıda sunulmuştur.

a) Özel Sanko Okulları ilköğretim birinci kademe öğretmenleri ile yöneticilerinin portfolyo uygulamalarına ilişkin görüşlerinde, cinsiyetlerine göre bir farklılık var mıdır?

Cinsiyetlerine göre öğretmenlerin ve yöneticilerin; öğretmenlerle, öğrencilerle ve velilerle ilgili maddelere verdikleri yanıtların ortalamaları arasındaki fark “t” testi ile analiz edilmiştir.

Tablo 3’de öğretmenlerin ve yöneticilerin cinsiyetlerine göre, öğretmenlerle, öğrencilerle ve velilerle ilgili maddelere ilişkin görüşlerine ait ortalamalar, standart sapmalar ve “t” değerleri sunulmuştur.

Tablo 3
Öğretmenlerin ve Yöneticilerin Cinsiyetlerine Göre; Öğretmenlere, Öğrencilere ve Velilere Ait Maddeler ile İlgili Ortalamalar, Standart Sapmalar ve “t” Değerleri

Madde	Cinsiyet	N	\bar{X}	ss	t	p	Anlamlılık
Öğretmenlerle ilgili maddeler	Kadın	22	38.4091	3.85028	-.258	.799	p>0.05
	Erkek	3	39.0000	2.00000			
Öğrencilerle ilgili maddeler	Kadın	22	41.2273	5.16335	-1.561	.132	p>0.05
	Erkek	3	46.0000	2.00000			
Velilerle ilgili maddeler	Kadın	22	15.8636	2.86681	-1.454	.160	p>0.05
	Erkek	3	18.3333	1.15470			

Tablo 3’de görüldüğü gibi, cinsiyetlerine göre öğretmenlerin ve yöneticilerin öğretmenlere, öğrencilere ve velilere ilişkin maddelere verdikleri yanıtların ortalamaları arasındaki fark istatistiksel açıdan anlamlı bulunmamıştır. Yani öğretmenlerin ve yöneticilerin cinsiyetleri onların öğretmenlerle, öğrencilerle ve velilerle ilgili maddelere verdikleri yanıtları etkilememektedir.

b)Özel Sanko Okulları ilköğretim birinci kademe öğretmenleri ile yöneticilerinin portfolyo uygulamalarına ilişkin görüşlerinde, görevlerine göre bir farklılık var mıdır?

Görevlerine göre öğretmenlerin ve yöneticilerin; öğretmenlerle, öğrencilerle ve velilerle ilgili maddelere verdikleri yanıtların ortalamaları arasındaki fark “t” testi ile analiz edilmiştir.

Tablo 4’de öğretmenlerin ve yöneticilerin görevlerine göre, öğretmenlerle, öğrencilerle ve velilerle ilgili maddelere ilişkin görüşlerine ait ortalamalar, standart sapmalar ve “t” değerleri sunulmuştur.

Tablo 4

Öğretmenlerin ve Yöneticilerin Görevlerine Göre; Öğretmenlere, Öğrencilere ve Velilere Ait Maddeler ile İlgili Ortalamalar, Standart Sapmalar ve “t” Değerleri

Madde	Görev	N	\bar{X}	ss	t	p	Anlamlılık
Öğretmenlerle ilgili maddeler	Yönetici	6	40.0000	2.52982	1.179	.251	p>0.05
	Öğretmen	19	38.0000	3.87298			
Öğrencilerle ilgili maddeler	Yönetici	6	46.1667	3.71035	2.693	.013	P<0.05
	Öğretmen	19	40.4211	4.76464			
Velilerle ilgili maddeler	Yönetici	6	18.5000	1.64317	2.591	.016	P<0.05
	Öğretmen	19	15.4211	2.73487			

Tablo 4'e göre öğretmen ile ilgili maddelere yöneticiler ($\bar{X}=40.00$) ile öğretmenlerden ($\bar{X}= 38.00$) daha olumlu bakmaktadırlar. Yapılan t testi sonucunda, gruplar arasındaki öğretmen maddeleri ile ilgili fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır (t=0.251). Yani öğretmen ve yöneticilerin üstlenmiş oldukları görevler, onların öğretmen maddeleri ile ilgili düşüncelerini etkilememektedir.

Öğrenci ile ilgili maddelere ($\bar{X}=46.17$) ile yöneticiler öğretmenlerden ($\bar{X}= 40.42$) daha olumlu bakmaktadırlar. Yapılan “t” testi sonucuna göre gruplar arasındaki öğrenci maddeleri ile ilgili fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur (t= 2.693). Yani öğretmen ve yöneticilerin üstlendikleri görevler, onların öğrenci maddeleri ile ilgili düşüncelerini etkilemektedir. Yöneticiler öğrenci ile ilgili olan maddelerin gerçekleştirilebileceğine öğretmenlerden daha çok inanmaktadırlar.

Veli ile ilgili maddelere yine yöneticiler ($\bar{X}=18.50$) ile öğretmenlerden ($\bar{X}=15.42$) daha olumlu bakmaktadırlar. Yapılan t testi sonucuna göre gruplar arasındaki veli maddeleri ile ilgili fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur ($t=2.591$). Yani öğretmen ve yöneticilerin üstlendikleri görevler, onların veli maddeleri ile ilgili düşüncelerini etkilemektedir. Yöneticiler veli ile ilgili maddelerin gerçekleştirilebileceğine öğretmenlerden daha çok inanmaktadırlar.

c) Özel Sanko Okulları ilköğretim birinci kademe öğretmenleri ile yöneticilerinin portfolyo uygulamalarına ilişkin görüşlerinde, meslekte çalışma sürelerine göre bir farklılık var mıdır?

Eğitimci olarak toplam çalışma sürelerine göre öğretmenlerin ve yöneticilerin; öğretmenlerle, öğrencilerle ve velilerle ilgili maddelere verdikleri yanıtların ortalamaları arasındaki fark olup olmadığını tespit etmek için “tek yönlü varyans analizi” uygulanmıştır. “Tek yönlü varyans analizi ” sonuçları Tablo 5’de sunulmuştur.

Tablo 5

**Öğretmenlerin ve Yöneticilerin Eğitimci Olarak Toplam Çalışma Sürelerine
Göre; Öğretmenlere, Öğrencilere ve Velilere Ait Maddeler ile İlgili Tek Yönlü
Varyans Analizi Sonuçları**

Madde		Karelerin Toplamı	Sd	Ortalama Karesi	F	p	Anlamlılık
Öğretmenlerle ilgili maddeler	Gruplar arası	62.273	2	31.137	2.655	.093	p>0.05
	Gruplar içi	257.967	22	11.726			
	Toplam	320.240	24				
Öğrencilerle ilgili maddeler	Gruplar arası	96.033	2	48.017	1.986	.161	p>0.05
	Gruplar içi	531.967	22	24.180			
	Toplam	628.000	24				
Velilerle ilgili maddeler	Gruplar arası	28.693	2	14.347	1.940	.167	p>0.05
	Gruplar içi	162.667	22	7.394			
	Toplam	191.360	24				

Tablo 5'e göre tek yönlü varyans analizi sonucunda, gruplar arasındaki öğretmen, öğrenci ve veli maddeleri ile ilgili farkın istatistiksel olarak anlamlılık düzeyinde olmadığı görülmektedir. Diğer bir deyişle, öğretmen ve yöneticilerin eğitimci olarak toplam çalışma süreleri onların öğretmen, öğrenci ve veli maddeleri ile ilgili görüşlerini etkilememektedir.

d) Özel Sanko Okulları ilköğretim birinci kademe öğretmenleri ile yöneticilerinin portfolyo uygulamalarına ilişkin görüşlerinde mezun oldukları okul türüne göre bir farklılık var mıdır?

Mezun oldukları okul türüne göre öğretmenlerin ve yöneticilerin; öğretmenlerle, öğrencilerle ve velilerle ilgili maddelere verdikleri yanıtların ortalamaları arasındaki fark “t” testi ile analiz edilmiştir.

Tablo 6’da öğretmenlerin ve yöneticilerin mezun oldukları okullara göre, öğretmenlerle, öğrencilerle ve velilerle ilgili maddelere ilişkin görüşlerine ait ortalamalar, standart sapmalar ve “t” değerleri sunulmuştur..

Tablo 6

**Öğretmenlerin ve Yöneticilerin Mezun Oldukları Okullara Göre;
Öğretmenlere, Öğrencilere ve Velilere Ait Maddeler ile İlgili Ortalamalar,
Standart Sapmalar ve “t” Değerleri**

Madde	Mezuniyet	N	\bar{X}	ss	t	p	Anlamlılık
Öğretmenlerle ilgili maddeler	Eğitim fakültesi	15	38.5333	3.71996	.088	.931	p>0.05
	açıköğretim önlisans	10	38.4000	3.74759			
Öğrencilerle ilgili maddeler	Eğitim fakültesi	15	40.8000	5.26715	-1.209	.239	p>0.05
	açıköğretim önlisans	10	43.3000	4.73873			
Velilerle ilgili maddeler	Eğitim fakültesi	15	16.2667	2.81493	.227	.823	p>0.05
	açıköğretim önlisans	10	16.0000	2.98142			

Tablo 6’ya göre yapılan t testi sonucunda gruplar arasındaki öğretmen, öğrenci ve veli maddeleri ile ilgili fark istatistiksel olarak anlamlılık düzeyinde

değildir. Yani öğretmen ve yöneticilerin mezun oldukları okullar onların öğretmen maddeleri ile ilgili düşüncelerini etkilemedikleri bulgusuna ulaşılmıştır.

4.2. İkinci Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorumu

Bu bölümde; “Gaziantep Özel Sanko Okulları ana sınıfı ve ilköğretim birinci kademe öğretmenleri ile yöneticilerinin söz konusu uygulamaya ilişkin görüşleri arasında bir farklılık var mıdır?” şeklindeki araştırmanın ikinci alt problemine ilişkin bulgular ve bulguların yorumları sunulmuştur. Öğretmenlerin ve yöneticilerin anket maddelerine verdiklerin yanıtların ortalamaları arasındaki farklar “t” testi ile analiz edilmiştir.

Tablo 7’de her bir anket maddesine ilişkin öğretmenlerin ve yöneticilerin görüşlerine ait ortalamalar, standart sapmalar ve “t” değerleri sunulmuştur.

Tablo 7

Yöneticilerin ve Öğretmenlerin Anket Maddelerine Verdiklerin Yanıtların Ortalamaları, Standart Sapmaları ve “t” Değerleri

Maddeler	Görev	N	\bar{X}	ss	t	p	Anlamlılık
Madde 1	Yönetici	6	4.6667	.5164	2.745	.012	p<0.05
	Öğretmen	19	3.6842	.8201			
Madde 2	Yönetici	6	4.8333	.4082	2.590	.016	p<0.05
	Öğretmen	19	3.8421	.8983			
Madde 3	Yönetici	6	4.8333	.4082	2.261	.034	p<0.05
	Öğretmen	19	4.1579	.6882			
Madde 4	Yönetici	6	4.8333	.4082	2.162	.046	p<0.05
	Öğretmen	19	4.3158	.7493			

Maddeler	Görev	N	\bar{X}	ss	t	p	Anlamlılık
Madde 5	Yönetici	6	4.8333	.4082	2.593	.016	p<0.05
	Öğretmen	19	4.0000	.7454			
Madde 6	Yönetici	6	4.8333	.4082	2.643	.015	p<0.05
	Öğretmen	19	3.9474	.7799			
Madde 7	Yönetici	6	5.0000	.0000	3.621	.001	p<0.05
	Öğretmen	19	4.0000	.6667			
Madde 8	Yönetici	6	4.6667	.5164	1.603	.123	p>0.05
	Öğretmen	19	4.2105	.6306			
Madde 9	Yönetici	6	2.5000	1.6432	.119	.906	p>0.05
	Öğretmen	19	2.4211	1.3464			
Madde 10	Yönetici	6	4.6667	.5164	1.471	.155	p>0.05
	Öğretmen	19	4.0526	.9703			
Madde 11	Yönetici	6	4.5000	.5477	2.335	.029	p<0.05
	Öğretmen	19	3.5263	.9643			
Madde 12	Yönetici	6	2.1667	1.4720	-1.944	.064	p>0.05
	Öğretmen	19	3.0526	.7799			
Madde 13	Yönetici	6	4.1667	.9832	.605	.551	p>0.05
	Öğretmen	19	3.9474	.7050			
Madde 14	Yönetici	6	4.5000	.5477	2.509	.020	p<0.05
	Öğretmen	19	3.5789	.8377			
Madde 15	Yönetici	6	4.5000	.5477	1.301	.206	p>0.05
	Öğretmen	19	4.0000	.8819			
Madde 16	Yönetici	6	4.8333	.4082	1.801	.085	p>0.05
	Öğretmen	19	4.2632	.7335			
Madde 17	Yönetici	6	4.3333	.5164	.641	.528	p>0.05
	Öğretmen	19	4.1579	.6021			
Madde 18	Yönetici	6	4.5000	.8367	.833	.413	p>0.05
	Öğretmen	19	4.2105	.7133			
Madde 19	Yönetici	6	2.3333	.5164	1.240	.228	p>0.05
	Öğretmen	19	1.8947	.8093			
Madde 20	Yönetici	6	4.6667	.5164	1.640	.115	p>0.05
	Öğretmen	19	4.0000	.9428			
Madde 21	Yönetici	6	4.1667	.9832	.394	.707	p>0.05
	Öğretmen	19	4.0000	.5774			
Madde 22	Yönetici	6	4.5000	.5477	.361	.721	p>0.05
	Öğretmen	19	4.3684	.8307			
Madde 23	Yönetici	6	3.3333	1.2111	.922	.366	p>0.05
	Öğretmen	19	2.7895	1.2727			
Madde 24	Yönetici	6	4.8333	.4082	5.170	.000	p<0.05
	Öğretmen	19	3.5789	.7685			

Tablo 7'ye göre yapılan "t" testi sonucunda 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 11, 14 ve 24. maddelerde gruplar arasındaki fark istatistiksel açıdan anlamlılık düzeyindedir.

Yani öğretmen ve yöneticilerin üstlenmiş oldukları görevler onların söz konusu maddelere ilişkin görüşlerini etkilemektedir. Yöneticiler bu maddelerin gerçekleşebileceğine öğretmenlerden daha çok inanmaktadırlar.

Yapılan “t” testi sonucunda 8, 9, 10, 11, 12, 13, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22 ve 23. maddelerde gruplar arasındaki fark istatistiksel açıdan anlamlılık düzeyinde değildir. Yani öğretmen ve yöneticilerin üstlenmiş oldukları görevler onların söz konusu maddeler ile ilgili görüşlerini etkilememektedir.

4.3. Üçüncü Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorumu

Bu bölümde “Gaziantep Özel Sanko Okulları ana sınıfı ve ilköğretim birinci kademedeki öğretmenler ve yöneticiler söz konusu uygulama ile ilgili ne düşünüyorlar?” şeklindeki araştırmanın üçüncü alt problemine ilişkin bulgular sunulmuştur.

Öğretmen Görüşleri: Burada öğretmenlerin görüşme formundaki sorulara verdikleri yanıtlar sunulmuştur. Öğretmenlerin görüşme formundaki sorulara verdikleri yanıtlar genelde birbirlerinden farklı olduğundan yanıtların frekanslarını verilmemiştir.

1. “Portfolyo değerlendirme yöntemi”ni uygulayacağınızı düşündüğünüzde neler düşündünüz?

- Klasik sistemden farklı bir şeyler uygulayacağım için sevindim.

- Şanslı hissettim.
- Merak ettim.
- Korktum.
- Ne yapacağımı şaşırdım. Bilgi almak istedim.
- Her ders için bu çalışmayı yaparak süre kaybedeceğimi düşündüm.
- Uygulama esnasında problem yaşayabileceğimi düşündüm.
- Konuya yabancıydım seminerler ile fikir sahibi oldum.

2. “Portfolyo değerlendirme yöntemi” konusunda aldığımız eğitimlerle ilgili neler düşünüyorsunuz?

- Aldığımız eğitimlerin çok faydalı olduğunu düşündüm.
- Daha iyi sonuçlar alabilmek için daha fazla eğitim alabilirim.
- Benim gelişmemi sağlayacaksa daha fazla eğitim alabilirim.
- Farklı bir şey öğreneceksem daha fazla eğitim alabilirim.
- Eğitimler çok kısaydı yeterli olduğunu düşünmüyorum.
- Eğitimlerde örnek çalışmalar görmek isterdim sözel anlatımlar yeterli değildi.

3. Sizce veliler “portfolyo değerlendirme yöntemi” hakkında neler düşünüyorlar?

- Özgün bir şeyler yapıldığının farkındalar ama tam olarak bilmiyorlar.

- Tam anlamıyla ciddiye almıyorlar.
- Hoşlarına gidiyor ama klasik sistemden tam anlamıyla kopamadıklarından sınav sonuçlarını daha çok önemsiyorlar.
- Uygulama sonrası çocuklarının bilmedikleri yönlerinin ortaya çıkartılmasından çok mutlu oluyorlar.
- Oldukça olumlu bakıyorlar.
- Portfolyo sunum günlerinden çok memnun ayrılıyorlar.
- Çocuklarının çalışmalarının daha ayrıntılı görmek onları sevindiriyor.
- Çalışmaların faydalı olduğuna inanıyorlar.

4. “Portfolyo değerlendirme yöntemi”ne geçiş aşamasında ne gibi zorluklarla karşılaştınız?

- Geçiş aşamaları her zaman sancılıdır. Bu nedenle zorlandım.
- İlk başta materyallerin tam ve somut olmaması yüzünden zorlandım.
- Kağıtların dosyalara yerleştirilmesinde ve kategorilere ayrılmasında zorlandım.
- Geçiş aşamasında zorlandım ancak işin içine girdikçe bizim yaptığımız şeylerden çok da farklı olmadığını anladım.
- Alışık olduğumuz sistemden farklı olduğu için zorlandım.
- Klasik değerlendirme ile portfolyo değerlendirmesini bir arada uygulamak zorunda olduğumuz için zorlandım.
- Küçük sınıflarda uygulaması daha zor olduğu için zorlandım.

- Zorlanmadım.

5. Şu anda zorluklarla karşılaşıyor musunuz?

- Şu anda zorluk yaşamıyorum.
- Öğrencilerin dosyalarını düzenlemede yaşadıkları problemlerden dolayı zorluk yaşıyorum.
- Çalışma kağıtları çok olursa öğrencilerde bıkkınlığa yol açıyor.
- Çalışmalar öğrencinin seviyesine uygun olursa zorlanmıyorlar.
- Öğrenciler çalışma kağıtlarıyla neler yapacağını öğrendikçe zorluklar da azalmaya başladı.
- Eve gönderilen çalışmaların geç gelmesi o kağıtları dosyalamada problem yaşıyor.
- Şu anda her şey kolay ve sistemli gidiyor.

6. Sizce “portfolyo değerlendirme yöntemi” nedir?

- Her öğrencini gelişimini izleyebileceğimiz, onların farkında olmadığımız yönlerini fark etmemizi sağlayan bir yöntemdir.
- Belirlenen zaman içerisinde çocuğun gelişiminin farklı zeka alanlarını da işin içine katarak her yönüyle ortaya konmasıdır.
- Öğrencinin sadece bilgi birikimini ölçmektense her yönüyle onu değerlendirmeye yarayan bir yöntemdir.

- Öğrencinin günü gününe her alanda gelişiminin gözlenmesidir.
- Yazılılarda sadece sözel ve mantıksal-matematiksel alanlar ölçülebilir.

Öğrencinin diğer zeka alanlarındaki gelişmişlik düzeyini ölçebilmenin yolu portfolyo değerlendirme yöntemidir.

- Her öğretmen öğrencisini tanıyacak elinde öğrencisi ile ilgili belge yoktur. Bu yöntem öğretmenin öğrencisi ile ilgili somut belgelere sahip olmasını sağlar.

- Klasik değerlendirmeden farklı bir bakış açısı ile bakarak öğrenci nereden nereye geldi, gelişimi nasıl oldu gibi konularda öğretmene bilgi verir.

- Öğrencilerin duygu ve düşüncelerini orta çıkararak yaratıcılıklarını geliştiren ve öğrendiklerini görmemizi sağlayan bir yöntemdir.

- Öğrencinin bireysel gelişim sürecini daha somut belgeleri göz önünde bulundurarak sunmaktır. Veli yada öğretmenin öğrenci hakkında bilgi edinebilmesi için somut bir veridir. Klasik değ sadece sorulan sorunun cevabı alınır. Portfolyo ile çocukların çok farklı yönleri ortaya koyulabilir. Çocukların kendilerini ifade etmek için seçtikleri çalışmalar bazen öğretmenlerin beğenmeyeceği çalışmalar olabilir ama öğrenciye onu niçin seçtiği sorulduğunda çok güzel şeyler ortaya çıkabilir.

- Portfolyo çocuğun çeşitli zeka alanlarında öğrendiği bilgileri, resim yaparak, şiir yazarak, düşüncelerini katarak ortaya koymasındır. Klasik değerlendirmeden daha zevklidir. Öğrencinin dersi yaşayarak öğrenmesini gerektirir. Bu şekilde öğrenilenlerin akıda kalıcı olması sağlanır.

- Öğrencilerdeki bireysel gelişimi izlemenin bir yoludur. Portfolyo değerlendirmesinde çocuğun kişiselliği daha ön plandadır. Yaratıcılığı, kendi yaptıkları ortaya çıkar Öğrenci kendini ifade edebilir.

- Öğrencinin tüm yönleriyle gelişiminin değerlendirilmesidir. Bu çalışmada öğrencinin duyguları, konu hakkındaki düşünceleri, bilgileri, yaratıcılık gücü ortaya çıkar.

- Portfolyo çoklu zekanın ayrılmaz bir parçasıdır. Öğrencinin analiz, sentez ve değerlendirme becerilerinin gelişmesini sağlar.

- Öğrenci çalışmalarının sergilenmesi ve velilerin bilgilendirilmesidir. Klasik değerlendirmedeki soru cevap anlayışından oldukça farklıdır.

- Öğrencinin iç dünyasını yansıtip onun bilmediğimiz yönlerini fark etmemiz sağlayan bir yöntemdir.

- Öğrencinin çok farklı şekillerde yaptığı çalışmaların değerlendirilmesidir.

- Derslerde öğrendiklerini kendi düşünceleri ile ifade etmesi ve değerlendirilmesidir.

- Portfolyo bence bir değerlendirme biçimi değildir. Çocuğu tanımaya yönelik çalışmaların neye göre yargılanacağı belli olmadan dosyalarda toplanmasıdır.

7. Portfolyo sunum günü öncesinde ve portfolyo sunum gününde nelere dikkat ediyorsunuz?

- Portfolyo sunum günün her dönemin sonunda olacak şekilde iki kere yapıyoruz.
- Sunum günü öncesinde tüm öğretmen ve ilgili idareciler ile toplantı yapıp neler yapacağımızı tartışıyoruz.
- Portfolyo sunum günü öncesinde velilere daha detaylı bilgi verebilmek amacıyla dosyaları tekrar inceleyerek öğrencilerin bireysel özelliklerini daha iyi anlamaya çalışıyoruz.
- Sunum günü bize kolaylık olması amacıyla her öğrenci için bilgi kartları dolduruyoruz.
- Öğrencilerin gelişkin oldukları zeka alanlarını tespit edip velileri çocuklarının ilgi alanları ve yetenekleri konusunda bilgilendirmeye çalışıyoruz.
- Hangi zeka alanlarını nasıl uyarabilecekleri konusunda bilgilendirici dökümanlar hazırlayıp bunları veliler ile paylaşıyoruz.
- Çocuklarına, onların bireysel özelliklerini göz önünde bulundurarak, nasıl yaklaşırlarsa derslerinde ve onlarla iletişimlerinde daha olumlu sonuçlar alabilecekleri konularında velileri bilgilendirmeye çalışıyoruz.
- Öğrencinin sunum gününde, ailesine sunmak üzere sürpriz bir aktivite hazırlamasını istiyoruz.
- Sunum günü mümkün olduğunca öğrenciyi konuşturmaya çalışıp, çalışmalarını ailesine anlatmasını istiyoruz.

- Velilere çocuklarını anlatırken olumsuz özelliklerinden önce olumlu özelliklerine değinip, olumsuza ondan sonra değiniyoruz. Son olarak da mutlaka çocuk ile ilgili olumlu bir özellikten bahsediyoruz.

- Velilerin duygu ve düşüncelerini bizimle paylaşmalarını istiyoruz.

8. "Portfolyo değerlendirme yöntemi"nin öğretmen için faydaları nelerdir?

- Her öğrencinin farklı yönlerini tanımamızı sağlar.
- Öğretmenleri tek düzelikten kurtarır.
- Öğrencilerin bireysel olarak gözlenmesini sağlar. Öğrencilerin hepsini aynı süzgeçten geçirmek yerine kendi beceri, ihtiyaç, heves ve istekleri doğrultusunda ayrı ayrı değerlendirebilmeyi sağlar.
- Öğrencilerin olumsuzluklarından çok, olumlu yönlerine eğilmemizi ve onlara daha farklı bir bakış açısı ile bakabilmemizi sağlar.
- Öğrencinin gelişimi, sorumluluk duygusu, derse eğilimi, düzeni, arkadaş ilişkileri vb hakkında somut ve ayrıntılı bilgiye sahip olmamızı sağlar
- Öğrencinin iç dünyasını keşfetmemizi sağlar.
- Hangi konuları daha iyi kavrayıp hangilerini kavramadığımızı daha rahat görmemizi sağlar.
- Öğrencinin duygularını ve gizli yeteneklerini tanımamıza yardımcı olur.

- Kuru kuru bilgiyi değerlendirmek yerine öğrenciyi her yönü ile değerlendirmemizi sağlar.

- Öğrencinin becerilerini geliştirmemize yardımcı olur.
- Öğrencinin istek ve ihtiyaçları doğrultusunda dersleri planlamamıza yardımcı olur.

- Ne faydası olduğunu anlayamadım.

9. "Portfolyo değerlendirme yöntemi"nin öğrenci için faydaları nelerdir?

- Mantıksal-Matematiksel ve Sözel Dilsel zekaların yanı sıra kişiler arası, müziksel-ritmik, görsel-uzamsal, içsel, bedensel-kinestetik ve doğa gibi diğer zeka alanlarının da ortaya çıkmasını sağlar.

- Yaratıcılıklarını geliştirir.
- İşbirliği içinde olacakları, grup çalışmalarına yatkınlıklarını artırır.
- çalışabilme becerilerini geliştirir.
- İyi, güzel ve doğruyu yapma çabalarını artırır.
- Analiz, sentez ve değerlendirme becerilerini geliştirir.
- Kendini ve karşıyı eleştirme becerilerini geliştirir.
- Yazılı ve sözlü anlatım becerilerini geliştirir.
- Yorum yapma becerilerini geliştirir.
- Derslere sıkılmadan, zevkle katılmalarını sağlar.
- Kendi kendilerine bir şeyler üretmelerini sağlar.

- Her alanda gelişmelerine yardımcı olur.
- Sorumluluk duyguları gelişir.
- Başarmanın hazzına varmalarını sağlar
- Okula aidiyetlerini artırır.
- Kendilerini ifade edebilmelerini sağlar.
- Çalışmalarını ailesi ve başkaları ile paylaşacağını bilmesi onu daha

özenli ve dikkatli olmaya iter. Bu da portfolyo dosyalarının onlar için özel olmasını sağlar.

- Farklı düşünebilmeleri ve içsel dünyalarını ortaya koyabilmelerini sağlıyor.

- Öğrenciyi monoton bir çalışmadan kurtarır. Zevkle çalışmalarını sağlar.

- Öğrencinin anne ve babasının karşısına, yazılı ve sözlü notlarının dışında, kendi emeği ile hazırladığı çalışmalarla çıkması onlara zevk verir.

- Öğrenciler çalışmaları daha iyi kavradıklarından öğrendikleri daha kalıcı olur.

- Ailesine söyleyemediği şeyleri çalışmalarında ifade eden öğrencinin ailesi ile ilişkileri gelişir.

- Akademik özelliklerinin yanı sıra kişilik özelliklerinin hepsi bir bütün olarak ortaya çıkar.

10. “Portfolyo değerlendirme yöntemi”nin veli için faydaları nelerdir?

- Çocuklarını daha iyi tanımalarını, onların iç dünyalarının ve yeteneklerinin farkına varmalarını sağlar.
- Çocuklarının diğerlerinden ayrı bir birey olarak görüldüğünün farkına varırlar.
- Her çocuğun gelişiminin ayrı ayrı ortaya konduğunun farkına varırlar.
- Çocuklarına bakış açıları değiştiğinden aile içindeki iletişimde değişir ve gelişir.
- Çocuklarının ilgi ve ihtiyaçlarının farkına varırlar.
- Çocukları ile paylaştıkları çok özel anlar olarak ilerde hatırlayacakları bir deneyime sahip olurlar.
- Okulda yapılanlardan haberdar olurlar ve okula ilgileri artar.
- Çocukları ile daha fazla ilgilenmeye başlarlar.
- Aile ile geçirilen anarın önemini kavrayıp bunu daha sık kendi aralarında da gerçekleştirmek isteyebilirler.
- Okul ile ilgili en önemli şeyin sadece derlerden alınan notlar olmadığını farkına varırlar.

11. “Portfolyo değerlendirme yöntemi”nin dezavantajları nelerdir?

- Çalışma kağıtları fazla olursa öğrencilerde bıkkınlık yaratabilir.
- Sistemli çalışılmazsa dosyalama konusunda problem yaşanabilir.
- Türk eğitim sisteminde müfredatın yoğunluğu ve bundan dolayı yeterli zamanın olmayışından dolayı uygulanması zor.
- Öğretmen ve öğrencinin zamanını alıyor.
- Türk Eğitim Sistemindeki sınavlar düşünüldüğünde öğrencilerin hızlı bir test tekniği öğrenmelerini engelleyebilir.
- İki değerlendirmenin (klasik ve portfolyo değerlendirmesi) bir arada yürütülmesi zor ve zaman kaybına yol açabilir.

12. Okulunuzda “portfolyo değerlendirme yöntemi”nin uygulanmasıyla ilgili değişmesini istediğiniz (eklemek ya da çıkarmak istediğiniz) şeyler var mı?

- Küçük sınıflarda çalışma kağıtları kitap şeklide olsa ve sadece seçilen çalışmalar içlerinden alınsa dosyalama ve değerlendirme daha kolay olabilir.
- Çalışma kağıtları daha az ve öz olabilir.
- Veliler portfolyo değerlendirme yöntemi hakkında daha fazla bilinçlendirilip çocuklarının çalışmalarını daha yakından takip etmeleri sağlanabilir.
- Ünitelerin içerdiği konuların azaltılması bu yöntemi daha etkili uygulamamızı sağlayabilir.

- Alt yapı biraz daha iyi oluşturulup, okula yeni gelecek öğretmenler için sistem daha bilinçli bir şekilde uygulama örnekleri ile birlikte anlatılabilir.

13. “Portfolyo değerlendirme yöntemi”ni okullarında uygulamak isteyen öğretmenler için önerileriniz nelerdir? nelere dikkat etmeleri gerekir?

- Konu ile ilgili ciddi ve uygulamalı bir eğitim almaları gerekir.
- Çalışma kağıtlarının çok fazla olmamasına dikkat etmeliler.
- Çalışma kağıtlarının öğrenciyi daha iyi tanıyabilmek amacıyla, her türlü zeka alanına hitap edecek şekilde, kitaplardakinden farklı, öğrencinin gizil güçlerini ortaya çıkarmayı amaçlayacak şekilde profesyonelce hazırlanmış olmalı.
- Çalışma kağıtlarından çok yönlü, öğretim, pekiştirme ve değerlendirme amaçlı olarak, faydalanmalılar.
- Konu ile ilgili doküman , kitap araştırmalı ve okumalılar.
- Portfolyo değerlendirmesini uygulamakta olan kişilerle görüşmeliler.
- Bu bir süreç meselesi ve uyguladıkça yerine oturan bir sistem. Bu nedenle uygulamada karşılaştıkları sorunları not etmeli, çalışma kağıtlarında eksik olan yerleri belirleyip işaretlemeli ve bunları düzeltmeye çalışmalılar.
- Çalışma kağıtlarına mutlaka öğrencileri motive edici kelimeler yazmalılar.
- Öğrencilerden ne istediklerini açık bir şekilde belirtmeliler.
- Portfolyo sunum gününde on beş dk çocuklarını veliye anlatmak için yeterli olmadığından veliler ile mutlaka farklı zamanlarda da görüşmeliler.

- Öğrenciye rehber olmalılar
- Bazı çalışmalarını öğrenci ile birlikte yapmalılar.
- Çoklu zeka ve portfolyoyu bir arada uygulamalıdır. İkisi birbirini tamamlayan uygulamalar ve birlikte yapıldıklarında çok daha anlamlı sonuçlar ortaya çıkıyor.

- Çalışma kağıtlarını her sene yeniden gözden geçirmeliler.
- Veliler “portfolyo değerlendirme yöntemi” konusunda daha fazla bilinçlendirilmeli
- Önce bu işi çok iyi öğrenmeli ve alt yapı tam olarak bu işe girişmeliler.

14. “Portfolyo değerlendirme yöntemi”ni okullarında uygulamak isteyen yöneticiler için önerileriniz nelerdir? nelere dikkat etmeleri gerekir?

- Portfolyo değerlendirmesini uygulayan okulları incelemeleri, örnekleri görmeleri ve öğretmenlerine sistemli bir başlangıç yaptırmaları gerekir.

- “Portfolyo değerlendirme yöntemi” ile ilgili düzenlenen seminerlerin süreç içine yayılması ve uygulamalı örnekler içermesi gerekir.

- Başlangıçta uygulamayı pilot bir sınıfta başlatıp, aksayan noktaları tespit edip düzelttikten sonra tüm okulda uygulamaya başlamalıdır.

- Konu ile ilgili araştırma yapmalı, doküman ve kitaplar toplamalıdır.

- Öğretmene ve öğrenciye zaman tanımalı çok hızlı hareket etmemeli ve uygulamanın takibini iyi yapmalıdır.

- Öğretmenler ile birlikte onlar da seminerlere katılmalı ve kendileri de portfolyo değerlendirmesinin ne demek olduğunu çok iyi öğrenmelidir.
- Velilere de portfolyo değerlendirmesi ile ilgili seminerler verilmeli.
- Okulun yapısının ve çevredeki insanların araştırılarak seminer konularının ve sürelerinin belirlenmesi gerekir.
- Çevredeki insanlar konu hakkında bilgilendirilip, alt yapı hazırlandıktan sonra uygulamaya başlanması gerekir.

Yönetici Görüşleri: Burada yöneticilerin görüşme formundaki sorulara verdikleri yanıtlar sunulmuştur. Yöneticilerin görüşme formundaki sorulara verdikleri yanıtlar genelde birbirlerinden farklı olduğundan yanıtların frekanslarını verilmemiştir.

1. Okulunuzda “portfolyo değerlendirme yöntemi” uygulamaya nasıl karar verdiniz?

- Çoklu zeka uygulanan bir okulda süreç içinde değerlendirmenin yapılabilmesi için portfolyo değerlendirmesinin mutlaka uygulanması gerektiğini düşündük.
- Araştırmalar yaparak “portfolyo değerlendirme yöntemi” hakkında bilgi sahibi olduktan sonra bu yöntemi uygulamaya karar verdik.
- Portfolyo değerlendirmesi hakkında bilgi sahibi olduktan sonra mutlaka sistemin içerisine girmesi gerektiğini, olmazsa olmaz olacağını düşündük.

- Öğrencilerin bireysel gelişimlerinin takibini en iyi bu yöntemle yapabileceğimize karar verdik.

2. a) Okulunuzdaki öğretmenler “portfolyo değerlendirme yöntemi”ni uygulayacaklarını duyduklarında nasıl tepkiler verdiler?

- Yeniliklere çok açık bir toplum değiliz. Fakat olaylar başlayıp da karşılılarına güzel şeyler çıkınca, öğrenci gelişimini veli ve öğrenci ile birlikte izleyip, öğrencinin ilgili ve yetenekli oldukları alanları, orta düzeyde ya da geri kalmış olan vasıflarını daha rahat gördüklerini fark edince kendileri de bu yöntemi daha çok benimsedi.

- Her şeyden önce kelimenin kendisi yabancıydı. Portfolyo ne anlama geliyor, bu nasıl bir şey, yine bir angarya geliyor gibi bir bakış açısı vardı. Ancak zaman içinde onları bunun gerekliliğine inandırdık.

- Bir direnç ile karşılaştık. Öğretmenler bunu artı bir iş yükü olarak gördü başlangıçta. Daha sonra portfolyo değerlendirmesinin ne kadar faydalı olduğuna kendileri de inandı.

- Öğretmenler tepki verdi. Bu yöntemi klasik değerlendirme ile birlikte uygulamalarının çok büyük bir zaman kaybına yol açacağını, klasik değerlendirmeden ise sınav sistemimizden dolayı asla vazgeçemeyeceklerini düşündüler.

- Konu kendilerine çok yabancıydı ve sıkıntı yaşadılar. Ancak Program Geliştirme Bölümümüz ve dışarıdan gelen uzmanlar eşliğinde bu sıkıntıları çok kolay aştık.

b) Bu tepkilere sizin yaklaşımınız nasıl oldu?

- Yavaş yavaş onları ikna etmeye çalıştık. Program Geliştirme Bölümümüzün hazırladığı formları öğretmenlerimizin onayına sunarak, onların fikirlerini alarak “portfolyo değerlendirme yöntemi” hakkındaki önyargılarını yenmeye çalıştık.

- Öğretmenlere “portfolyo değerlendirme yöntemi”nin yararlarını her defasında tekrar anlatarak kabul ettirdik.

- Program Geliştirme Bölümümüz ile birer bir çalışmalarını sağladık.

- İnsanların belli alışkanlıkları var ve alışkanlıklardan vazgeçmek kolay değildir. Zaman alıcı bir iştir ve biz bu zamanı onlara verdik.

- Öğretmenlere isim olarak yabancı geldiği için beklide bu küçük tepkiler oluştu. Ancak sonradan öğrenci gelişiminin kaydının tutulması ve görsel olarak sunulması anlamına geldiği anlaşılınca tepkiler de yavaş yavaş kayboldu. Biz de bu süreç içinde mümkün olduğunca öğretmenler ile bir arada çalışmaya ve onlara yardımcı olmaya çalıştık.

- Sabırlı davrandık ve onlardan hemen her şeyi aynı anda yapmalarını beklemedik. Uygulamaları yavaş yavaş sürecin içine kattık.

- Onlara sabırlı olmalarını ve yavaş yavaş bu sistemi uygulamaya başlamalarını, uyguladıkça kendilerinin de bu sistemi seveceğini söyledik. Nitekim de öyle oldu ve şu anda öğretmenler bu değerlendirme biçiminden oldukça memnundur.

- Öğretmenler ile küçük gruplar halinde konuştuk ve onlara yapacakları şeylerin eskiden yapmış oldukları şeylerden çok da farklı olmadığını anlattık.

3. Okulunuzda “portfolyo değerlendirme yöntemi”nin daha etkili kullanabilmesi için okulunuz öğretmenlerine yeni seminerler vermeyi düşünüyor musunuz?

- Eğitim süregelen bir olgudur ve bu nedenle öğretmenlerimize bu konuda yeni seminerler vermeyi düşünüyoruz.

- Program geliştirme bölümümüzün verdiği seminerlerin devamını düşünüyoruz.

- Öğretmenlerimiz bu işi artık biliyorlar ancak zaman içerisinde bazı noktalar ihmal edilebilir ya da unutulabilir. Bu nedenle eğitimlerin devamlılığı ve tekrarı çok önemlidir.

- Yapılan uygulamalar hakkında öğretmenlerimizin, dışarıdan gelen uzmanların ya da Program Geliştirme Bölümümüzün bizimle ve meslektaşlarıyla paylaşmak istedikleri güzel örnekler, hoş anekdotlar olabilir. Bu paylaşımların yapılabilmesi için ufak toplantılar yapmayı düşünüyoruz.

4. “Portfolyo değerlendirme yöntemi” konusunda siz de eğitim aldınız mı? nasıl bir eğitim aldınız?

- Bu okula gelmeden önce hakkında bilgi sahibi olduğum ve uyguladığım bir sistemdi. 1993-1998 yılları arasında Fransa’da görev yaptığım sırada “portfolyo değerlendirme yöntemi” ile tanıştım. Orada kasaba okullarından merkez okullarına kadar yıllardır uygulanmakta olan bir sistem. İstanbul Kültür Koleji’nde çalıştığım dönemde ise yabancı bir eğitim danışmanının eşliğinde bu sistemi uyguluyorduk.

- Okulda uygulamaya başlamadan önce bu sistemi uygulayan okulları inceledik ve öğretmenler ile beraber biz de seminerlere katıldık.

5. Sizce “portfolyo değerlendirme yöntemi” nedir?

- “Portfolyo değerlendirme yöntemi” farklı bir değerlendirme biçimidir. Klasik sistemdeki 1-5 arasındaki notlarla değerlendirmede tüm öğrenciler bir kalıbın içine sokulmaya çalışılmakta, bireysel farklılıkları göz önüne alınmamaktadır. Öğrencilerin bireysel farklılıklarının hem öğrencilerin kendilerine, hem öğretmenlerine, hem velilerine, hem de arkadaşlarına bir şekilde gösterilmesi gerekmektedir. Portfolyo değerlendirmesi bunu yapabilmemizi sağlamaktadır.

- Klasik değerlendirme yöntemi geçerliliğini kaybetmiştir. “Portfolyo değerlendirme yöntemi” öğrencilerdeki bireysel farklılıkların farkına varılmasını sağlayan bir süreç değerlendirmesidir.

- Öğrencilerin eğitim hayatları boyunca yaptıkları çalışmaların örneklendirilerek dosyalanması ve arşivlenmesidir. Bu şekilde kişisel gelişimlerinin takip altında tutulabilmesidir.

- Her öğrencinin sene başından sonuna kadar gelişimi gösteren, öğrencinin ailesini de içine alan bireysel bir değerlendirme biçimidir.

- Çoklu zeka ile eğitim yapan bir kurumda öğrencileri bireysel farklılıklarına göre süreç içinde değerlendirmedir.

- Portfolyo taşınabilen kağıt anlamına gelmektedir. Taşınabilen kağıtlar sınıf içindeki eğitim ve öğretime uygun olarak üretilmiş kağıtlardır. Öğrenciler bu şekilde kendilerine ait düşünce sistemlerini ve öğrenme şekillerinin ip uçlarını vermektedir. Öğretmen “portfolyo değerlendirme yöntemi” ile daha kolay bir şekilde bunların farkına varabilir ve bunları öğrencinin velisi ve diğer öğretmenleri ile paylaşabilir. Aile ve öğretmenler bu şekilde sağlıklı bir iletişim içine girebilirler.

- Zaten daha önceden öğrenci bireysel dosyaları tutuyorduk. Portfolyo dosyaları da hem öğrencilerin bireysel dosyalarındaki bilgileri içeren hem de onların akademik gelişimlerini yansıtan dosyalardır. Yani “portfolyo değerlendirme yöntemi” öğrencinin her yönü ile gelişimini değerlendirmemizi sağlayan bir yöntemdir.

6. Portfolyo sunum günlerini planlarken nelere dikkat ediyorsunuz?

- Okulda üç tip değerlendirme yapıyoruz. Bunlardan biri dönem sonlarında verilen karnelere yönelik değerlendirme, diğeri her dönemin ortasında

verilen ara karneye yönelik değerlendirme, üçüncüsü ise portfolyo değerlendirmesi. Portfolyo sunum günlerini planlarken bu üç değerlendirmenin çakışmamasına dikkat ediyoruz. Portfolyo öncelikli değerlendirmemiz ancak sadece portfolyo değerlendirmesine yönelik bir değerlendirme yapacağız diyemiyoruz. Eğitim sistemimiz içerisinde yapmamız gereken diğer klasik değerlendirmeleri tamamen devre dışı bırakmıyoruz. Bunun için henüz alt yapı tam oluşturulmuş değil. Bu nedenle planlama yaparken iç içe olmalarına, birbirleriyle çakışmalarına ve farklı zaman dilimleri içerisinde olmalarına dikkat ediyoruz.

- Plan ve program içinde olmasına dikkat ediyoruz. Mümkün olduğunca öğrencilerin başarılarının onure edilmesini sağlamaya çalışıyoruz.
- Anne ve babanın portfolyo sunum gününe birlikte gelmesini sağlayabilmek için zamanı öğrencilere göre ayarlıyoruz.
- Veliye kolaylık olması amacıyla okulda kardeşi olan öğrencilerin portfolyo sunum saatlerini arka arkaya getirmeye çalışıyoruz.
- Öğretmenin, öğrencinin ve velinin rahatça konuşabilecekleri ve kendilerini ifade edebilecekleri rahat bir atmosfer yaratmaya çalışıyoruz.

7. “Portfolyo değerlendirme yöntemi”nin öğretmenler için faydaları nelerdir?

- Öğretmen tüm öğrencilerine aynı gözle bakmak yerine onları incelemek ve bireysel farklılıklarını öğrenmek durumunda kalıyor. Öğrencilerine bir fabrikadan çıkmış, eşit bireyler gibi davranmayan öğretmen eğitimin kalitesine,

çocuğun yetiştirilmesine ve yarınlaraya yetiştirilmesine daha objektif gözle bakar. Kendi başarısı ile birlikte çocuğun başarısı ve sınıf hakimiyeti artar. Dolayısıyla mutlu bir öğretmen olur ve mutlu öğretmenler de mutlu öğrenciler yetiştirirler.

- Öğrencinin kişisel gelişimini somut olarak görebildiğimizden, öğrencinin nerede iyi olduğunu, nerede takıldığını bire bir görebiliyoruz. Bu da öğretmene bir rehber oluyor. Öğrencisine davranışlarını ona göre ayarlayıp, öğrenciye yön verebiliyorlar.

- Okulumuzda çivileme sistemi uygulandığından öğrencinin bir sınıftan diğer sınıfa geçerken öğretmen değiştiriyor. Bu durumda her öğretmenin her sene öğrencilerini yeniden tanıması gerekiyor. Bir öğretmenin öğrenci hakkında en iyi bilgi alabileceği kişi o öğrencinin bundan önceki öğretmenidir. Ancak o da sınırlı olarak öğrencisini yeni öğretmenine anlatacaktır. Portfolyo değerlendirme yöntemi ile öğretmenin eski öğrencisi hakkında yeni öğretmenine bilgi vermesine gerek kalmıyor. Çünkü zaten yeni öğretmen, o öğrencinin portfolyo dosyasını inceleyerek eski öğretmenin verebileceğinden çok daha ayrıntılı ve objektif bilgiye sahip olmuş oluyor.

- Aile ve öğretmen arasındaki iletişim geliyor. İki taraf da kendini daha rahat ifade ediyor.

8. “Portfolyo değerlendirme yöntemi”nin öğrenciler için faydaları nelerdir?

- Öğrenci kendini keşfeder, kendine inanır ve güvenir.

- Kendi sorumluluklarında olan bu dosyalama sistemi içinde yaptıklarının farkına varabiliyor. Güzel yaptıklarının ve hatalarının ayırımına vararak hatalarını düzeltme çabası içine girebiliyor.

- Farklılıklarının farkına varır. Ben neden arkadaşlarım gibi bunları yapamıyorum yerine, ben arkadaşlarımdan farklı olarak bunları yapabiliyorum diyebilir.

- Öğrenci ilk başta kendinden istenen çalışmaları yapmakta zorlanabiliyor. Ancak zaman geçtikçe öğrenci de yapılan çalışmalara alışıyor ve ilk başlarda zorlandığı şeylerin aslında o kadar zor olmadığını ve kolaylıkla yapabildiği gördükçe kendisine güveni artıyor.

9. “Portfolyo değerlendirme yöntemi”nin veliler için faydaları nelerdir?

- Veli de çocuğunun farklılıklarının farkına varıyor ve eğer veliyi “portfolyo değerlendirme yöntemi”nin yararına inandırabilirsek bir başka velinin çocuğu ile kendi çocuğunu kıyaslamaktan vazgeçiyor.

- “Portfolyo değerlendirme yöntemi” ile doktor yetiştireceğim, mühendis yetiştireceğim bakış açısından veliyi kurtarabiliriz. Toplumun sanatçılara da ihtiyacı var.

- Eğitim öğretim içerisinde, acaba çocuğum ne öğrendi endişesini yaşamıyorlar. Çünkü çocuklarının öğrendiklerini çok rahat bir biçimde görebiliyorlar.

- Velinin çocuğunda bildiğini sandığı yönleri vardır. Portfolyo sunum günleri sırasında veliler çocuklarının aslında kendi düşündüklerinden çok daha farklı yönleri olduğunu keşfediyorlar ve çocuklarına bakış açıları değişiyor.

- Çocuklarının okulda bir birey olarak görüldüğünü fark ediyorlar. Onlarda çocuklarının ilgi ve isteklerini fark edip, çocuklarına bir birey olarak davranmaya başlıyorlar.

10. “Portfolyo değerlendirme yöntemi”nin dezavantajları nelerdir?

- Klasik değerlendirme ve portfolyo değerlendirmesini bir arada yürütmek oldukça zor. Dışarıda bir sınav sistemi ve sınav kaygısı var. Veli, başarı kriterinin nota bağlı olarak yapıldığı bir değerlendirmenin beklentisi içinde. Öğretmenin başarısı, bir çok kurumda öğrencinin sınavlarda aldığı notlara bağlı olarak değerlendiriliyor. Bu durumda bir çelişki yaşanıyor. Öğretmen kendini hem kuruma hem de veliye ispatlamak durumunda kalıyor. Oysa portfolyo değerlendirmesinde öğrencinin sınav başarısından çok, bireysel yeteneklerinin açığa çıkarıldığı ve bunların geliştirildiği, hatta zeka alanlarından hangisi açıksa o kanaldan girerek öğrenciye bir şeyler öğretmek istediğimizi veliye çok fazla ikna edemiyoruz. Zaman içerisinde sistemin yerleşeceğini düşünüyorum. Bu sistem Türkiye için çok yeni, Gaziantep için bir ilk.

- Eğitimcilerin ve ailelerin konuya çok fazla hakim olmadan ve inanmadan konunun içine itilmesinin yaratacağı olumsuzluklar geçiş dönemlerinde

tepkilere yol açar ve başarıyı engeller. Kurum içinde değişik seslerine çıkmasına ve sürecin uzamasına neden olur. Bu nedenle eğitimcinin çok iyi eğitilmesi gerekir.

- Kendimizi mevcut olan sistemden soyutlayamıyoruz. Bu nedenle de hem eğitim sistemimizin gerektirdiklerini yapıp hem de yeni bir şeyler yapmak zor ve vakit alıcı ama bir o kadar da keyifli.

- Başlangıçta yapılan çalışmalar öğretmenlere bir angarya gibi görünse de bu bir dezavantaj olamaz. Çünkü sistem yerine oturdukça öğrenci de kendi üzerine düşen sorumluluğu üstleniyor.

11. Okulunuzda “portfolyo değerlendirme yöntemi”nin uygulanmasıyla ilgili değişmesini istediğiniz (eklemek yada çıkarmak istediğiniz) şeyler var mı?

- Zaman içerisinde uygulamalar oturdukça değişmesi değil gelişmesi gereken şeyler var.

- Gelişen teknoloji içerisinde yapmamız gereken her türlü yeniliğe açığız. Şu anda uyguladığımız portfolyo ilk başladığımız günkü gibi değildir. Sistem kendi kendini yeniliyor. Öğretmenlerimizden, Program Geliştirme, Rehberlik ve Ölçme Değerlendirme Bölümlerimizden gelen öneriler çerçevesinde dosyalarımızı zenginleştiriyoruz.

12. “Portfolyo değerlendirme yöntemi”ni sınıflarında uygulamak isteyen öğretmenler için önerileriniz nelerdir? nelere dikkat etmeleri gerekir?

- Gözlerini kapatarak hiç korkmadan bu işin içine girsinler ki, mesleklerinde yaptıkları icraatın hazzını tatsınlar.
- Portfolyo değerlendirmesinin ne olduğunu çok iyi öğrenmeleri gerekir.
- Bu yöntemi uygulayan kurumları ve örnekleri iyi incelemeleri gerekir.
- İşi benimsemeliler. İyice benimsemeden bu yöntemi uygulamaya girişmemeliler.
- “Portfolyo değerlendirme yöntemi” ile birlikte, değişik öğretim yöntem ve tekniklerine, özellikle proje tabanlı ve işbirlikçi öğretime, çok iyi hakim olmaları gerekir.
- Kendilerini sürekli geliştirmeli, sürekli yeni çıkan yayınları okumaları gerekir. Yani çağı iyi takip etmeliler. Çünkü bu yöntem ile değerlendirilen öğrenciler, klasik değerlendirme yöntemleri ile yetişmiş öğrencilerden çok daha araştırmacı ve yaratıcı olarak yetiştiklerinden öğretmenin de çok iyi bir gözlemci ve araştırmacı olması gerekir.
- Veliyi iyi tanımalıdır. Velileri mümkün olduğunca okulda yapılanlara dahil etmeye çalışmalıdır.

13. “Portfolyo değerlendirme yöntemi”ni sınıflarında uygulamak isteyen yöneticiler için önerileriniz nelerdir? nelere dikkat etmeleri gerekir?

- Bir okulun başarısı, öğretmen ve öğrencinin mutluluğuna bağlı ise bunu sağlayacak unsurların bir tanesi de portfolyodur. Portfolyoyu uygulayarak güzel oluşumlar elde edip, kısa sürede başarıya ulaşabilirler. Sadece bunu başlatmaktan korkmamaları gerekir.
- Yönetici işi iyi bilmelidir. Eğer bilmiyorsa öğretmeninden bu işi yap beklentisi içine giremez. Önce kendi öğrenmelidir.
- Öğretmenlerini iyi tanımalıdır. Bu yöntemde öğretmene çok büyük bir rol düşmektedir ve yönetici bunu yapabilecek öğretmenleri seçmelidir. Bu yöntemi araştırmaya ve öğrenmeye meraklı öğretmenler çok daha iyi uygulamaktadır.
- Öğretmenlerin yanı sıra veliye de “portfolyo değerlendirme yöntemi” hakkında bilgi vermek için seminerler düzenlemelidir. Veli bu işin çok önemli bir ayağıdır ve asla ihmal edilmemelidir.

BÖLÜM V

5. ÖZET, SONUÇLAR VE ÖNERİLER

Bu bölümde, “portfolyo değerlendirme yöntemi” uygulayan ana sınıf ve ilköğretim birinci kademe öğretmenleri ile yöneticilerinin söz konusu uygulama ile ilgili görüşlerinden elde edilen bulgular üzerinde durulmuş ve öneriler getirilmiştir.

1.1. Özet

Öğrencilerin her biri ayrı bir bireydir. Kendilerine has özellikleri ve öğrenme kapasiteleri vardır. Her biri farklı öğrenir ve onların ne bildiğini, nasıl öğrendiğini, ilgi alanlarını, yeteneklerini, kişilik özelliklerini anlayabilmek onları kendi özelliklerine uygun bir şekilde değerlendirerek mümkün olabilir. Bu da okullarımızda “portfolyo değerlendirme yöntemi”nin uygulanması ile sağlanabilir.

“Portfolyo değerlendirme yöntemi” klasik değerlendirme yöntemlerine kıyasla öğrencinin gelişiminin bütün yönleriyle daha sağlıklı izlenebilmesi, öz disiplin ve sorumluluk bilincinin geliştirilmesi, kendi kendini değerlendirme becerisine ulaşması, yeteneklerini sergilemeleri ve ilgi alanlarını çoğaltmaları, yaratıcılıklarını geliştirmeleri, öğrencinin gelecekteki öğretmenlerine bilgi sunması, öğretmenin, her bir öğrencinin gelişimleri ile ilgili müsvedde, karalama, düzeltme ve sonuca giden performansının dönem sonunda geniş bir kaydının elinde olmasını sağlaması, öğretmenler arası öğretim materyallerinin ve tekniklerinin paylaşımına

katkıda bulunması, veli ile olan iletişimi arttırması, velinin katılım ve geri bildirimini sağlaması açılarından önemlidir.

“Portfolyo değerlendirme yöntemi” genel olarak öğrencinin çalışmaya ve okula ilişkin tutumunu etkileyecek kararlar almasına yönelik paylaşımcı bir yaklaşımı teşvik etmekte, öğretmeni standart testlerin sınırlamalarından kurtarmakta, öğrencilerin ufkunu genişletme ve her bir öğrencinin var olan yapısını geliştirme olanağı tanımakta; böylece öğretmenlerin öğrenciler üzerine odaklanabilmesini ve öğrencilerle yakın ve sürekli ilişkiler kurabilmesini sağlayabilmektedir.

Bu araştırmada öncelikle literatür taraması yapılmış, ardından Likert tipinde, beşli dereceleme ölçeğinde, “Portfolyo Değerlendirme Yöntemi Anketi” geliştirilmiş, 19 öğretmen ve 6 yöneticiye uygulanmıştır.

Araştırmanın birinci alt problemi doğrultusunda; anket maddelerine katılımcıların vermiş oldukları yanıtlar incelendiğinde; öğretmen ve yöneticilerin cinsiyetlerinin, eğitimci olarak toplam çalışma sürelerinin ve mezun oldukları okulların onların öğretmen, öğrenci ve veli maddeleri ile ilgili düşüncelerini etkilemediği ancak öğretmen ve yöneticilerin üstlenmiş oldukları görevlerin onların öğretmenler ile ilgili olan maddeler hakkındaki düşüncelerini etkilemediği halde öğrenciler ve veliler ile ilgili olan maddeler hakkındaki düşüncelerini etkilediği görülmüştür. Yöneticilerin, öğrenciler ve veliler ile ilgili olan maddelerin gerçekleştirilebileceğine öğretmenlerden daha olumlu baktıkları araştırmanın birinci alt problemi doğrultusunda bulunmuştur.

Araştırmanın ikinci alt problemi doğrultusunda; anket maddelerine öğretmen ve yöneticilerin vermiş oldukları yanıtlar incelendiğinde öğretmen ve yöneticilerin üstlenmiş oldukları görevlerin, onların 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 11, 14 ve 24. maddelere ilişkin görüşlerini etkilediği ancak 8, 9, 10, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22 ve 23. maddelere ilişkin görüşlerini etkilemediği tespit edilmiştir.

Araştırmanın üçüncü alt problemi doğrultusunda; öğretmen ve yöneticilere uygulanmak üzere yarı yapılandırılmış, “Portfolyo Değerlendirme Yöntemi Öğretmen Görüşme Formu” ve “Portfolyo Değerlendirme Yöntemi Yönetici Görüşme Formu” oluşturulmuştur. Oluşturulan görüşme formları 19 öğretmen ve 6 yöneticiye uygulanmıştır. 10 ile 15 dk arasında süren görüşmeler teybe kaydedilmiştir. Özel Sanko Okulları ana sınıfı ve ilköğretim birinci kademe öğretmenleri ile yöneticilerinin “portfolyo değerlendirme yöntemi”ni nasıl uyguladıkları hakkındaki görüşleri ve bu yöntemi uygulamak isteyen okulların öğretmen ve yöneticilerine önerileri, teyp kasetleri tek tek dinlenerek, öğretmenler ve yöneticiler için ayrı ayrı yazılmıştır. Öğretmenlerin ve yöneticilerin görüşme formlarına verdikleri yanıtlar birbirlerinden farklı olduğu için her birinin cevapları ayrı ayrı yazılmıştır.

5.2. Sonuç

Araştırmanın problemi doğrultusunda Özel Sanko Okulları ana sınıfı ve ilköğretim birinci kademe öğretmenleri ile yöneticileri üzerinde “portfolyo

değerlendirme yöntemi” hakkında yapılan araştırmadan elde edilen bulgulara dayanarak şu bulgulara ulaşılmıştır.

“Portfolyo değerlendirme yöntemi uygulayan ana sınıfı ve ilköğretim birinci kademe öğretmenleri ile yöneticilerinin söz konusu uygulamaya ilişkin görüşleri nasıldır?” problemine ilişkin sonuçlar şunlardır:

1. Öğretmen ve yöneticilere yapılan anket bulgularından elde edilen sonuçlar;

- Deneklerin üstlenmiş oldukları görevler onların “portfolyo değerlendirme yöntemi” hakkındaki düşüncelerini etkilemektedir. “Portfolyo değerlendirme yöntemi” hakkında yöneticiler öğretmenlerden daha olumlu düşünmektedirler.

- Yöneticiler portfolyo değerlendirmesinin; öğrencinin yaratıcılığını geliştirmesini sağladığına, günümüz koşullarında uygulanması kolay bir yöntem olduğuna, aile ve öğretmen arasındaki ilişkinin güçlendirilmesini sağladığına, uygulanmasının uzun bir zaman süreci gerektirdiğine, öğrencinin geleneksel değerlendirme yöntemlerinin kullanılmadığı alanlardaki öğrenimlerinin belgelenmesini sağladığına, öğrencinin kendisine ilişkin ileriye dönük hedefler belirleme fırsatını elde edeceğine, öğrencinin çok yönlü gelişiminden ailenin haberdar olmasını sağlayacağına, öğrenciye işbirliği içerisinde bir ekip olarak çalışmayı öğreteceğine, her öğrenciye başarıma fırsatı verecek ortam oluşturacağına,

öğrenci başarısının değerlendirilmesinde tek başına yeterli bir yöntem olduğuna, bu yöntem ile her öğrenciye biricik birer insan muamelesi yapıldığına, öğrencilere toplum içinde konuşma ve sunum yapma becerisi kazandırdığına, Özel Sanko Okulları'nda etkili bir şekilde uygulandığına ve portfolyo değerlendirme yöntemine geçişin kendileri için kolay olduğuna öğretmenlerden daha çok inanmaktadırlar.

2. Öğretmen ve yöneticiler ile yapılan görüşmelerden elde edilen bulgulara dayanarak şu sonuçlara varılmıştır:

- “Portfolyo değerlendirme yöntemi”nin uygulanabilmesi için uygulamalı seminerler gerekmektedir. Bu seminerler zaman zaman tekrarlanmalıdır.
- Veliler “portfolyo değerlendirme yöntemi” konusunda bilgilendirilmelidir.
- “Portfolyo değerlendirme yöntemi” alışılmışın dışında bir yöntem olduğundan başlangıçta bu yöntemi uygulamanın zor olduğu düşünülmekte ancak zaman geçtikçe her şey yerine oturmakta ve öğretmenlerin vazgeçemeyeceği bir sistem haline gelmektedir.
- İlk başlarda öğrenci çalışmalarını dosyalamak biraz zaman almakta ancak öğrenciler bu sisteme kolay adapte olmaktadır. Küçük sınıflarda dosyalama sistemini kullanmak büyük sınıflardan daha zor olmaktadır.
- Portfolyo dosyasına konulacak çalışmalar öğrencinin seviyesine uygun olmalı ve gereğinden fazla çalışma kağıdı kullanılmamalıdır.

- “Portfolyo sunum günleri” öğretmenlerin, öğrencilerin, velilerin ve yöneticilerin oldukça hoşuna giden bir toplantı sistemidir.
- “Portfolyo değerlendirme yöntemi” öğretmen, öğrenci ve veli için öğrenciyi tanıma ve bireysel özelliklerine göre değerlendirmede oldukça faydalı bir yöntemdir.
- “Portfolyo değerlendirme yöntemi” Türk Eğitim Sistemindeki müfredatın yoğunluğu ve sınav sistemi yüzünden uygulanması zor olan bir yöntemdir.
- “Portfolyo değerlendirme yöntemi” öğretmenin çok iyi hazırlık yapmasını ve özveri ile çalışmasını gerektiren bir yöntemdir.
- “Portfolyo değerlendirme yöntemi” ile birlikte klasik değerlendirmenin de yapılmaya devam edilişi zaman kaybına yol açabilmekte ancak klasik değerlendirmeden de Türk Eğitim Sistemindeki mevcut düzende vazgeçilememektedir.
- “Portfolyo değerlendirme yöntemi”nin devlet okullarında uygulanması zordur ancak öğretmenlerin ve yöneticilerin iyi bir eğitim almaları ile gerçekleştirilebilir.
- “Portfolyo değerlendirme yöntemi” diğer okulların öğretmenlerine ve yöneticilerine de tavsiye edilebilecek bir yöntemdir.

5.3. Öneriler

Araştırma problemi doğrultusunda elde edilen sonuçlara dayanarak “portfolyo değerlendirme yöntemi”nin uygulanmasını kolaylaştıracak bazı önerilerde bulunulmuştur.

- “Portfolyo değerlendirme yöntemi”ni uygulamaya başlamadan önce mutlaka öğretmenler ve yöneticiler birlikte, uygulamalı seminerler almalı ve bu seminerler zaman zaman tekrarlanmalıdır. Velilere de konu ile ilgili seminerler verilmelidir.
- “Portfolyo değerlendirme yöntemi”ne geçiş aşamasının olumsuzluklarını önlemek için uygulamanın önce bir pilot sınıfta gerçekleştirilmesi yardımcı olabilir.
- Öğretmenlere uygulama ile ilgili somut örnekler sunulmalıdır. Bu örneklerin sınıfta nasıl kullanılacağı ve nasıl geliştirileceği konunun uzmanları tarafından gösterilmelidir. Konu uzmanı ile öğretmenlerin belli bir süre bir arada çalışmaları da faydalı olabilir.
- “Portfolyo değerlendirme yöntemi”ne geçiş aşaması yavaş olmalı. Öğretmenler kendilerini hazır hissetmedikçe yeni uygulamalara geçilmemelidir.
- Küçük sınıflarda kullanılacak çalışma kağıtlarının kitap halinde öğrenciye sunulması, dosyalama sisteminde ortaya çıkabilecek problemleri engelleyebilir.

- Bu konuda çalışma yapmak isteyen araştırmacılar; diğer illerde “portfolyo değerlendirme yöntemi”ni uygulayan okullardaki öğretmen ve yöneticilerin konu hakkındaki görüşlerini alarak bu araştırmanın sonuçları ile kıyaslayabilirler. Bu şekilde olumlu yönlerin ve mevcut aksaklıkların diğer illerdeki öğretmen ve yöneticiler tarafından da yaşanıp yaşanmadığı öğrenilebilir.

- İsteyen araştırmacılar “portfolyo değerlendirme yöntemi” uygulayan okullarda bu yöntemin nasıl uygulandığını, elektronik portfolyoyu mu, klasik portfolyoyu mu; ürün portfolyosunu mu, süreç portfolyosunu mu tercih ettiklerini, portfolyolara hangi çalışmaları dahil ettiklerini; dosyaları ne kadar sıklıkla incelediklerini; portfolyo paylaşım günlerini nasıl düzenlediklerini ve kimlerin bu toplantılara katıldığını vb. araştırabilirler. Böylelikle bu yöntemin Türk Eğitim Sistemi içerisinde daha etkili şekilde nasıl uygulanabileceğini ortaya çıkarabilirler.

KAYNAKÇA

Aydın, İ. P. (2002). **Alternatif Okullar**. 1. Baskı. Ankara: Pegem A Yayıncılık.

Abrenica, Y. *Electronic Portfolios*. Erişim:17.12.2002, <http://edweb.sdsu.edu/courses/edtec596r/students/Abrenica/Abrenica.html>.

Arter, J. A. ve diğerleri. (1995). *Portfolios for Assessment and Instruction*. Erişim: 14.10.2003, Eric, <http://www.ericfacility.net/ericdigests/ed388890.html>.

Bursalıoğlu, Z.(2000). **Okul Yönetiminde Yeni Yapı ve Davranış**. 11. Baskı. Ankara: Pegem A Yayıncılık.

Bümen, N.T. (2002). **Okulda Çoklu Zeka Kuramı**. 1. Baskı. Ankara: Pegem A Yayıncılık.

Caine, R.N. ve Caine, G. (2002). **Beyin Temelli Öğrenme**. 1. Baskı. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.

Çelik, V. (2000). **Okul Kültürü ve Yönetimi**. 2. Baskı. Ankara: Pegem A Yayıncılık.

Duffy, M. L.; Jones, J. ve Thomas, S. W. (1999). *Intervention in School & Clinic: Using Portfolios to Foster Independent Thinking*. 10534512, Vol. 35,

Issue 1. Erişim: 20.11.2003, Ebscohost, http://web13.epnet.com/citation.asp?tb=1&_ug=dbs+0+In+en%2Dus+sid+0B950601...

Genesee, F. ve Upshur, J.A. (1996). **Classroom-based Evaluation in Second Language Education**. 1. Baskı. Cambridge: Cambridge University Pres.

Grace, C. (1992). *The Portfolio and Its Use: Developmentally Appropriate Assessment of Young Children*. Erişim:08.11.2003, Eric, <http://www.ericfacility.net/ericdigests/ed351150.html>.

Hall, B.W. ve Hewitt-Gervais, C.M. (2000). *The Application Of Student Portfolios in Primary-Intermediate and Self Contained-Multiage Team Classroom Environments:Implications for Instruction, Learning and Assessment*. *Applied Measurement in Education*. 08957347, Vol.13, Issue 2. Erişim:08.11.2003, Ebscohost; http://web13.epnet.com/citation.asp?tb=18_ug=dbs+0+In+en%2Dus+sid+0B950601.

Karasar, N. (2000). **Araştırmalarda Rapor Hazırlama**. 10. Baskı. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.

Koca, S. A. ve Lea, H.-J. (1998). *Portfolio Assessment in Mathematics Education*. Erişim: 14.10.2003, Eric, <http://www.ericfacility.net/ericdigests/ed434802.html>.

Mullin, J. A. (1998). *Portfolios: Purposeful Collections Of Student Work*. New Directions For Teaching and Learning, No:74. Jossey-Bass Publishers.

Özguven, İ.E. (2000). **Psikolojik Testler**. 4. Baskı. Ankara: PDREM Yayınları.

Pierce, L.V. ve O'Malley, J.M. (1992). *Performance and Portfolio Assessment for Language Minority Students*. NCBE Program Information Guide Series, Number 9, Spring. Erişim: 6.10.2003, www.findarticles.com.

Saban, A. (2000). **Öğrenme Öğretme Süreci**. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.

Selçuk, Z. (1999). **İlköğretimde Rehberlik**. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.

Şirin, H. (2002). *Portfolyo Değerlendirme Süreci Özel Sanko Okulları Hizmet İçi Eğitim Ders Notları*. Gaziantep.

Sewell, M.; Marczak, M. ve Horn, M. The University Of Arizona: *The Use Of Portfolio Assessment in Evaluation*. Erişim:08.11.2003. <http://ag.arizona.edu/fcr/fs/cyfar/Portfo~3.htm>.

T.C. Millî Eğitim Bakanlığı Eğitim Rehberlik ve Danışma Hizmetleri Genel Müdürlüğü. (2003). *Eğitim Sisteminde Rehberlik ve Psikolojik Danışma Hizmetlerinin Yeri*. Erişim: 10.12.2003, <http://orgm.meb.gov.tr/Rehberlik/Rehyer.htm>.

T.C. Millî Eğitim Bakanlığı Özel Eğitim Hizmetleri Yönetmeliği. (1997). Erişim: 10.01.2004, <http://orgm.meb.gov.tr/Mevzuat/ozelegitimhizyonetmeligi.htm>.

T.C. Millî Eğitim Bakanlığı Özel Eğitim Hizmetleri Yönetmeliği 573 Sayılı Özel Eğitim Hakkında Khk. Erişim: 10.01.2004, <http://orgm.meb.gov.tr/Mevzuat/573.htm>.

T.C. Millî Eğitim Bakanlığı Özel Eğitim Rehberlik ve Danışma Hizmetleri Genel Müdürlüğü. (2001). Millî Eğitim Bakanlığı Rehberlik ve Psikolojik Danışma Hizmetleri Yönetmeliği Erişim: 10.01.2004, <http://orgm.meb.gov.tr/Mevzuat/RehberlikHizmYonetmenligi.htm>.

T.C. Milli Eğitim Bakanlığı Özel Eğitim Rehberlik ve Danışma Hizmetleri Genel Müdürlüğü. (2002). Okul – Veli İşbirliği Konulu Genelge. Erişim: 10.01.2004, <http://orgm.meb.gov.tr/Mevzuat/genelgeler/27OKULaileisbirligi.htm>.

T.C. Milli Eğitim Bakanlığı Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığı. (2004). İlköğretim Türkçe Dersi (1.-5. Sınıflar) Öğretim Taslak Programı. Ankara.

Tekin, H. (2000). **Eğitimde Ölçme ve Değerlendirme**. 14. Baskı. Ankara: Yargı Yayınevi

Türk Dil Kurumu. Güncel Türkçe Sözlük. Erişim:10.01.2004, www.tdk.gov.tr/TDKSOZLUK/SOZBUL.ASP?kelime=otantik&submit1=Ara.

Yavuz, K.E. (2001). **Eğitim ve Öğretimde Çoklu Zeka Teorisi ve Uygulamaları**. 2. Baskı. Ankara: Özel Ceceli Okulları Eğitim Dizisi-1.

EK 1

“Portfolyo Değerlendirme Yöntemi” Anketi

Sevgili meslektaşım;

Elinizde, öğretmenlerin ve yöneticilerin “Portfolyo Değerlendirme” yöntemine ilişkin görüşlerini belirlemek amacıyla hazırlanmış bir anket yer almaktadır. Ankette düşünceleriniz duygularınız ve davranışlarınızla ilgili ifadeler yer almaktadır. Her ifadeyi okuyarak size en uygun olduğunu düşündüğünüz seçeneği işaretleyiniz.

Elde edilen veriler bilimsel amaçla kullanılacaktır. Çalışmada şahıslar değil görüşler önem taşıdığı için ankete isim yazmanıza gerek yoktur.

Anketi doldurmada göstereceğiniz içtenlikten dolayı teşekkür ederim.

Burcu AĞCA

Gaziantep Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü
Eğitim Programları ve Öğretim Anabilim Dalı

I. Cinsiyetiniz?

1. Kadın 2. Erkek

II. Okuldaki göreviniz?

1. Yönetici 2. Öğretmen

III. Eğitimci olarak toplam çalışma süreniz?

1. 0-5 yıl 2. 6-10 yıl 3. 11-15 yıl 4. 16 yıl ve üzeri

IV. Mezun olduğunuz okul?

1. Eğitim Fakültesi 2. Fen Edebiyat Fakültesi 3. Eğitim Enstitüsü
4. Açıköğretim Önlisans 5. Diğer

		Kesinlikle Katılıyorum	Katılıyorum	Kararsızım	Katılmıyorum	Kesinlikle Katılmıyorum
1	Portfolyo değerlendirmesi, öğrencinin kendini değerlendirme becerisi geliştirmesini sağlar.					
2	Portfolyo değerlendirmesi, öğrencinin sorumluluk bilincinin gelişmesini sağlar.					
3	Portfolyo değerlendirmesi, öğrencinin gelecekteki öğretmenlerine bilgi sunar.					
4	Portfolyo değerlendirmesi, öğrencinin yeteneklerini sergilemesini sağlar.					
5	Portfolyo değerlendirmesi, öğretmenler arasında öğretim materyallerinin ve tekniklerinin paylaşımına elverişli bir yöntemdir.					

LÜTFEN ARKA SAYFAYA GEÇİNİZ

		Kesinlikle Katılıyor	Katılıyorum	Kararsızım	Katılmıyorum	Kesinlikle Katılmıyorum
6	Portfolyo değerlendirmesi, öğretmenlere, öğrencinin gelişim aşamalarını bir bütün olarak takip edebilme olanağı verir.					
7	Portfolyo değerlendirmesi, öğrenme süreci içerisinde öğrencinin harcadığı zamanı, performansı, eksiklik ve düzeltmeleri ayrıntılı bir şekilde gösterir.					
8	Portfolyo değerlendirmesi, öğrencinin yaratıcılığını geliştirmesini sağlar.					
9	Portfolyo değerlendirmesi, günümüz koşullarında uygulanması kolay bir yöntemdir.					
10	Portfolyo değerlendirmesi, aile ile öğretmen arasındaki ilişkinin güçlendirilmesini sağlar.					
11	Portfolyo değerlendirmesi, öğrenci çalışmalarına, ailelerin katılma isteklerini artırır.					
12	Portfolyo değerlendirmesinin uygulanabilmesi uzun bir zaman sürecini gerektirmektedir.					
13	Portfolyo değerlendirmesi, öğrencinin geleneksel değerlendirme yöntemlerinin kullanılmadığı alanlardaki öğrenimlerinin belgelenmesini sağlar.					
14	Portfolyo değerlendirmesi öğrenci hakkında velilere güvenilir bir bilgi verme yoludur.					
15	Portfolyo değerlendirme süreci içerisinde öğrenci, kendisine ilişkin ileriye dönük hedefler belirleme fırsatını elde eder.					
16	Portfolyo değerlendirmesi, öğrencinin çok yönlü gelişiminden velinin haberdar olmasını sağlar.					
17	Portfolyo değerlendirmesi, öğrenciye işbirliği içerisinde bir ekip olarak çalışmayı öğretir.					
18	Portfolyo değerlendirmesi, her öğrenciye “başarma fırsatı” verecek ortam oluşturur.					
19	Portfolyo değerlendirmesi, öğrenci başarısının değerlendirilmesinde tek başına yeterli bir yöntemdir.					
20	Portfolyo değerlendirmesi, öğrenciye “toplum içinde konuşma ve sunum yapma” becerisi kazandırır.					
21	Portfolyo değerlendirmesi ile her öğrenciye “biricik” birer insan muamelesi yapılır.					
22	Portfolyo değerlendirmesi, Özel Sanko Okullarında etkili bir şekilde uygulanmaktadır.					
23	Portfolyo değerlendirmesine geçiş benim için kolaydı.					
24	Portfolyo değerlendirmesi, diğer okullara da tavsiye edebileceğim bir yöntemdir.					

EK 2

“Portfolyo Değerlendirme Yöntemi” Öğretmen Görüşme Formu

Adı Soyadı:	Tarih:
Mezun Olduğu Okul:	Görüşme Başlangıç Saati:
Meslekte Çalışma Süresi:	Görüşme Bitiş Saati:
Portfolyo Değ. Uyguladığı Yıl:	

1. Okulunuzda “portfolyo değerlendirme yöntemi”ni uygulayacağınızı duyduğunuzda neler düşündünüz?
2. “Portfolyo değerlendirme yöntemi” konusunda aldığınız eğitimlerle ilgili neler düşünüyorsunuz?
3. Sizce veliler “portfolyo değerlendirme yöntemi” hakkında neler düşünüyorlar?
4. “Portfolyo değerlendirme yöntemi”ne geçiş aşamasında ne gibi zorluklarla karşılaştınız?
5. Şu anda zorluklarla karşılaşılıyor musunuz?
6. Sizce “portfolyo değerlendirme yöntemi” nedir?
7. Portfolyo sunum günü öncesinde ve portfolyo sunum gününde nelere dikkat ediyorsunuz?
8. “Portfolyo değerlendirme yöntemi”nin öğretmen için faydaları nelerdir?
9. “Portfolyo değerlendirme yöntemi”nin öğrenci için faydaları nelerdir?
10. “Portfolyo değerlendirme yöntemi”nin veli için faydaları nelerdir?
11. “Portfolyo değerlendirme yöntemi”nin dezavantajları nelerdir?
12. Okulunuzda “portfolyo değerlendirme yöntemi”nin uygulanmasıyla ilgili değişmesini istediğiniz (eklemek ya da çıkarmak istediğiniz) şeyler var mı?
13. “Portfolyo değerlendirme yöntemi”ni sınıflarında uygulamak isteyen öğretmenler için önerileriniz nelerdir? Nelere dikkat etmeleri gerekir?
14. “Portfolyo değerlendirme yöntemi”ni okullarında uygulamak isteyen yöneticiler için önerileriniz nelerdir? Nelere dikkat etmeleri gerekir?

EK 3

“Portfolyo Değerlendirme Yöntemi” Yönetici Görüşme Formu

Adı Soyadı:	Tarih:
Mezun Olduğu Okul:	Görüşme Başlangıç Saati:
Meslekte Çalışma Süresi:	Görüşme Bitiş Saati:
Portfolyo Değ. Uyguladığı Yıl:	

1. Okulunuzda “portfolyo değerlendirme yöntemi” uygulamaya nasıl karar verdiniz?
- 2.a) Okulunuzdaki öğretmenler “portfolyo değerlendirme yöntemi”ni uygulayacaklarını duyduklarında nasıl tepkiler verdiler?
- b) Bu tepkilere sizin yaklaşımınız nasıl oldu?
3. Okulunuzda “portfolyo değerlendirme yöntemi”nin daha etkili kullanılabilmesi için okulunuz öğretmenlerinize yeni seminerler vermeyi düşünüyor musunuz?
4. “Portfolyo değerlendirme yöntemi” konusunda siz de eğitim aldınız mı? Nasıl bir eğitim aldınız?
5. Sizce “portfolyo değerlendirme yöntemi” nedir?
6. Portfolyo sunum günlerini planlarken nelere dikkat ediyorsunuz?
7. “Portfolyo değerlendirme yöntemi”nin öğretmenler için faydaları nelerdir?
8. “Portfolyo değerlendirme yöntemi”nin öğrenciler için faydaları nelerdir?
9. “Portfolyo değerlendirme yöntemi”nin veliler için faydaları nelerdir?
10. “Portfolyo değerlendirme yöntemi”nin dezavantajları nelerdir?
11. Okulunuzda “portfolyo değerlendirme yönteminin” uygulanmasıyla ilgili değişmesini istediğiniz (eklemek ya da çıkarmak istediğini) şeyler var mı?
12. “Portfolyo değerlendirme yöntemi”ni sınıflarında uygulamak isteyen öğretmenler için önerileriniz nelerdir? Nelere dikkat etmeleri gerekir?
13. “Portfolyo değerlendirme yöntemi” okullarında uygulamak isteyen yöneticiler için önerileriniz nelerdir? Nelere dikkat etmeleri gerekir?

ÖZGEÇMİŞ

1980 yılında Ankara'da doğdu. 1994 – 1997 yıllarında İstanbul Sabri Çalışkan Lisesi'nden mezun oldu. 1997 – 2001 yıllarında Gazi Üniversitesi, Eğitim Fakültesi Eğitim Bilimleri Bölümü Eğitim Programları ve Öğretim Anabilim Dalından mezun oldu. Üç yıl Gaziantep İli Şehitkamil İlçesi Özel Sanko Okulları'nda eğitim programcısı olarak görev aldı. Halen Ankara İli Nesibe Aydın Dersanesi'nde Eğitim Programcısı ve Rehber Öğretmen olarak görev yapmaktadır. Şu anda Gaziantep Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü Eğitim Bilimler Ana Bilim Dalı Eğitim Programları ve Öğretim bölümünde yüksek lisans yapmaktadır.